National Library
Bibliothèque Nationale
DEC 10 1974
Newspaper Section
B103/P/40/3

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the

Latvija Amerika Publishing Limited.

Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466; Chicago—Editor Mrs. I. LAMBERTS, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 10630; California — Editor KARLIS KALEJS, 3622 Markridge La Crescenta, Ca 91214

NR. 49. SESTDIENA, 1974. GADA 7. DECEMBRIS 24. GADS

SATURDAY, DECEMBER 7, 1974.

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centu

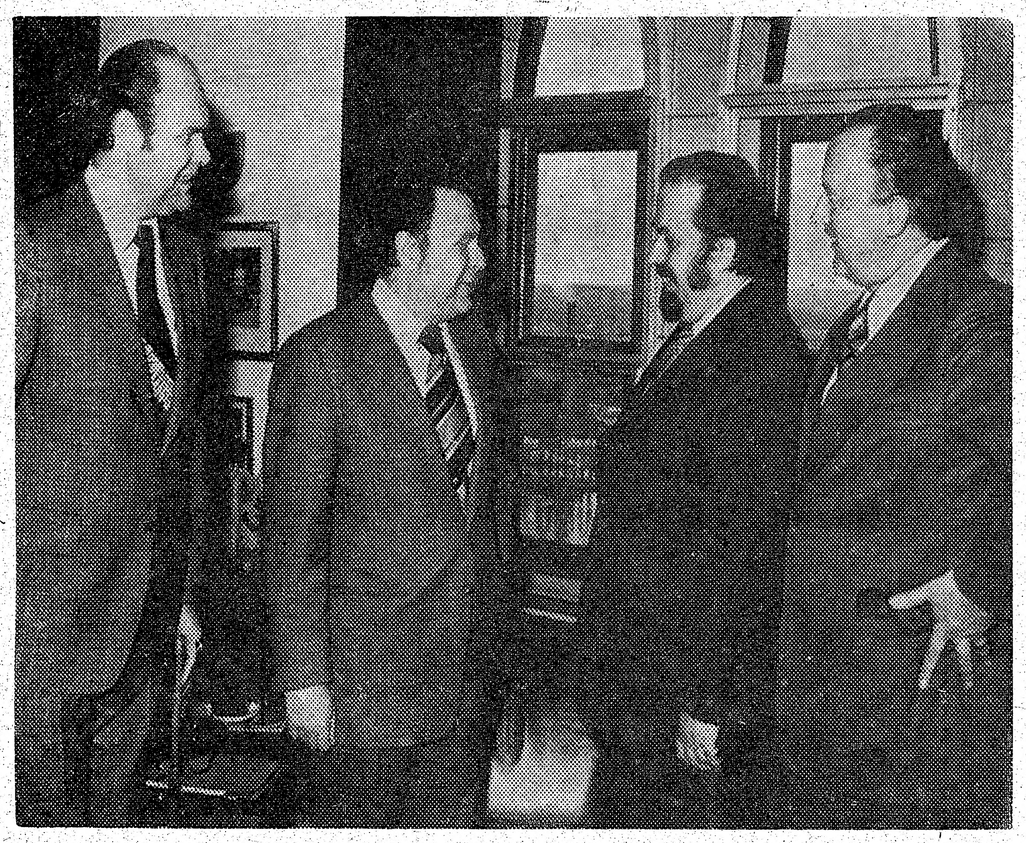

Baltiešu delegācija pie Kanadas ārlietu ministra A. Makekena. Attēlā no kreisās: Igauņu centrālās padomes Kanadā priekšsēdis U. Peterso, ministrs Makekens, Baltijas tautu federācijas Kanadā prezidents un LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs un Lietuviešu vienības Kanadā priekšsēdis J. Simanavičs. Foto: J. Kreilis

Aicinājums

Latviešu Nacionālā Apvienība Kanadā aicina visus tautiešus piedalīties

Cilvēku tiesību dienā

pie Toronto pilsētas valdes nama otrdien, 10. decembrī, pl. 7 vakarā.

Par cilvēka tiesību apspiešanu Padomju Savienībā runāsno turienes izkļuvušais lietuviešu jūrnieks

SIMAS KUDIRKA.

kas, mēģinādams izkļūt brīvībā, pirms dažiem gadiem nolēca no krievu zvejas kuteŗa uz ASV krasta apsardzības kuģi, bet tika sagūstīts, izdots krieviem, pēc tam tiesāts un ieslodzīts cietumā, vēlāk izsūtīts uz spaidu darbu nometnēm.

Cilvēku tiesību dienas sanāksmē pulcēsies arī pārējās etniskās grupas, lai protestētu pret viņu tautas piederīgo un brīvības cīnītāju vajāšanu un ciešanām Padomju Savienībā.

Latvieši, pulcēsimies arī mēs kuplā skaitā!

Prasīsim cilvēku tiesību ievērošanu Pad. Savienībā!

Latviešu Nacionālā Apvienība Kanadā

Jauns apstiprinājums Baltijas tautu tiesībām

BALTIJAS TAUTU FEDERĀCIJA PIE KANADAS ĀRLIETU MINISTRA

Baltijas tautu federācijas Kanadā īpaša delegācija 28. novembrī ieradās pie Kanadas ārlietu ministra A. Makekena Otavā un pasniedza viņam grāmatu Latvju raksti. Šis izdevums iznāca ar Kanadas valdības atbalstu. Otru grāmatas eksemplāru ar ierakstu veltīja Kanadas ministru prezidentam P. Trudo. Delegāciju vadīja Baltijas tautu federācijas Kanadā prezidents un LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs. No baltiešiem tajā vēl piedalījās Igauņu centrālās padomes Kanadā priekšsēdis U. Peterso un Lietuviešu kopības Kanadā priekšsēdis J. Simanavičs. Pieņemšanā bija klāt arī federālā parlamenta loceklis Čarls Kaccia un ārlietu ministrijas Austrumeiropas nodaļas vadītājs O. H. Chistoffs.

Pieņemšanā pie ārlietu ministra bija paredzēta pus stundu, bet tā ieilga gandrīz līdz pilnai stundai. Delegācijas vadītājs T. Kronbergs pateicās ārlietu ministram, kas deklarējis Kanadas valdības nostāju neatzīt Baltijas valstu inkorporāciju Pad. savienībā, un izteica cerību, ka Kanadas viedoklis nemainīsies, ko ministrs arī apstiprināja. Ārlietu ministrs atradies automašīnā kopā ar Austrālijas ministru prezidentu Vitlamu viņa viesošanās laikā Otavā un vērojis iespaidīgo baltiešu demonstrāciju. Ministram bijusi kopēja apspriede ar Austrālijas viesi un viņa domas bijušas atšķirīgas no Vitlama uzskatiem. Ministrs saprot 100.000 baltiešu, kas dzīvo Kanadā un piedalās arī politiskajā dzīvē, viņš arī saprot cīņu par baltiešu tiesībām Baltijas valstīs, ko apspiež Pad. savienība. T. Kronbergs pieņemšanas laikā atgādināja arī Eiropas drošības konferenci, lūdzot arī Kanadu iestāties par Baltijas valstu neatkarības atgūšanu.

Satikšanos ar Kanadas ārlietu ministru palīdzēja izkārtot latviešu politiskais darbinieks J. Lejiņš Toronto saziņā ar parlamenta locekli Kaccia.

Pēc pieņemšanas ārlietu ministrijā notika apspriede Baltijas tautu federācijas Kanadā Otavas nodaļā, kuŗu vada Dr. E. Pārups. 3. Baltiešu vakaru nolēma Otavā rīkot nākošā gada 19. februārī, lai satiktos ar federālā parlamenta un valdības locekļiem, kā arī citiem Kanadas politiskiem darbiniekiem.

Vai pirmās bezdelīgas?

SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ NO VAŠINGTONAS

Ir dzirdēts apgalvojums, ka starptautiskā komūnisma konfrontācija ar rietumu demokratiju kapitālistisko iekārtu izbeigšoties kādā jaunā politiska kompromisa formā, citiem vārdiem, komūnisms pamazām tuvojoties kapitālismam un kapitālistiskā iekārta savukārt sociālu reformu rezultātā ejot prom no absolūtas privātās iniciātīvas un tuvojoties sava veida jaunam valsts sociālismam. Tā pašreizējās austrumu un rietumu sadarbības rezultātā radīšoties jauns politisks brīnums technoloģijas un humānisma, demokratijas un diktatūras krustojums. Šis jaunais politiskais fainomens nodrošināšot pasaulei mieru un pamazām atrisināšot visas tās pretišķības, kas iezīmējušas 20. gadu simteņa pirmos trīs ceturkšņus.

Par šo apgalvojumu domas var dalīties. Mamuprāt komūnisms, kas piedzima asiņainā revolūcijā, asiņainā revolūcijā arī tiks aprakts. Nav tomēr noliedzams, ka vēstures tecējumā neviena politiska iekārta nav bijusi pasargāta no vējiem, kas radījuši evolūcionāras vai revolūcionāras pārmaiņas.

Pagājušā nedēļā mēs varējām pieminēt divus itin zīmīgus notikumus. Viens no tiem ir gandrīz neiedomājams notikums sarkanajā Pad. savienības imperijā. Mums ziņāmi tikai nedaudzu drosmīgu vīru vārdi, kas iedrošinājušies pašā komūnisma imperijā prasīt pārmaiņas. Atomfiziķis Zachārovs, rakstnieks Almarichs, Grigorenko, Morozs un neskaitāmi brīvai pasaulei vēl nezināmi viņu domu biedri ir pirmās bezdelīgas nenovēršamai pavasaŗa atnākšanai. Laikā, kad amerikāņu prezidents Fords ar Pad. savienības kompartijas ģenerālsekretāru Brežņevu Vladivostokā parakstīja apšaubāmas vērtības nolīgumu par abu lielvalstu bruņošanās sacensības ierobežošanu, kādā no padomju republikām, diemžēl, ne Baltijas jūras piekrastē, bet gan sarkanās imperijas Dienvidāzijas stūrī, ir radušies drosmīgi vīri, kas turienes oficiālām padomju iestādēm iesnieguši formālu rakstu par jaunas nekomūnistiskas partijas nodibināšanu. Nav svarīgi, vai tas noticis Armēnijā, Grūzijā vai Kazachstanā. Ziņa par šo neiedomājamo

(Turpinājums 20. lp.)

Vanagi un vanadzes!

Mēs nedrīkstam aizmirst savas tautas mocekļus — brīvības cīnītājus, kas smok Padomju savienības cietumos, tāpēc līdz ar ukraiņiem un citām etniskām grupām, kuŗu piederīgie vēl joprojām ir aiz dzelzs aizkara, pulcēsimies

otrdien, 10. dec., pl. 7 vak. pie Toronto pilsētas valdes nama,

atzīmējot

Cilvēku tiesību dienu

Par šīs dienas īpašo nozīmi runās nesen no Padomju savienības izkļuvušais lietuvietis — jūrnieks

SIMAS KUDIRKA,

kas pirms dažiem gadiem mēģināja nolēkt no krievu zvejas kutera brīvībā, bet tika sagūstīts, sadauzīts un ieslodzīts cietumā, no kurienes to izsūtīja uz spaidu darbu nometni. Grupa ukraiņu, kas cīnās par apcietinātā dzejnieka MOROZA atbrīvošanu, ir šīs demonstrācijas organizētāji. Plakātu vietā aizdedzināsim svecītes.

Neaizmirsīsim! Pulcēsimies!

DV TORONTO NODAĻAS VALDE

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1974. G. 7. DECEMBRIS, 49. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466, U.S.A. Tālrunis 994-7917. Čikagas redakcijas vad.: I. Lamberte, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744. Redaktors Austrālijā: Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu.
Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.00. tekstā $5.00, pirmajā vai pēdējā lappusē $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu katra datuma vienā numurā.
Sludinājumi nododami pa tālr. 466-1514.

Amerikas ielāps uz plika dibena, ko Kanadas hokejisti redzēja Maskavā.

Dadža zīmējums

Dr. Ilgvars Spilners,
ALA priekšsēdis

Kultūra un politika

Nacionālpolitiskais darbs ir mūsu trimdas lielākais uzdevums. Lai kā atsevišķi latvieši Latvijā mēģinātu aizstāvēt latviešu intereses un izraisīt nacionālu domāšanu, viņi nevar uzturēt nacionālpolitisko jautājumu pasaules mērogā. Tajā pašā laikā trimdas politiskais darbs Latvijai būs efektīgs un laikmetīgs tikai tad, ja labi zināsim, kas notiek Latvijā un ja varēsim atgādināt pasaulei mūsu tautas likteni.

Latvijā valda tā pati Krievijas imperija, kas valdīja jau pirms simt gadiem Tautas atmodas laikmetā. Imperijas izkārtne ir cita, režīms nežēlīgāks un metodes atšķirīgas, bet nolūki nav mainījušies. Lai sekmīgi strādātu Latvijas labā, nedrīkstam iet atpakaļ uz Tautas atmodas laikmeta nepolitisko pieeju un darbību. Tajā laikā tauta bija jāatmodina, lai tai rastos pašapziņa un kopības izjūta. Līdz politiskai atbrīvošanas kustībai tauta vēl nebija izaugusi.

Bez politiskas brīvības atziņas citiem mūsu tautas dzīves elementiem nebūs ilgs mūžs. Vispirms mums vajadzīga laba sadarbība ar citiem likteņa biedriem un koalicija ar interešu vai iespējamo interešu biedriem. Sadarbībai pašu vidū mums, pirmkārt, ir vajadzīga ticība, ka latviešu tauta būs brīva. Iespējamie draugi un palīgi nāks talkā tikai tad, ja būs pārliecināti par mūsu ticību. Latvija kļūs brīva, ja strādāsim brīvībai! Neticīgie teiks — neiespējami, jo mēs esot par vājiem; bailīgie teiks — nemēģināsim ,jo ir bīstami iet demonstrācijās, braukt uz Latviju un ievest tur Latvietis Latvietim; skopie teiks — nav naudas, bet neteiks, ka tā vajadzīga lepnām viesībām; slinkie teiks — man par grūtu, man nav laika būt latvietim.

Ja tā būs, tad arī citas tautas aplūkos mūsu kultūrālo reprezentāciju ar tādu pašu interesi un izpratni kā mēs skatāmies uz indiāņu dejām un skaistām segām. Mūsu kultūrai ir vajadzīgs politiskais segums. Mūsu kultūra, tradicijas un valoda nav laika kavēklim, tie visi kopā ir — latvieši un Latvija!

Sekosim daudzajiem Latvijas nākotnes ticības piemēriem, kas atrodas visur, kur ir latvieši. Tādus mēs redzam latviskās audzināšanas darbā, organizāciju un draudžu darbā, centrālās organizācijās. Nav lielāka apliecinājuma ticībai latviešu tautas nākotnei kā ģimenēs, kur mātes un tēvi audzina savus bērnus latviskā garā. Ja nebūtu ticības, vai Latvijas brīvības fonds būtu audzis tik strauji? Fonda līdzekļi domāti tikai nacionālpolitiskam darbam Latvijas atbrīvošanas labā. Fonda peļņu lieto kārtējam darbam, kapitāls paredzēts izšķirīgiem mirkļiem, kad Latvijas nākotne atradīsies izšķirīgos svaru kausos un kad bez kavēšanās būs jāliek lietā viss mūsu spēks.

Ticību Latvijai ir rādījuši turīgi un trūcīgi latvieši ar saviem devumiem. Nesen Amerikas latviešu apvienība saņēma 10.000 dol. mantojumu no aizsaulē aizgājuša latvieša, kura vārds iepriekš nebija dzirdēts. Viņš bija dzimis trūcīgu vecāku ģimenē Kacēnu pagastā, ilgus gadus strādājis Latvijas pastā, ASV bijis strādnieks fabrikā. Viņš novēlēja iekrātos līdzekļus Amerikas latviešu apvienībai, jo ļoti sāpīgi izjuta savai tautai nodarīto pārestību okupētajā Latvijā, novēlot mantojumu ticībā, ka tas palīdzēs latviešu tautai atgūt brīvību. Viņa vārds ir — Ludvigs Melderis.

Neatkarības laikā baltiešu sadarbība militāros un diplomātiskos plānos bija vāja un nepilnīga. Kā likteņbiedriem trimdā baltiešiem sadarbība ir ciešāka. Kopības izjūta pārvērsta kopējā politiskā darbā. Šis darbs kāpināts Apvienotā baltiešu komitejā. Beidzot sāk īstenoties arī baltiešu radio raidījumi uz Latviju no radio Liberty.

Mūsu nacionālpolitiskai darbībai jāizmanto arī vietējā politiskā vide, jo tai ir vara. Rietumu politiķi zina baltiešu problēmas labāk nekā ļaužu masas. Mūsu uzdevums uzturēt ar viņiem sakarus un pievērst viņu interesi Baltijas valstu jautājumam, liekot saprast, ka mēs viņus ievēlam.

(Dr. I. Spilnera saīsināta runa 18. novembra aktā Toronto)

Lasītāju vēstules

„DZEJA VAI MURGS?"

L. A. 45. n-rā Andris Lambergs savā vēstulē skumst par Gunas Ikonas mistisko dzejoli „Divi". Šajos pantos ir saprotami arī daži vārdi, kā: zāles pļāvējs, kāju pirksti, foto, ātrā palīdzība, filma, mīlestība u. t. t. Tos, pārvēršot prozas teikumā, lasītājs saprastu labāk nelaimīgo Jāņu nakts mīlestību. Ir arī daudz citu dzejnieku un gleznotāju, kuru darbus tāpat grūti saprast. Skaidrību varētu dot gleznotāja un universitātes mācībspēka Puriņa (ALA filmā) atbilde uz jautājumu: „Kas domāts un izteikts gleznā?" — Atbilde: „Katrs var domāt un saprast, ko viņš grib."

Attieksmē pret dzeju citējams Dr. Valdas Melngailes raksts „Meklējumi trimdas dzejā" (Jaunā Gaita 100. n-ra 11. lp.): „Šī dzeja skan kā burāmie vārdi, kuriem palaikam nav nekādas acīm redzamas (ne arī prātam un dvēselei — ref.) un ausīm saklausāmas jēgas, bet piemīt maģisks spēks." Kā un kur modernā dzejā saklausīt „skaņu un maģisku spēku", sevišķi pēc vārdiem ar daudzpunktiem, domu zīmēm, jautāšanas zīmēm, vietu vārdu rakstību ar mazo burtu, ir un paliek nesaprotams lasītājam, domāju, arī pašam rakstītājam, tāpēc ka šai darbībai — dzejošanai — pamatā ir citi smagi psiholoģiski kompleksi.

Moderno dzejnieku izprašanai vai neizprašanai citēsim kāda dzimtenes dzejnieka dzejoļa pirmo pantu — Ratu dziesma:

Mēs esam četri riteņi un kaste,
Mums priekšā zirga dibengals un aste,
Kaut vai līdz rumbām grambās stieg un mūk —
Ka tikai riteņi neizjūk!
Mēs ripojam, kur velk — mēs esam rati,
Lai mūsu pēc tie zirgi skrien un klūp —
Ka tikai riteņi nesagrūp!

Par moderno mākslu, arī dzeju, ir rakstījuši daudzi speciālisti. Šādi darbi ļoprojām parādās mūsu periodikā. Tās redaktori, tāpat lasītāji, lielākā daļa, bijuši nelaika dzejnieka Viļa Plūdona audzēkņi, kādēļ nedrīkstētu neievērot viņa gudro un pārdomāto mācību attieksmē pret dzeju un prozu: Tūkstošgadu likumībai, kāda pastāv negrozīta dabā, ir padots arī cilvēks kā dabas produkts, tādēļ ar skaņu, troksni vai maģisku spēku radīs tikai nespēku, apmulsumu un pāragru bojāeju.

Kārlis Apinis, Mich., ASV

VAI LAIKS VAIRO GODALGOJAMĀ DARBA VĒRTĪBU?

Kultūras fonds šogad Krišjāņa Barona prēmiju rakstniecībā piešķīris Nikolajam Kalniņam par kultūrvēsturisko romānu „Tikai saulei nav ēnu", kas iznācis 1972. gadā. Nesaprotu, kādas vērtības grāmatā radušās no jauna pēdējā gadā, ja pagājušā gadā līdzīga komisija to neatrada par godalgojamu vai vispār neapskatīja? Pēc avīžu ziņām godalgot var tikai divus gadus vecus darbus. Liekas, ka te bija domāta tēlotājas mākslas, kam šogad nebija izstādes, tāpēc nebija iespējas gleznotāju darbus novērtēt. A. Vilciņš Ņujorkā

IR TIKAI VIENS DIEVS, BET TAM IR DAUDZ NOSAUKUMU

L. A. 16. nov. n-rā kāds lasītājs mēģina norāt Vanagu Kārli par V. Korsta ļoti svarīgo politisko nopelnu cildināšanu, bet pats apmaldījies savos secinājumos. Ir taisnība, ka ir tikai viens Dievs (patiesībā — Svētais Gars), bet bībelē rakstīts, ka bez Dieva kā pasaules radītāja un valdnieka ziņas „pat mats no galvas nenokrīt". Tātad arī tādi latviešu mītoloģijas tēli kā Māra un Laima ir radušies ar šī vienīgā Dieva ziņu un nav nozākājami, kā Lasītājs to dara. Vārds „Māra" nozīmē „Āriešu māti". Jēzus Kristus sludināja arāmiešu valodā, bet vārds „arām" otrādi lasāms: „Māra". Taisnība ir seno indu gudrajiem (brahmaņiem), kas teica, ka pasaulē ir tikai viens Dievs, tikai tam ļoti daudz nosaukumu. **Arī reliģiskā domāšanā mums jāiziet ārā no šaurā domāšanas loka!**

Alberts Kalniņš Toronto

VAI LATVIETĪBAS NORIETS?

Ar daudz materiālām un garīgām pūlēm tika izveidotas latviešu draudzes un iepirkti dievnami. Izveidotāji bija tie, kas tagad ir pensionāri un gaida savu rindu, kad tos aizsauks Mūžīgais Valdnieks. Jaunā paaudze, kas tagad veido savas ģimenes, toreiz vēl bija mazi vai nebija vēl dzimuši. Tagad viņi ar savām sveštautiešu sievām vai vīriem pārņems latviešu baznīcas un izveidos angliski runājošas draudzes. Bēdīgākais ir tas, ka mūsu pašu izraudzītie latviešu jaunie mācītāji šo latvietības norietu veicinās. Vai tagad vairs nozīmes vecajiem ļaudīm piedalīties baznīcas dzīvē un ziedot savu ārtavu?

Dr. Jānis Karols Toronto

KĀDĒĻ VISI NEDZIEDĀJA KANADAS HIMNU?

Vērojams, ka latviešu sanāksmēs, kurās dzied Kanadas himnu, tā neskan pietiekami stipri, jo daudzi tajā nepiedalās. Tā tas vērojams arī latviešu skolās. Jo sevišķi zīmīgi tas izklausījās Latvijas **valstssvētku** aktā 16. novembrī Ītona auditorijā Toronto, **kur tikai maza** daļa dziedāja Kanadas himnu, kaut gan tās vārdi bija iespiesti svētku programmā. 25 gadus dzīvojot Kanadā jau sen bija laiks iemācīties šejienes himnu. Latvijas okupācijas varu laikā svešās himnas skanēja daudz spēcīgāk. **Kārlis Zenaitis**, Skarboro, Ont.

Tālivaldis Ķiķauka

Glezniecisku procesa pamatprasības

Glezniecisku darbības pamatā ir vajadzīga filozofija, kas balstās uz prasību vizuālā veidā tēlot. Tādējādi gleznotājs rezonē pret pasauli un vidi, kuŗas daļa viņš ir.

Pēc tam kad viņš iepazinies ar pagātnes gleznošanas paraugiem, piesavinājies gleznieciības arodniecisko pusi un sevī asimilējis paraugus, rodas vajadzība attīstīt jaunu, tālāku darbības jomu. Te būs ielikta visa gleznotāja personība, viņa īpatais rokraksts, viņa vēlmes, viņa kritika par apkārtnes notikumiem, un rezultātā būs mākslas darbs, kas varēs komunikēt ar skatītāju. Bet ne ar ikkatru skatītāju.

Viss redzētais, agrāk skatītais kļūst par stereotipisku redzes vidi, un tikai no šādas vides caurmēra skatītājs varēs vērtēt mākslas darbu. Viss cits būs ārpus viņa skatījuma resp. saprašanas sfairas, tāpēc viņš pats, mākslas darbu neizpratis, vainos mākslinieku, kas it kā „apzinīgi maldinot publiku". Mākslinieka skatījums šinī gadījumā bijis par krasu un, aizsteidzoties laikam priekšā, viņš ir darinājis kaut ko tik jaunu, neparastu, ka publika to noraida.

Protams, visa mākslas vēsture ir bagāta ar piemēriem, ka tikai avangardistu vārdi paliek ierakstīti pagātnes lapās. Tie, kas glezno tā, lai publika uzreiz saprastu, parasti top aizmirsti. Ir jau pa kādam izņēmumam.

Ja māksliniekam rodas pārliecība, ka viņš atrodas mākslai kaitīgā vidē, tad rodas sarežģījumi: gleznotājs savu oļu pārvērtīs par asu dunci un ar to savos darbos sagraizīs ienaidniekus. Tā būs tieša agresija, kas izpaudīsies ar „gleznieciskū uzbrukumu" tieši tai sabiedrības daļai, kas izraisījusi šādas sajūtas.

Var gadīties, un tas jau notiks biežāk, ka mākslinieks dosies savā „personīgā trimdā", atsakoties no vidussķiras labumiem, kuŗus tam sola rēgulārs darbs; viņš dosies ārpus šīs sfairas, mitinoties kādā pagrabā, bēniņos vai ārpus pilsētas, lai varētu turpināt savu darbību, bez vidussķiras iejaukšanās. Bieži vien šī vajadzība ir saistīta ar pavisam vienkāršu dzīves ekonomiju. Šajā gadījumā mākslinieks nebēgs no nabadzības, bet gan no sabiedrības, kuŗas dzīves standartu viņš nevar pieņemt.

Kādas ir gleznotāja — mākslinieka iespējas šeit un kādā sociālistiskā zemē? Protams, ja gleznotājs vēlas savu mākslinieciskō darbību savienot ar mācīšanu, viņš var atvērt savu privātu studiju, viņš var doties uz kādu mākslas skolu vai universitāti. Bet ja gleznotāja interesēs ir tikai gleznieciba vien, nevis kas cits, tad ir skaidrs, ka vajadzīgi līdzekļi eksistencei.

„Sociālistiskā republikā" atzīts mākslinieks saņems no valsts darbnīcu un valsts viņu varbūt arī algos. Ko valsts no viņa prasīs, tas jau cits jautājums. Rietumos mākslinieks būs spiests pārdot savus darbus, lai rastu eksistenci, un tas viņam dos inerci darboties tālāk. Bet cik gan daudzi mākslinieki var pārtikt no saviem pārdotajiem darbiem? Bieži atskaitēs parādās „maizes darba" jēdziens, kas it kā norāda uz gleznotāja „godīgumu". Viņš, lūk, nevēlas nest meslus komerciālismam, tāpēc ir spiests strādāt „maizes darbu" un tikai vēlu vakaros (kad citi visi jau guļ!) viņš sēžas pie molberta un atrauj krāsu tūbiņām galus. Būs jau tādi, kas šim gleznotājam piedēvēs „neprofesionālismu", atmiekšķēšanos, jo „nevar jau darīt divas lietas reizē". Ir jābūt koncentrētam sniegumam tikai vienā virzienā.

Savā ziņā māksla un mākslinieki dzīvo savu patstāvīgo dzīvi, kas, būdama paralēla „patērētāju dzīvei", tomēr ellpo savu dvašu un allaž izceļ individuālo sniegumu. Vairāk nekā zinātnēs, kur darbojas grupās, kur visur ir savi speciālisti.

Bet šajā ziņā arī mākslinieku var saukt par speciālistu un gleznieciba kļūst par speciālitāti, kuŗu gleznotājs tik tālu izkopj, ka tā kļūst praktiski neatdarināma.

Šādā kopsakarā var apsvērt gleznotāja un skatītāja nesaprašanos, var atrast to upi, kas atdala vienu no otra un kas gleznieciskū darbību padara neparastu. Tā gadīsies, ka kāds gleznotājs speciālists ierindosies starp tiem avangardistiem, kas iet uz priekšu lieliem soļiem. Ar laiku radīsies polārizācija starp mākslinieku un sabiedrību, un var gadīties, ka šī mākslinieka darbus neievēros un ka viņš mirs neatklāts, nesaprasts, vīlies cilvēcē, ar kuŗu komunikēt tomēr bija viņa nolūks. Mākslas vēsturē piemēru netrūkst.

Tikpat nesaprasts būs filozofs, kas visu mūžu nocīnījies, lai rastu labāku filozofiju savam laikmetam, tačū arī viņa idejas sasniedz tikai nedzirdīgas ausim, un arī viņš mirst sarūgtināts un pievilts. Pat vislielākais vienīnieks - gleznotājs centīsies agri vai vēlu rast saskari ar publiku, viņš vēlēsies iet „kritikas krustugunīs", lai ar tām šaustīts pārvērtētu savu darbību un soļotu tālāk.

Sarīkot izstādi gleznotājam ir daudz kas vairāk nekā tikai „pakārt bildes pie sienām": te taču ir vesels dzīves posms. Vai visam tam ir sava kopsakarība? Vai gleznieciskā darbība izriet dabiski, mērķtiecīgi, jeb vai ir tikai kādi nesakarīgi kleksējumi? Vai ir tikai tas pats temats, kas variēts līdz apnikumam? Vai izstāde nevar kļūt par garīgās nabadzības apliecinājumu? Tie ir nopietni jautājumi, un nopietnais gleznotājs ar vari nelauzīsies, lai izstādītos. Ir jābūt pārliecībai, ir jānoskaidro gleznieciskie veidoli, pirms tos nes un noliek zem gaismu kūļiem izstādes telpā.

Lidija Lideka

JA TIKSIMIES

Sveikām
Degsim sniegbaltas
Kastaņu sveces
Melnos lākturos —

Mirkļus neizniekosim
Pār plecu
Zaglīgi vilīgās
Kaķēnu acīs —

Spēlēsim zemes laimīgos bērnus —
Pilis celsim
Smiltīs
Un pasakās —

Reizumis
Mainīsim tēmu
Pērļu Zvejnieka
Lomā —

Dalīsim prieku
Ar mēness sirpi
Uz pusēm —
Ja tiksimies . . .

Jau gatavojas dziesmu dienām Anglijā

Latviešu 9. dziesmu dienas Anglijā risināsies no 1. līdz 3. augustam Lesterā. Rīcības komitejā darbojas priekšsēdis V. Aeurs Korbijā, sekretārs A. Ozoliņš Lesterā un kasiere Z. Griķe Notinghamā. Dziesmu dienu norisē bez kopkoŗu koncerta, ar vismaz 15 dziesmām jauktam, sieviešu un vīru korim, paredzēts arī dievkalpojums, jaundarbu un POP koncerts, jauniešu un rakstnieku rīts, teātŗa izrādes, balle un pēc kopkoncerta atvadīšanās vakars no ārzemju dziesmu draugiem.

Rīcības komiteja aicina latviešus Kanadā — dziedātājus un svētku apmeklētājus, kas nākošā gada vasarā nodomājuši viesoties Eiropā, ieplānot savā ceļojumā arī 3 dienas Lesteras apmeklējumam, lai piedalītos dziesmu svētkos šinī Vidusanglijas pilsētā. Dziedātāji aicināti pieteikties, rakstot: Mr. R. Usāns, 22 Dunlop Ave., Nottingham, England. Apmešanās paredzēta ērtajās universitātes studentu mītnēs. Dziedātāji un viesi piesakāmi, rakstot mūsu tautietei: Mrs. R. Bonner, Ashton Close, Oadby, Leicester LE2 5WH, England.

Lesteras pilsēta atrodas daudzu Vidusanglijas satiksmes ceļu krustojumā, ar daudzām piemērotām sarīkojumu un apmešanās telpām. Tā jau vairākus gadus bijusi latviešu pulcinātāja dziesmu dienās.

V. Mellakauls

Austrālijā kultūras dienas

Austrālijas jaukai pavasaris iet uz beigām, tuvojas karstā, tveicīgā vasara ar mūsu Ziemsvētkiem. Visos centros vērojama rosība, bet jo sevišķi Rietumaustrālijas galvaspilsētā Pertā, kur gatavojas Austrālijas latviešu 24. Kultūras dienām, kas jau tepat klauvē pie durvīm, jo sāksies vēl pirms Ziemsvētkiem un beigsies tikai pēc Jaungada.

Perta ir vistālākā Austrālijas pilsēta no lielajiem latviešu centriem — Sidnejas, Melburnas un Adelaides. Braucējiem no Sidnejas jārēķinās vismaz ar 4000 kilometru gaŗa ceļa pārvarēšanu. Vasaras tveicē, 100 un vairāk gradu karstumā, koristi, tautas deju dejotāji, runātāji un klausītāji dosies no vistālākās vietas Sidnejas uz Pertu, lai „mazākai māsai" palīdzētu svinēt svētkus. Vēl lielāks skaits viesu būs no Melburnas, sevišķi no tuvākās kaimiņienes Adelaides, no kurienes brauc diriģents K. Svenne ar savu kori, lai varētu nodziedāt „Mazs bij' tēva novadiņš, bet diženi turējās."

Novembŗa beigās bija vēl rakstnieku dienas, jau 14. pēc kārtas. Šogad tās notika Sidnejā. Par to lēma Latviešu preses biedrības Austrālijas kopas Sidnejas grupas sanāksmē, kopas vicepriekšsēža A. Zariņa mājā „Dunājos" 3. novembrī. Tur arī noskaidrojās, ka rakstnieku dienās būs gandrīz vai vienīgi Austrālijā dzīvojošo rakstnieku un dzejnieku parāde, atskaitot vienu vienīgo viešņu no Kanadas — Ainu Zemdegu. Mājastēvs A. Zariņš izdalīja klātesošiem tikko iznākušo grāmatu, rakstu krājumu — „Mārtiņa Zīverta pasaulē", rediģējusi Rasma Birzgale (Salas apgāds, 1974), paskaidrojot, ka pats M. Zīverts, dodot savu piekrišanu šādas grāmatas izdošanai. Pēc manuskriptu izlasīšanas esot rakstījis: „Nepatīk tikai tas, ka autori visai čakli citējuši daudzas lugas, kuŗas kā brāķa gabalus atceros kaunēdamies; dažas esmu pacentīes tik pamatīgi aizmirst, ka tagad pašam brīnums, ka esmu tās rakstījis." Par M. Zīvertu, viņa pasauli un lugām rakstījuši Osvalds Uršteins, Nora Valtere, Alfreds Strautmanis, Rasma Birzgale un arī pats Mārtiņš Zīverts. Nupat iznākšot arī E. Silkalna grāmata „No rīta".

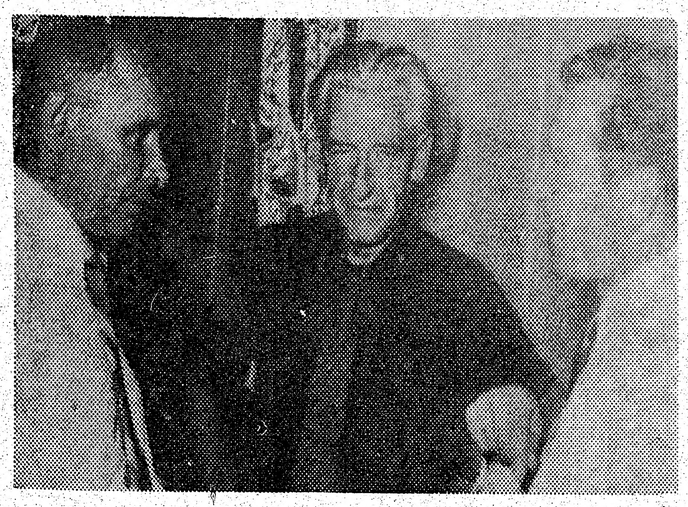

Augšējais attēls uzņemts 1957. gadā Dunājos, kad Mārtiņš Zīverts viesojās Austrālijā, no kreisās: Ed. Šmugajs, Mārtiņš Zīverts un mājastēvs A. Zariņš. Foto: A. Lejietis

Pārrunās piedalījās abi teātŗa kritiķi — Nina Luce un Kārlis Freimanis, kā arī aktrise un režisore Lija Gailīte. Par galveno sarunu tematu izvirzījās teātris, iesākot ar nesen spēlēto Jonesko „Degunradzis" uz SLT skatuves un nobeidzot ar pēdējām pliķņu izrādēm austrāliešu teātŗos Sidnejā. Ed. Šmugajs

JAŅA KLAVIŅA KONCERTS KALAMAZŪ

Jāņa Klaviņa un Hermaņa Godesa koncertā 23. novembrī Kalamazū kolledžas zālē bija ieradušies ap 150 klausītāju. J. Klaviņš koncerta pirmo daļu nobeidzot, saņēma daudz aplausu. Bija jādod vairākas piedevas. H. Godess koncerta otrā daļā spēlēja divus koncertgabalus, sajūsminot klausītājus. Abi mākslinieki saņēma ziedus. J. Klaviņam šis bija otrs koncerts Kalamazū; pirmais notika pirms 20 gadiem. Koncertu abonentu ietvaros rīkoja Latviešu biedrība.

V. B.

18. novembris ASV centros

ŅUJORKA

Latvijas dibināšanas atceres sarīkojumā Ņujorkā Amerikas latviešu apvienības priekšsēdis Dr. I. Spilners 17. novembrī klausītājiem norādīja, ka trimdas latviešiem jācīnās par mūsu tautas politiskām tiesībām, sadarbojoties ar kaimiņu tautām igauņiem un lietuviešiem. Pad. savienībai vienmēr jāatgādina, ka tai savi okupācijas spēki no Baltijas valstīm būs jāizvāc. ALA priekšsēža runa bija līdzīga tai, ko viņš teica 18. novembra aktā Toronto.

Ap 400 apmeklētāju bija ieradušies Nodes vidusskolas lielajā zālē, kur Dr. A. Bogdanovičs aicināja Ņujorkas latviešu organizāciju padomes priekšsēdi N. Gravu atklāt sarīkojumu. Skatuve bija dekorēta ar Latvijas karogiem un valsts ģerboni, kam pievienojās 12 organizāciju un skolu karogi. N. Grava savā uzrunā minēja dažas atšķirības vecās un jaunās paaudzes ieskatos, tomēr doma par neatkarīgu Latvijas valsti un latviešu tautas brīvību mājo visās paaudzēs, un ka ir vērts būt latvietim.

Pēc runām izsniedza atzinības rakstus 24 Ņujorkas latviešu draudzes skolu audzēkņiem — ALA Nopelnu stipendijas ieguvējiem. Paziņoja arī Tautas balvas laureātu un vienu Krišjāņa Barona prēmijas ieguvēju, bet pārējos godalgotos nepieminēja.

Igauņu pārstāvis apsveica akta dalībniekus latviešu valodā. Ar rakstu bija sveicis Ņujorkas pavalsts gubernātors M. Vilsons, Latvijas sūtniecības vadītājs Vašingtonā Dr. A. Dinbergs, PBLA priekšsēdis U. Grava, kas bija aizbraucis uz svētku aktu Kalamazū un bijušais ALA priekšsēdis P. Lejiņš. Šoreiz nebija parastais pilsētas galvas apsveikums, nebija arī parastā Latviešu dienas deklarācija. Izskaidrojums varētu būt Ņujorkas pilsētas galvas maiņa.

Priekšnesumu daļā A. Kraujiete un V. Neimanis lasīja Ainas Kraujietes dzejoļus, bet P. Auzers — V. Krāslavieša. Svētku noskaņu deva Ņujorkas Daugavas Vanagu vīru koŗa sešas dziesmas. Korī ir pāris duču dziedātāju, lielākā daļa no vidējās un jaunās paaudzes.

Daugavas Vanagu jaunajā namā Bronksā bija rīkota pieņemšana, kur viesi pakavējās savstarpējās sarunās.

Salā svētku dievkalpojums notika jau piektdienas vakarā, bet svētdienas dievkalpojums Jonkeros bija apmeklēts krietni vairāk nekā parasti. Pirmdienas vakarā, 18. novembrī, Betlemes baznīcā Bruklinā dziedāja bass-baritons J. Kļaviņš. —be

KALAMAZŪ

Latvijas valsts dibināšanas dienas atceres svinības Kalamazū izpaudās ar kopēju aktu un sarīkojumu, latviešu skolas rīkoto pieminas brīdi, abu ev. lut. draudžu dievkalpojumiem, mākslas izstādi un vēlcitām sanāksmēm. Atsaucība visās vietās bija vērojama lielāka nekā iepriekšējos gados. Pasaules brīvo latviešu apvienības priekšsēdis U. Grava svētku aktā teica runu.

„18. novembris ir kulminācijas punkts latviešu tautas likteņos. Arī tagad Latvijas nākotne pieder pašiem latviešiem," ar šiem vārdiem PBLA priekšsēdis U. Grava beidza savu nacionālās dzīves ziņas pilno runu Kalamazū latviešu saimei 17. novembŗa pēcpusdienā vietējās kolledžas telpās. Runādams par mūsu pašreizējām aktuālitātēm, viņš pieminēja gan brīvībā esošos, gan arī dzimtenē mītošos tautiešus, kuŗiem ir viens mērķis — brīva Latvija. „Mēs nevaram paļauties uz citiem, bet uz pašu spēkiem," atzina runātājs. Uz jautājumu — Kur ir šodien latviešu varoņi? — U. Grava minēja brāļus Brūveŗus, Doniņu un vēl citus, kas savu cīņu sākuši nebrīvībā Latvijā un tad jautāja: Kā ir ar mums pašiem? Viņš minēja arī saņemtos pārmetumus no dažiem dzimtenes apmeklētājiem, kas protestējuši pret Latvietis Latvietim izplatīšanu, mazo tautas dzimstību u. c. U. Grava pieminēja arī Latvijas brīvības fondu un tā atbalstītājus. R. Jankavam, V. Kaškuram, Kaugara un Muižnieka ģimenei un DV apvienībai, kas sastāv fondā no Kalamazū, viņš izteica pateicību.

Akta nobeigumā Brīvības fondam pievienojās vēl Osvalds Reinvalds. Jānis Gailis iestājies par ALA mūža biedru. V. Muižniekam pasniedza Kultūras fonda goda balvu par izglītības veicināšanu.

Atceres aktu ievadīja Kalamazū organizāciju ienestie un priekšplānā novietotie Latvijas karogi un prāvesta J. Turka svētruna, kas beidzās ar lūgšanu. Ievadvārdus teica Latviešu biedrības priekšnieks J. Cīrulis, paziņodams šāgada Tautas balvas ieguvēju un nolasīja arī Kultūras fonda laureātu vārdus. ALA latviešu skolu nopelnu stipendiju godalgas Aelitai Ozoliņai, Zintim Muižniekam, Sarmai Muižniecei un Mārcim Namatēvam pasniedza Latviešu skolas pārzinis G. Kaugars.

Priekšnesumu daļā solo dziesmas dziedāja tenors P. Lielzuika, A. Kalnāja klavieŗu pavadījumā, koŗa dziesmas — koris Dziesmu Vairogs diriģenta A. Kalnāja vadībā. Soprāna solo dziedāja N. Bēra. Svinīgo sarīkojumu beidza ar Dievs, svētī Latviju un Latvijas karogu uznešanu skatuves apgaismojumā. Apmeklētāju bija pāri par 150. Sarīkojuma ieejas maksas atlikums bija novēlēts Latvijas brīvības fondam.

Pirms mācībām 16. novembŗa rītā notika Latviešu skolas 18. novembŗa atceres brīdis, kuŗā runāja skolas pārzinis G. Kaugars, bet bērni bija sagatavojuši piemērotus priekšnesumus. Sv. Jāņa latviešu draudzes banīcā 17. novembrī dievkalpojumu vadīja prāv. J. Turks, bet 18. nov. vakarā Kalamazū latviešu draudzes baznīcā — māc. A. Piebalgs.

Šogad Latvijas dienai veltītu mākslas skati ar prof. A. Annusa, J. Annusa, Annas Annus-Hagenas un T. Hagena darbiem 16. un 17. nov. Latviešu biedrības namā bija sarīkojusi Latviešu biedrība. Izstādi atklāja ALA kultūras biroja tēlotājas mākslas nozares vadītājs A. Sildegs. Biedrības dāmu komitejas priekšniece H. Pole abiem klātesošiem māksliniekiem, prof. A. Annusam un J. Annusam, pasniedza ziedus. Pēc izstādes atklāšanas prof. A. Annus saistošā stāstījumā apskatīja mūsu tautas stāju un cīņas vēstures gaitā, kas pārdzīvojumu smagumu sasniegusi tagad, un izteica sašutumu par tiem, kuŗiem zudusi cerība Latvijas brīvībai.

Izstādē bija 4 mākslinieku 55 darbi, no kuŗiem daži telpu trūkuma dēļ bija novietoti priekštelpās. Izstādi apmeklēja vairāk nekā 200 skatītāju, iegūstot 25 darbus.

V. Bokis

ROČESTRĀ

Latvijas dibināšanas atceri Ročestrā ievadīja ar svinīgu dievkalpojumu Miera draudzes baznīcā, kur sprediķi teica māc. T. Ziraks. Svētku noskaņu cēla altāŗa ziedu klāsts no K. un A. Sarmas dārza, simboliskās divkrāsu sveces, Latvijas karogs un gaidu vienības organizētā iesoļošana dievnamā. Pēc dievkalpojuma 18. nov. atceres aktu YWCA auditorijā ievadīja Kristus draudzes priekšnieks Fr. Kalniņš, bet svētku runu teica Filadelfijas Brīvo latvju biedrības priekšnieks R. Līdums. Programmas laicīgo daļu veica Rīgas gaidu 28. vienība, deklamējot, dziedot, runājot korī un spēlējot kokli. Programmu bija iestudējušas gaidu vadītājas Dz. Sniedze un Dr. B. Āna un vadītājas vietniece B. Dzene. Deju kopa Vanadziņš beigās nodejoja vairākas tautas dejas, ko bija iestudējusi Sk. Pavasara-Džonsone, mūzikālo pavadījumu veicot O. Sniedzem. Sarīkojumā bija ieradušies ap 100 apmeklētāju. A. Sed.

OMAHA

Latvijas neatkarības atceres dievkalpojumu vadīja māc. J. Dzirnis. Tur bija ieradušās ap 80 personas, to vidū viesi no Linkolnas, Auburnas un Norfolkas. Erika Mēnese grezno ja altāri un logus ar ziediem un svecēm. Goda sardzē pie karogiem stāvēja skolēni tautas tērpos. Pēc dievkalpojuma lejas zālē Latviešu biedrība rīkoja svētku aktu. Biedrības priekšnieks B. Austrums uzrunā sveica viesus. Lietuviešu pārstāvis A. Cigleris sveica no lietuviešu kopas ar latvisku aicinājumu: „Lai dzīvo brīvā Latvija!"! B. Austrums nolasīja PBLA paziņojumu par Tautas balvas piešķiršanu prof. P. Kundziņam. Linkolnas Sv. Jāņa draudzes priekšnieks A. Birnbaums teica svētku runu, aicinādams nezaudēt ticību cīņai par brīvu Latviju. Biedrības dāmu komitejas dāmas R. Austrumas vadībā bija grezno jušas galdus ar ziediem un svecēm, vārījušas kafiju un sakārtojušas atnestos groziņus. Apmeklētājiem un darba darītājiem pateicās B. Austrums. Ziedojumus pie ieejas nosūtīja PBLA Brīvības fondam. Draudzes dāmu komitejas priekšniece V. Briede un biedrības priekšnieka palīgs M. Šmits Latvijas neatkarības atceres gadījumā apmeklēja slimos tautiešus, sveicienam nododot ziedus. M. S.

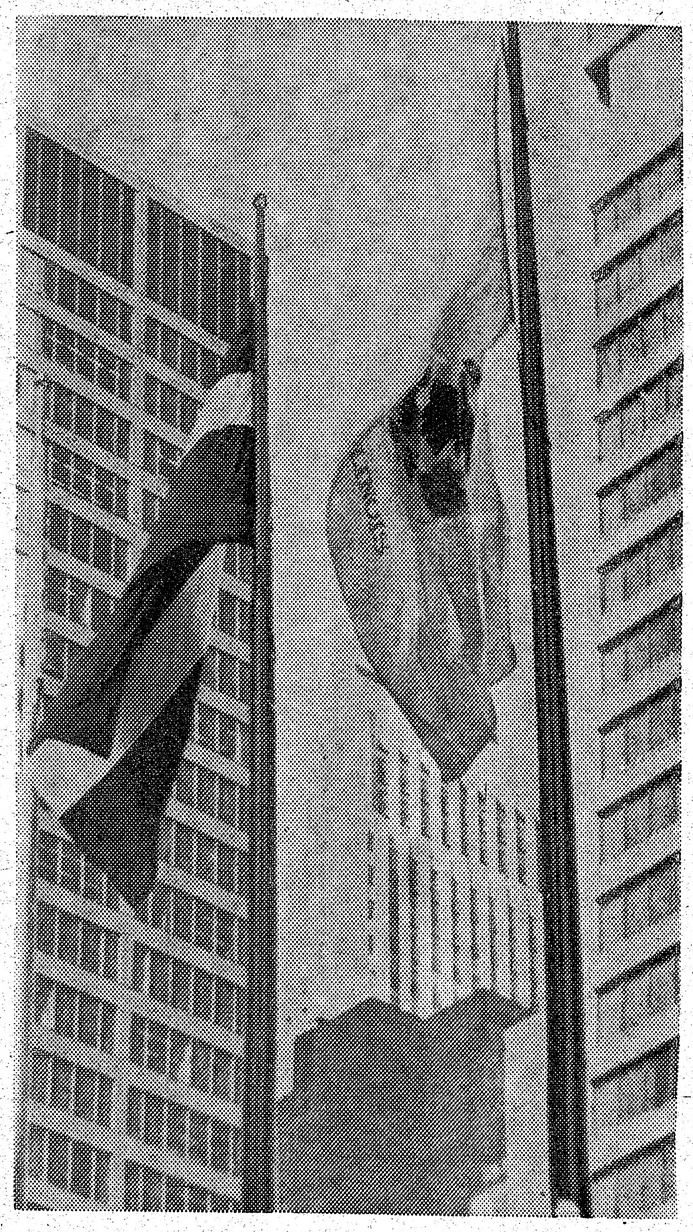

Latvijas karogs pie Pirmās nacionālās bankas Čikagas centrā 18. novembrī. Foto: Andris Lamberts

18. NOVEMBRIS PIE MEKSIKAS ROBEŽAS

ASV vistālākajā dievidrietumu stūrī — Sandiego — Latvijas valsts dibināšanas atceri 16. novembrī rīkoja Sandiego latviešu draudze kopā ar DV Dienvidkalifornijas apvienību. Svētku dievkalpojumu, ko vadīja mācītājs E. Caune, ar solo dziesmām kuplināja Stefanīda Jansone Brigitas Tešas ērģeļu pavadījumā.

Atceres aktu atklāja Sandiego latviešu draudzes priekšnieks A. Ports. Prof. J. Ratermanis rūpīgi sagatavotajā referātā norādīja uz identitātes saglabāšanu, ko veicinās jaunās paaudzes sekmes latviešu valodas apgūšanā. Sarīkojuma dalībniekus vēl uzrunāja DV Dienvidkalifornijas apvienības priekšsēdis E. Leimanis, kas arī nolasīja PBLA paziņojumu par Tautas balvas piešķiršanu.

Pēc vakariņām, ko bija sarūpējušas draudzes dāmas savas priekšnieces A. Vestmanes vadībā, sekoja balle un mantu izloze. Sarīkojumu vadīja J. Plikše. K. K.

SIKĀS ZIŅAS

★ Dr. Džēms Einštroms no Kalifornijas universitātes un Dr. Normans Breslovs no Vašingtonas universitātes savos pētījumos atraduši savstarpēju sakaru starp alus lietošanu un vēža slimību. Pētījumiem izlietotas ziņas, kas iegūtas no 41 pavalsts. Abi zinātnieki izteikušies, ka viņu atradumi saskaņoti ar 24 ārvalstu datiem, bet piebilst, ka tie dibinās tikai uz statiskām ziņām, kas šādu secinājumu liek pieņemt. Intensīvi pētījumi turpinās.

★ Divi padomju bēgļi nostaigājuši vairāk nekā 2000 jūdžu — no Pad. savienības līdz Šveicei, kur atrasti noslēpušies kādas pilsētas atkritumu laukumā. Bēgļi bijuši skrandās un pārbiedēti. Tie atteikušies sekot policijai, kamēr saņēmuši solījumu, ka viņus nesūtīs atpakaļ uz Pad. savienību. Abi izbēgušie, sieviete un virietis, paskaidrojuši, ka viņi ir ungāri un izbēguši no spaidu darbu ogļraču nometnes. Ceļojumu turpinājuši pa sānceļiem naktīs, bet dienu uzturējušies starp atkritumu kaudzēm. Pēdējo karsto viru iebaudījuši maijā, kad šķērsojuši Ungārijas robežu. Abi bēgļi, kas svēruši katrs tikai 110 mārciņu, aizvesti Bernē, kur tiem piedāvātas uzturēšanās tiesības. Vīrietis ir 54, bet sieviete 63 g. veca.

Laikraksts
LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcā, 491 College St., kā arī LA spiestuvē, 125 Broadview Ave.

Jauni bēgļi no Baltijas valstīm

BALTIEŠU PASAULES APVIENĪBAS SĒDE ŅUJORKĀ

Lietuvieši Simu Kudirku uzskata par nacionālu varoni. Igauņi domā, ka baltieši nebija informēti par Kudirkas ierašanos, bet latviešu spriedums, ka baltieši nav izmantojuši visas propagandas iespējas, kādas deva Kudirkas ierašanās Ņujorkā. Šādas domas izpaudās Baltiešu pasaules apvienības prezidija sēdē 14. novembrī igauņu namā Ņujorkā, kurā piedalījās arī visu triju tautību preses pārstāvji.

Sēdē plaši pārrunāja Kudirkas lietu. Viņš 15. novembrī runāja plašai auditorijai Ņujorkas lietuviešu centrā, bet dienu vēlāk izlidoja uz Čikagu, lai tiktos ar amerikāņu senātoriem un arī runātu lietuviešu publikai. Lēš, ka Ņujorkā ir ap 40.000 lietuviešu, bet Čikagā ap 150.000.

Kudirkam padomā apmesties Ņujorkā, kaut pašreiz dzīvo pie Dr. Dz. Paegles Ņudžersijā. Debatēs izskanēja pārmetumi, ka nekur amerikāņu avīzēs nav izcelta baltiešu lieta, visur minēti tikai amerikāņi, pat Paegles māja apzīmēta par amerikāņu ģimenes māju. Arī preses konferencē Valdorf Astoria viesnīcā neviens žurnālists nav jautājis, kāpēc Kudirka nolēca no kuģa. Amerikāņu prese ziņojumos aizmirsusi vai nav vēlējusies rakstīt par politiku. Nav jautāts par apstākļiem Baltijas valstīs, neviens žurnālists neprasīja, ko domā tauta Lietuvā. Baltieši preses konferencei nebija sagatavojušies. Vajadzēja iepriekš aprunāties ar kādu labvēlīgu amerikāņu žurnālistu, kas varēja šāda veida jautājumus izteikt. Igauņi par Kudirkas ierašanos uzzināja tikai no Kanadas lietuviešiem. Lietuviešu pārstāvis sēdē atzina, ka te bijuši savi trūkumi, ko vajadzētu novērst.

Senātors Baklijs no Ņujorkas pašreiz apciemo Krieviju. No visiem nozīmīgo aprindu amerikāņiem baltieši viņu uzskata par vislabāk informēto un ieinteresēto Baltijas jautājumos. Viņš solījies ievākt Maskavā informāciju par apstākļiem Baltijas valstīs.

Ņujorkā 14. novembrī ieradās otrs bēglis no Lietuvas. Ar lidmašīnu no Romas Kenedija lidlaukā ieradās Vaclavas Sevrakas, kas jūnijā bija izceļojis no Lietuvas žīdu izceļošanas akcijas ietvaros, bet apmeties Romā, un tagad ieguvis ieceļošanas atļauju ASV. Lietuviešu delegācija 14. novembrī devās uz ārlietu ministriju Vašingtonā, lai pieprasītu ieceļošanas vīzu tēvam un dēlam Brazinskiem, kas pēc atlaišanas no cietuma par lidmašīnas nolaupīšanu atrodas Turcijā, tomēr ASV ārlietu ministrija nav tiem izdevusi pastāvīgu uzturēšanās atļauju, bet tikai pagaidu apmeklētāju vīzu.

Arī igauņiem bijuši savi bēgļi. Divi igauņi uzturējušies 2 līdz 3 nedēļas Dānijā, pēc tam pārsūtīti uz Gotlandi Zviedrijā, kur nodoti zviedru policijas rīcībā. Abi bēgļi saņēmuši no zviedriem aziltiesības, tomēr igauņi ar aizdomām raugās uz abu bēgļu stāstu. Tie bijuši no Sāmsalas.

Plašas pārrunas baltiešu pasaules apvienības prezidija sēdē notika par Austrālijas valdības akciju. No Austrālijas saņemti parlamenta debašu protokoli. 30. oktobrī Austrālijas parlamentā runājis opozicijas partijas izraudzītais kandidāts ārlietu ministra postenim Pīkoks. (Austrālijā bez tiešā ārlietu ministra darbojas arī tā saucamais „ēnu" ministrs no opozicijas, kas arī informēts par savas nozares notikumiem.) Viņš norādījis, ka ministru prezidents Vitlams runājis par Apvienoto Nāciju tautu pašnoteikšanos un brīvību, bet vai viņš to varētu teikt latviešiem, lietuviešiem un igauņiem? Ar vienu spalvas vilcienu viņš šīs tautas nosvītrājis no šādām tiesībām. Opozicija to nevar piedot un pirmajā izdevīgajā gadījumā to pārrunās, lai varētu mainīt politiku.

Austrālijas prese bijusi labvēlīga baltiešiem. Kāds laikraksts lielā virsrakstā pirmajā lapā brīdinājis Vitlamu no brauciena uz ASV, jo Vašingtonā pret viņu būšot ap 20.000 baltiešu demonstrantu. Demonstrācijā šis skaitlis gan bija sarucis līdz pāris simtiem. Laikraksts bija iedomājies, ja Kanberā bija ap 4000 baltiešu demonstrantu, tad ASV varētu būt vismaz 5 reizes vairāk.

Eiropas drošības konference ir strupceļā, un Eiropas zemes nevēlas lielo beigu konferenci, bija igauņa G. Bušmana spriedums. Viņš bija pavadījis trīs nedēļas Eiropā un iepazinies ar šo jautājumu. Izdevumi par konferenci ir lieli, tur nodarbina jaunos diplomātus, lai tie trenētos nākotnes uzdevumiem. Konferences beigas vēl nevar paredzēt, iespējams, ka tā varētu beigties tikai pavasarī. Vajadzētu domāt par kādu kopēju baltiešu akciju, ja apstākļi to prasītu. Igauņi ieteica izdot kopēju memorandu, sagatavojot jau latviešu sastādīto un pievienojot abu pārējo tautību papildinājumus. Latvieši Austrālijā izdevuši visu rakstu, iesniegumu un avīžu aprakstu kopojumu vienā izdevumā, kur runāts pret Austrālijas valdības Baltijas valstu inkorporācijas atzīšanu.

I. Plērs norādīja, ka Apvienotajās Nācijās runājis arabu pārstāvis, kam nav savas valsts. To varbūt varētu attiecināt arī uz baltiešiem. Debatēs izskanēja šaubas, vai kāda zeme atbalstītu šādu baltiešu prasību. Līdz šim tādas iespējas neliekas reālas.

I. Plērs arī cildināja baltiešu kopējo sadarbību. Šogad viņš piedalījies 2 lielos lietuviešu kongresos Čikagā un Toronto, kuros vērojama griba sadarboties. Viņš norādīja uz kopējām sadarbības iespējām igauņu pasaules dienu sarīkojumā Baltimorā 1976. gadā no 5. līdz 12. jūlijam. Tāpat saņemts ielūgums baltiešiem piedalīties atsevišķos sarīkojumos ASV 200 gadu jubilejā Filadelfijā. Debatēs izskanēja vēlēšanās, lai baltiešiem būtu viena kopēja diena, kur uzstātos visas trīs tautības.

Ukraiņi Ņujorkā atvēruši Ukraiņu pasaules centru, un šim nolūkam noīrējuši lielas telpas par 40.000 dol. Šinīs telpās tie ielūguši arī baltiešus, lai tie varētu ierīkot savus birojus. Tomēr debatēs izskanēja doma pret šādu priekšlikumu, jo baltieši neesot ukraiņi, ne arī Pad. savienības daļa.

Moristaunā, Ņudžersijā, 24. novembrī notiks sarīkojums, kur visu dienu lasīs politisko cietumnieku vārdus. Arī baltieši lūgti iesūtīt savus vārdus.

U. Grava ziņoja, ka brāļiem Brūveriem Latvijā neklājas labi. Viens no viņiem ir slims, otrs vēl atrodas cietumā, bet pret viņu radiniekiem šmitiem notiek padomju valdības pretakcija.

Lietuvieši domājuši iet Latvijas brīvības fonda pēdās un nolēmuši dibināt līdzīgu fondu, kuŗa augļus varēs izlietot politiskai darbībai. Lietuviešiem ir jau privāts fonds kultūras vajadzībām, kas sasniedz gandrīz vienu miljonu dolaru (vajadzīgi vēl ap 30.000 dol.).

V. I.

Latvijas valsts dibināšanas atceres sarīkojumā svētku runu teica prof. V. Nollendorfs no ASV. Koncerta daļā dziedāja Hamiltonas apvienotie koŗi diriģentes Almas Skudras-Kārkliņas vadībā Hamiltonas Šeratona viesnīcā. Foto: Jānis Dāvis

Godalgoti Latvijas brīvības fonda sacensību dalībnieki

UZVARĒTĀJI IR LATVIJA AMERIKĀ KANADĀ UN LONDONAS AVĪZE ANGLIJĀ

Pasaules brīvo latviešu apvienības priekšsēdis Uldis Grava bija izsludinājis mūsu trimdas preses vadītāju un sabiedrisko darbinieku sacensību, kas vistuvāk uzminēs Latvijas brīvības fonda dalībnieku skaitu un fondā iemaksātās summas līdz š. g. 18. novembrim, Latvijas valsts proklamēšanas atceres dienai. Fonda stāvoklis 18. novembrī bija šāds: dalībnieku skaits — 201 un iemaksātās summas — 80.486 dol.

Dalībnieku skaitu vistuvāk noteicis Londonas Avīzes redaktors Pēteris Priedītis — 200, bet iemaksātās summas Latvija Amerikā redaktors Krišs Sidars — 80.000 dol., fonda dalībnieku skaitu novērtējot tikai par 7 dalībniekiem mazāk — 194. Viņam simbolisko balvu Toronto pasniegs Latviešu nacionālās apvienības Kanadā valdes priekšsēdis Tālivaldis Kronbergs. Redaktors Pēteris Priedītis starplaikā miris, kādēļ viņam piešķirto balvu nosūtīs Londonas Avīzes redakcijai, nelaiķa redaktora piemiņas atzīmēšanai.

Paziņojot sacensību rezultātus PBLA priekšsēdis Uldis Grava raksta: „Konstatējams, ka sacensībā par Latvijas brīvības fonda stāvokļa pareģošanu 1974. gada 18. novembrī mūsu prese, kas diendienā nodarbojas ar latviešu sabiedrības rosmju un problēmu aprakstīšanu, ir smagi sasitusi sabiedriskos darbiniekus latviešu financiālā spēka un gribas uzminēšanā."

PBLA Latvijas brīvības fonda darbības noteikumus tagad ir apstiprinājušas visas četras Pasaules brīvo latviešu apvienībā sastāvošās centrālās organizācijas: Amerikas latviešu apvienība, Latviešu apvienība Austrālijā un Jaunzēlandē, Latviešu nacionālā apvienība Kanadā un Latviešu atjaunošanas komitejas Eiropas centrs. Ar šā gada Latvijas valsts svētkiem Latvijas brīvības fondam oficiāli apritējis viens darbības gads. Jau tagad savāktie 80.000 dol. dos augļus, kuŗi ir lielāki par jebkuŗu Pasaules brīvo latviešu apvienības gada budžetu. Līdz šim trūkumi vērojami tikai Austrālijā un Anglijā, izsakās U. Grava.

—ls—

Jaunatne audzināma politiski

LATVISKO ZINĀŠANU SEMINĀRA PANEĻDISKUSIJA

Toronto latviešu tautas augstskolas latvisko zināšanu seminārā Latviešu namā paneļdiskusijās iztirzāja tematu — Vai tumsa tomēr uzvarēs saujiņu gaismas. Paneli vadīja V. Upeslācis, piedaloties LNAK priekšsēdim T. Kronbergam, V. Liepiņam, Dr. L. Luksam, G. Suksem, J. Mežakam un I. Ķeksim. Semināra vadītāja G. Ikona paskaidroja, ka diskusiju temats ir Kangara teiktie vārdi Raiņa Ugunī un naktī, tikai pielikta jautājuma partikula.

Panelisti apsprieda šos simbolus un atzina, ka gaisma identificējama ar cerību, morāli, iecietību. Šolaiku pasaules notikumos saskatām daudz neracionāla, un morālei vairs nav vietas. Arī latviešu sabiedrībā vērojama neiecietība vienam pret otra uzskatiem (Valdis Liepiņš). Dr. L. Lukss domāja, ka tumsa asociējas ar pesimismu. Arī šālaika sabiedrību raksturo pesimisms — mums trūkst paļaušanās uz saviem spēkiem, tādēļ arī atsakāmies no cīņas. Ka viena paša cilvēka rīcība var atbalsoties visā pasaulē, rāda Solžeņicina piemērs. — J. Mežaks ierosināja vakara debates ierobežot tikai ar latviešu problēmām, kaut arī tās nevar nesaistīt ar lielajiem pasaules notikumiem.

Pēc T. Kronberga domām tumsa ir mūsu nevarēšana. Mums trimdā ir gan izaugusi labi skolota jaunā paaudze, bet mums nav bijis laika to audzināt politiski, jaunatnei nav mācīts, kas ir cīņa par Latvijas brīvību; mēs neesam pratuši iejūsmināt savu jauno paaudzi degt par savas tautas un zemes interesēm. Runātājs uzsvēra, ka ģimene ir pirmā vieta, kur jaunatnei dodama politiskā izpratne.

(Turpinājums 9. lp.)

Sveicam

TORONTO TEĀTRI

ar

Alunāna balvas izcīnīšanu

4. teātŗa dienās Sanfrancisko.

DV teātris Kanadā

Sanāks 1. kultūras darbinieku kongress

CENTRĀLĀS KULTŪRAS DIENAS GRAND RAPIDOS

„ALA Kultūras birojs savā darba plānā ir paredzējis izkārtot plašāka apmēra pirmo kultūras darbinieku sanāksmi. Tā būtu vajadzīga vispārēju jautājumu apspriešanai, darbības saskaņošanai, ierosinājumu izteikšanai un daudzu citu jautājumu pārrunāšanai, kas stimulētu ALA kultūras biroja un Kultūras fonda darbu, tuvinot tam pašus tiešos kultūras darbiniekus. Sanāksmei būtu jau jānotiek nākamā gadā. Izteikts ierosinājums to techniski izkārtot Kalamazū sabiedrībai."

Ar šāda veida ierosinājumu pie Kalamazū latviešu organizācijām un draudzēm organizāciju kopējā sanāksmē Latviešu biedrības namā griezās ALA viceprieksšēdis V. Miķelsons, runājot Kultūras biroja vadītāja M. Grīna ierosmē. Kalamazū organizāciju pārstāvju kopējā sanāksme bija sasaukta, lai sastādītu nākošā pusgada sarīkojumu kalendāru. No klātesošiem pārstāvjiem V. Miķelsona priekšlikumu atbalstīja studenšu korporāciju kopas seniore A. Balcere un Latviešu biedrības viceprieksšēdis J. Grotēns. DV apvienības priekšsēdis A. Minka ieteica kultūras darbinieku kongresu rīkot nākamā gada rudenī, apvienojot ar koŗa Dziesmu Vairogs 30 gadu darbības atceres koncertu. Šādu ierosinājumu atbalstīja arī Dziesmu Vairoga priekšniece A. Austriņa, teikdama: „Tas izklausās pieņemami, bet vispirms izlemjams ‚savās mājās' — korī."

Pēc Kalamazū latviešu ev. lut. draudzes priekšnieka K. Brūvera ieteikuma un Latviešu biedrības priekšnieka J. Cīruļa atbalsta sanāksme jautājumu atstāja atklātu, lai pārrunātu savās organizācijās. Kongress būtu rīkojams Nacaretes kolledžā, kur risinājās pagājušais ALA kongress, jo ta ir ne vien ērta un moderna, bet tur var dabūt arī naktsmājas. Tas būtu plānojams 2 dienām, ar sanāksmēm, paneļiem, referātiem, izstādēm, sarīkojumiem un Dziesmu Vairoga jubilejas koncertu. V. Miķelsons organizāciju pārstāvjus informēja arī par Centrālajām Kultūras dienām, kas nākošā gada 7. un 8. 15. un 16. martā risināsies Grand Rapidos. Sanāksmi vadīja Latviešu biedrības priekšnieks J. Cīrulis.

V. Boķis

Gaŗezerā atkal vērtīgi laimesti

Runājot par pašreizējām vajadzībām, izlozes vadītājs Dr. Z. Zadvinskis saka: „Ir nepieciešams virtuvi pārbūvēt vai paplašināt. Tāpat tūlīt ceļama jauna meiteņu internāta ēka, lai nākamā vasarā tām nebūtu atkal jāmitinās teltīs vai īrētā treilerī. Jaunieši paši vēlas tenisa laukumu, kuŗu padome labprāt būvētu, ja tikai būtu līdzekļi. Vajadzību ir daudz, bet līdzekļu trūkst. Tikai kopīgi ejot varam tikt pie mērķa. Neatturēsimies no šā gada ziedojuma, kas pievienojams jums piesūtītām izlozes zīmēm."

Galvenie laimesti izlozē ir apbūves gabals ciemā Latvija pie Gaŗezera, ASV ķīlu zīme 500 un 100 dol., viena nedēļa atvaļinājuma Dzintaros parastajā kabīnē un viena nedēļa modernajā kabīnē „Hiltonā". un daudz citu laimestu, kā grāmatas, skaņu plates u. t. t.

Izloze notiks 29. decembrī pl. 11 no rīta Grand Rapidu latviešu draudzes namā (60 Dennis Ave.). Izlozes zīmju atsūtīšanas terminš ir 15. decembris.

„Daudz līdzīgām ziedojumu akcijām liels procents ziedotāju naudas aiziet administrātīviem izdevumiem. Gaŗezera izlozes administrācija šo darbu veic pilnīgi bez atlīdzības. Pēdējais ziedotais dolars aizies Gaŗezera vajadzībām," uzsver izlozes vadītājs Dr. Z. Zadvisnkis.

V. B.

Dievkalpojumos pa lielākai daļai vecākā paaudze

Kā vienā, tā otrā luterāņu draudzē Grand Rapidos draudzes locekļu sastāvs noveco, seviški salīdzinot ar laiku priekš 20 vai pat 25 gadiem. Jaunas sejas draudžu darbā — valdē un padomē — parādās reti, un ja arī kādu ievēl, pa lielākai daļai to neredz aktīvā darbā. Ir prieks vērot, ka ar labām sekmēm vēl darbojas latviešu skola.

Par dažām problēmām Grand Rapidu un apkārtnes draudzes biļetenā Baznīcas Vēstīs pastāsta jaunais draudzes priekšnieks Juris Siliņš. Viņš norāda, ka bijis klāt latviešu skolas atklāšanas aktā un redzējis daudzus vidējās paaudzes vecākus, kas atveduši uz skolu savus bērnus. Draudzes priekšnieks pasvītrā, ka būtu ļoti patīkami šos vidējās paaudzes latviešus vairāk redzēt draudzes sarīkojumos un dievkalpojumos. Vairāki uzrādot mazu interesi par draudzes dzīvi. Tālāk draudzes priekšnieks saka:"Draudzes dievkalpojumos un sarīkojumos pa lielākai daļai ierodas vecākā paaudze. Kāpēc? Iemeslus tam nebūtu grūti atrast,—dziļāka reliģiozitāte un dziļāka tautas kopības sajūta. Vecākiem cilvēkiem ir grūtāk atrast jaunus draugus, tāpēc viņi turas pie saviem vecajiem pazīstamiem. Jaunais jūtas drošs un paļaujas uz saviem spēkiem, tāpēc viņiem Dievs un baznīca neliekas tik nozīmīgi. Jūs domājat, ka tā ir dabiska parādība? Varbūt. Apzinoties, ka mums ir jānotur mūsu latviskā un reliģiskā kopība, un tā ir mūsu tautas dvēseles prasība, mums būs jāmeklē jauni ceļi, lai jaunā, vidējā un vecā paaudze dzīvotu, satiktos un lūgtu Dievu kopā. " Nobeigumā draudzes priekšnieks aicināja ikvienu iesaistīties garīgos un laicīgos pasākumos, jo draudzei vajadzīgas jaunas sirdis un jaunas rokas, lai nodrošinātu savu pastāvēšanu nākotnē.

V. Z.

PALDIES PAR TICĪBU UN ATBALSTU
BRĪVAI UN NEATKARĪGAI LATVIJAI!

Līdz Latvijas šī gada valstssvētkiem **201** latviešu ģimenes, organizācijas un draudzes apsolījušas iemaksāt vismaz $ ASV 500 Pasaules Brīvo Latviešu Apvienības LATVIJAS BRĪVĪBAS FONDĀ. Latvijas Brīvības Fonds uzkrāj līdzekļus atbrīvotai Latvijai un šī mērķa sekmēšanai izlieto kapitāla augļus tekošai politiskai darbībai. Uz 1974.g. 18. nov. Fondam apsolīti **$ 137,725**, no kā jau iemaksāti **$ 80,486**.

Fonda pirmie dalībnieki:

Anonīms	Ill. ASV	JANSENS, Filips un Biruta	N.J. ASV	ŠLESERS, Juris un Maija	Mass. ASV
Anonīms	Mass. ASV	JAUNZEMIS, Konrāds un Ritma	N.Y. ASV	ŠTEINS, Ādolfs	Ont. Kanadā
Anonīms	Mich. ASV	JIRGENSONS, Oskars	Mich. ASV	ŠŪNS, K.	Ont. Kanadā
Anonīms	N.Y. ASV	JURKA, E.	Qnsl.Austrālijā	ŠVEICS, V. V.	N.J. ASV
Anonīms	Ohio ASV	KALĒJS, Austra	N.Y. ASV	TOMSONS, Leonīds	Mass. ASV
Anonīms	Penn. ASV	KALNIŅŠ, Arnolds	N.Dak.ASV	UPĪTIS, Pēteris	Conn. ASV
ĀBELE, Pēteris B.	N.Y. ASV	KALNIŅŠ, Lauris	Ill. ASV	UPMALIS, Jānis un Helēne	N.Y. ASV
AUSTRUMS, Bernhards	Nebr. ASV	KAUGARS, Ģirts un Liene	Mich. ASV	VALTERS, Arturs un Nora	N.Y. ASV
AVENS, Kārlis	Ohio ASV	KĀRKLIS, Arvīds	Venecuēlā	VANAGS, Jānis	N.J. ASV
BALODIS, Lidija	Minn. ASV	KĀRKLIS, Valdis un Maruta	Taizemē	VANUŠKA, Lilija	Venecuēlā
BARANOVSKA, Johanna	Ill. ASV	KAŠKURS, Vilis	Mich. ASV	VELBERGS, Pauls H. un Anna	Ill. ASV
BAROBS, Edgars	Minn. ASV	KESE, Osvalds	Venecuēlā	VELDRE, Līna A.	Ind. ASV
BELŠCNS, Augusts un Velta	N.Y. ASV	KIRŠTEINS, Rolands	Ill. ASV	VILCĀNS, Marianna	Wis. ASV
BĒRZIŅŠ, Arvīds un Meta	Mass. ASV	KLĪVE, Visvaldis	Ohio ASV	VILCIŅŠ, Jānis	Ill. ASV
BĒRZIŅŠ, Ivars ar ģimeni	N.Y. ASV	KLAVIŅŠ, O.	Ont. Kanadā	VILCIŅŠ, Jānis	Iowa ASV
BĒRZIŅŠ, Vilnis O.	Mass. ASV	KORSTS, Voldemārs	Ill. ASV	VIRSIS, Ādams	Ohio ASV
BLŪMENTĀLS, Georgs	Venecuēlā	KRŪMIŅŠ, Visvaldis	Venecuēlā	VISTIŅŠ, Jānis	Ont. Kanadā
BLODNIEKS, Arvīds	N.J. ASV	KUKAINIS, Jānis un Aija	Mich. ASV	VITUMS, Martin	Minn. ASV
BORMANIS, Jānis,Pēteris,Juris	CalASV	KUPLIS, Haralds	N.Dak.ASV	VĪTOLS, Vilis (piemiņai)	Wash. ASV
BRAŠŅEVICS, Mirdza	Iowa ASV	KURSĪTIS, Monika	Iowa, ASV	VĪTOLS, Vilis Ansis	Venecuēlā
BRIEDIS, Bruno	Venecuēlā	KŪLĪTIS, Alfrēds	N.Y. ASV	VĪTOLS, Vitolds un Rasma	Mass. ASV
BRIEDIS, Pauls un Elga	Iowa ASV	ĶIPLOKS, Mārīte un Jēkabs	Vācijā	ZĀLĀNE, Paulīne	Wis. ASV
BRŪVERIS, Gvīdo	Argentīnā	LAKSTĪGALA, Vilis	Mass. ASV	ZARIŅŠ, Bertrams	Guamā
CERBULIS, Jānis un Anna	Penn. ASV	LEJIŅŠ, Ādolfs un Asja	N.Y. ASV	ZARIŅŠ, Jūlijs K.	Minn. ASV
CILNIS, Juris	Cal. ASV	LEJIŅŠ, Ēvalds un Melita	Ont. Kanadā	ZARIŅŠ, Jūlijs un Velta	Minn. ASV
CINKS, Arvīds	Iowa ASV	LEJIŅŠ, Jānis un Velta	Ont. Kanadā	ZADVINSKIS, Zigfrīds	Mich. ASV
CĪRULIS, Kārlis un Irēne	Mass. ASV	LIEPKALNS, Raimonds	Mich. ASV	ZEIDENBERGS, Ģirts un Maija	N.Y. ASV
CŪKAINIS, Minna	Venecuēlā	LĪBIETIS, Jānis un Ruta	Venecuēlā	ZEMĪTIS, Arvīds	N.Y. ASV
CŪKAINIS, Ziedonis	Venecuēlā	LĪNIS, Vilma un Viktors	Ont. Kanadā	ZEPS, Aivars	Wis. ASV
ČIVZELIS, Vladislavs un Marta	NY ASV	LUIKS, Jānis un Anna	Mass. ASV		
DAIGA, Irma V.	Penn. ASV	MAČS, Valfrīds un Lonija	Venecuēlā		
DAIGA, Valdis un Līga	Ohio ASV	MANGULIS, Visvaldis un Vija	N.Y. ASV	AGLONAS DIEVMĀTES DRAUDZE ČIKAGĀ	
DANENBERGS, Arvīds un Elvīra	MichASV	MARCINKĒVIČS, Kazmirs	Zviedrijā	AIJOVAS LATVIEŠU BIEDRĪBA	
DĀLDERIS, Austra	B.C. Kanadā	MEDNIS, Uldis un Biruta	Mich. ASV	AKADĒMISKĀ VIENĪBA AUSTRUMS	
DĒLIŅS, Emīls	Vic.Austrālijā	MEIEROVICS, Gunārs	D.C. ASV	AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBA	
DIMANTS, Andrejs un Ruta	Mich. ASV	MILLERS, Eduards un Austra	Venecuēlā	AMERIKAS LATVIEŠU KATOĻU APVIENĪBA ASV	
DIMANTS, Jānis, jun.	Minn. ASV	MINIATS, Olģerts un Emma	Ont. Kanadā	DAUGAVAS VANAGU APVIENĪBA BOSTONĀ	
DIMANTS, Jānis, sen. un Anna	IowaASV	MUCHS, Jānis	Zviedrijā	DAUGAVAS VANAGU APVIENĪBA DIENVIDKALIFORNIJĀ	
DRILLIS, Jūlijs	Ill. ASV	MUIŽNIEKS, Valdis un Lalita	Mich.ASV	DAUGAVAS VANAGU APVIENĪBA KALAMAZŪ	
DUMPE, Margareta un Andrejs	Ont. Kanada	NĀRUNS, Viktors un Dagmāra	Penn. ASV	DAUGAVAS VANAGU APVIENĪBA ROČESTERĀ	
DZELME, Zemvairis	Zviedrijā	NĪKURS, Arturs un Margarita	Wis. ASV	DAUGAVAS VANAGU ORGANIZĀCIJA ASV	
DZELZĪTIS, Kārlis	N.Car.ASV	ORBE, Ansis	Zviedrijā	DAUGAVAS VANAGU ORGANIZĀCIJA KANADĀ	
DZENĪTIS, Elmārs	Iowa ASV	OSIS, Fricis un Līze	Conn. ASV	FILADELFIJAS BRĪVO LATVJU BIEDRĪBA	
EBERŠTEINS, Irēne	Venecuēlā	OZOLIŅŠ, Kārlis	Mass. ASV	GRAND RAPIDS LATVIEŠU KREDITBIEDRĪBA	
ELFERTS, Edgars Z. un Rasma	Wash.ASV	OZOLS, Oskars un Mirdza	Zviedrijā	KLĪVLANDES KORPORĀCIJU KOPA	
EŠMITS, Jēkabs	N.Y. ASV	PELDS, Aivars	Iowa ASV	KLĪVLANDES LATVIEŠU BIEDRĪBA	
FELDMANIS, Eduards	B.C. Kanadā	PĒTERSONS, Eduards un Hedviga	OntKanadā	LATVIEŠU APVIENĪBA MINESOTĀ	
FOLDĀTS, Ernests	Venecuēlā	PETROVSKIS, Kārlis un Paulīne	CalASV	LATVIEŠU BIEDRĪBU SADARBĪBAS CENTRS ASV	
GAGAINIS, Ludmila M.	Minn. ASV	PETZALIS, Jānis	Ont. Kanadā	LATVIEŠU DĀMU KOMITEJA KARAKASĀ	
GĒLIŅŠ, Alberts un Marta	Mass. ASV	PLADARS, Alfrēds	Ohio ASV	LATVIEŠU EV. LUT. MISIJAS DRAUDZE BOSTONĀ	
GERCAS, Aleksandrs	Venecuēlā	PUNDIŅŠ, Voldemārs un Jūlija	Zviedrijā	LATVIEŠU KATOĻU STUDENTU APVIENĪBA DZINTARS	
GERLIŅA, Ilga	Zviedrijā	PURIŅŠ, Krišjanos un Natalija	OntKanadā	LATVIEŠU NACIONĀLĀ APVIENĪBA KANADĀ	
GRAUDS, Herberts	Venecuēlā	PURVIŠĶIS. Arnolds	Vācijā	LATVIEŠU REPUBLIKĀŅU APVIENĪBAS VALDE UN PADOME	
GRAVA, Arturs un Ausma	Ohio ASV	REINVALDS,Osvalds un Monika	Mich. ASV	LATVIEŠU VĪRSNIEKU APVIENĪBA KANADĀ	
GRAVA, Nikolajs un Matilde	N.J. ASV	RENESLĀCIS, Juris ar ģimeni	Zviedrijā	LONDONAS (KANADĀ) LATVIEŠU KOPA	
GRAVA, Sigurds un Rūta	N.Y. ASV	RĒVALDS, Miervaldis	Penn. ASV	NIAGĀRAS LATVIEŠU EV. LUT. DRAUDZE	
GRAVA, Uldis un Sarmīte	N.J. ASV	RIEKSTIŅŠ, Jānis un Silvija	N.Y. ASV	PIEKTO ASV VISPĀRĒJO DZIESMU SVĒTKU KOMITEJA	
GRĀMATIŅŠ, Arnolds	Vācijā	ROBEŽGRUNTNIEKS, E.	Ont. Kanadā	SAGINAVAS LATVIEŠU KLUBS	
GRĀVIS, Edvīns	Venecuēlā	ROZENBACHS, Ansis	Zviedrijā	STUDENŠU KORPORĀCIJA AURORA	
GRĀVIS, Kārlis	Venecuēlā	ROZENTĀLS, Magdalena	Penn. ASV	STUDENTU KORPORĀCIJA FRATERNITAS METROPOLITANA	
GRĪNBERGS, Gunārs	N.Y. ASV	RUTENBERGS, Verners un Silvija	OhioASV	STUDENTU KORPORĀCIJA LETTGALLIA	
GRĪNBERGS, Jūlijs un Irmgarde	MassASV	SALTUPS, Gunārs	N.Y. ASV	STUDENTU KORPORĀCIJA PHILYRONIA	
GULBIS, Alfrēds	Venecuēlā	SMUKULIS, Kārlis	Mich. ASV	STUDENTU KORPORĀCIJAS FRATERNITAS VANENIKA KARAKASAS KOPA	
GULĒNS, Brigita un Voldemārs	Ont.Kanadā	SPURIS, Richards	Ill. ASV	SUDBERIJAS LATVIEŠU EV. LUT. DRAUDZE	
HĀZNERS, Daumants	N.J. ASV	STRAUMĪTIS, Vidvuds	Zviedrijā	SVĒTĀ ANDREJA LATVIEŠU EV. LUT. DRAUDZE TORONTO	
HERVARTS, Fricis un Milda	Mass. ASV	STUPĀNS, Jāzeps	Vācijā	SVĒTĀ JĀŅA LATVIEŠU EV. LUT. DRAUDZE TORONTO	
HIRŠS, Alma	Fla. ASV	SVEDBORG, Anna D.	Venecuēlā	VĪRU KORIS VIESTURS TORONTO	
JANKAVS, Rūdolfs	Mich. ASV	ŠILDE, Adolfs	Vācijā		

Ja vēlaties iestāties PBLA Latvijas Brīvības Fondā ar vismaz $(ASV) 500 ziedojumu (samaksājot to vienā maksājumā, sadalot to vairāku gadu maksājumos vai novēlot to savā testamentā), nosūtat kuponu Jūsu zemes Fonda finanču komitejas loceklim. Ja nevēlaties to pašreiz darīt, tad nosūtat savu ziedojumu līdz šī gada 31. decembrim. PBLA valde ir nolēmusi visus ziedojumus, lielus un mazus, saņemtus pirms šī termiņa ieskaitīt Fonda pamatkapitālā. Sākot ar 1975. g. 1. janvāri ziedojumus zem $ 500 un Fonda kapitāla augļus izlietos tekošam politiskam darbam.

PASTEIDZATIES

PASAULES BRĪVO LATVIEŠU APVIENĪBAS LATVIJAS BRĪVĪBAS FONDA

FINANČU KOMITEJA:

PR-DIS: VALDIS KĀRKLIS, P. O. BOX 432, ROCKVILLE, MD. 20850, U. S. A.
DR. JĀNIS DIMANTS, JR., 3330 INNSBRUCK PARKWAY, MINNEAPOLIS, MINN. 55421, U. S. A.
VOLDEMĀRS DŪLMANIS, 8/62 WARRIGAL ROAD, MENTONE VIC., 3104, AUSTRALIA
JĀNIS KIPLOKS, D KÖLN, SEVERINSTRASSE 100, WEST GERMANY
JĀNIS LEPSTS, CAIXA POSTAL 9650, SAO PAULO, 01000, BRAZIL
REV. ARNOLDS LIEPIŅŠ, SEBASTIAN GADOTO 1226, HURLINGHAM F.C.N.G.O.H., ARGENTINA
ANSIS ROZENBACHS, SKRÄDDARVÄGEN 12, S-632 22 ESKILSTUNA, SWEDEN
DR. ĀDOLFS ŠTEINS, 33 KING STREET, DOLTON, ONTARIO, LOP 1A0, CANADA
ARNOLDS TAURIŅŠ, 40 BURNHAM ROAD, GARFORTH/LEEDS, LD 25 1LA, ENGLAND
VILIS VĪTOLS, EDIFICIO POLAR PISO 10, PLAZA VENEZUELA, CARACAS 108, VENEZUELA

PASAULES BRĪVO LATVIEŠU APVIENĪBAS LATVIJAS BRĪVĪBAS FONDAM
P. O. BOX 495, ROCKVILLE, MARYLAND 20850 USA

☐ VĒLOS IESTĀTIES LATVIJAS BRĪVĪBAS FONDĀ; PIESŪTIET TUVĀKU INFORMĀCIJU.

☐ PAŠREIZ NEVĒLOS IESTĀTIES LATVIJAS BRĪVĪBAS FONDĀ, BET PIEVIENOJU ZIEDOJUMU. SUMMA:

(Čeki/naudas pārvedumi rakstāmi uz „Latvijas Brivibas Fonds, Ltd." vārda)

Vārds _____

Adrese _____

KATRS ZIEDOJUMS LĪDZ GADA BEIGĀM NEMITĪGI NESĪS AUGĻUS LATVIJAS BRĪVĪBAI!

O'KEEFE CENTRE
FRONT & YONGE 363-6633
AIR-CONDITIONED

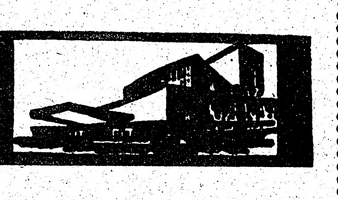

O'Keefe centrā — no 19. — 28. decembrim

KANADAS NACIONĀLAIS BALETS —

dibinātāja Celia Franca

rāda

The Nutcracker

RIEKSTKODIS

Brīniškīga Ziemsvētku pasaka

Tikai 12 izrādes

Biļetes jau tagad dabūjamas O'Keefe centra kasē ik dienas, izņemot svētdienas, no pl. 11 rītā līdz pl. 9 vakarā.

Toronto latviešu kreditsabiedrība

491 College St., Toronto, Ont.
M6G 1A5

T.L. Kred. sab.
HAMILTONAS NODAĻA
16 Queen Street North,
Hamilton, Ont.,
L8R 2T8

M A K S Ā

9% par 3 gadu ilgtermiņa noguldījumiem (% saņemot termiņa beigās).

Minimālais ilgtermiņa noguldījums ir $2000.00. Visi naudas noguldījumi apdrošināti. Dzīvības apdrošinājums līdz $2,000.00 procentuāli atkarībā no biedru vecuma iemaksāšanas brīdī.

11% par 1 gada termiņa noguldījumiem ne mazāk par $5,000.00 (bez dzīvības apdrošinājuma). Noguldījumu var izņemt tikai pēc gada.

I Z S N I E D Z

apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10,000.00,
māju obligācijas līdz $50.000.-.

Toronto birojs pirmdienās slēgts.

Tas atvērts: otrd. — ceturtd. no 10 rītā — 7.30 vakarā, piektdienās no 10 rītā — 8.00 vak. Sestdienās no pl. 9 — 1 pēcp.

TĀLRUNIS
Tel. 922-2551

Hamiltonas birojs
atvērts otrd. un ceturtdien
no 6.30 vak. — 9 vakarā.
Tālrunis 529-7939

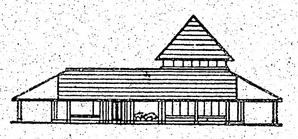

PEEL CHAPEL
2180 Hurontario St., 279-7663

RONCESVALLES CHAPEL
436 Roncesvalles Ave. 533-7954

YORKE CHAPEL
2357 Bloor St. W. 767-3153

Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJI

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
221-1159

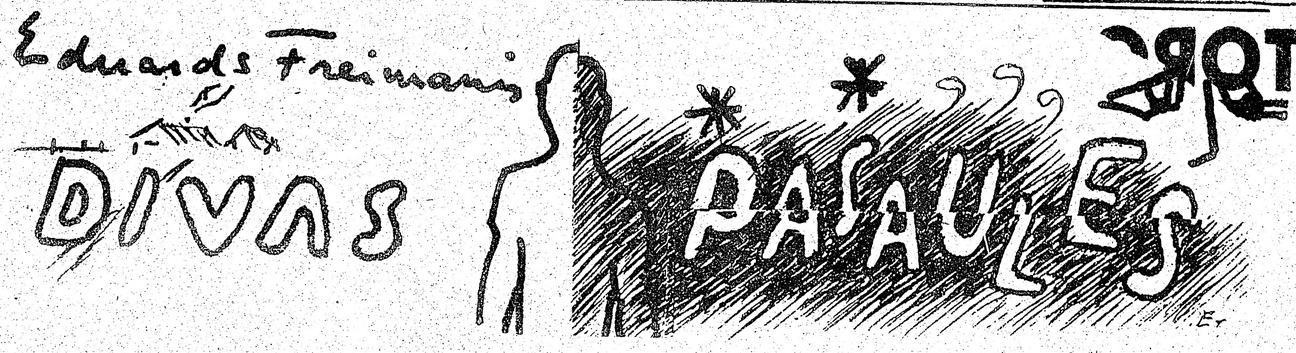

romāns

(63. turpinājums)

Visi aplaudē.

„Nebūs pirmā reize, kad glupākais sēdēs galda galā un citus vadīs,' cinisms piemetina.

„Tas tik parasts kā ikdiena — " Ciziķis smejas.

„Lai valdītu un izrīkotu, vajaga vairāk patmīlības nekā prāta," atsaucas Priedītis.

„Tu apvaino virsniekus — es biju tavs komandieris — kaŗa tiesu esi pelnījis!" noskandina Miķelis Pulkvedis.

Ešleps: „Baltās gvardes virsniekam nav tiesības pavēlēt darba ļaudīm!"

Krieviņš salecas: „Nejaucies Staburaga kraukļu iekšējās darīšanās!"

Mēģinu atjaunot kārtību:

„Biedri un bajāri, virsnieki un partijnieki! Mūsu mērķis bija spriest par alkohola nacionālpolitisko, kultūrālo, saimniecisko, bioloģisko, psiholoģisko, mūžīgo un aizmūžīgo nozīmi."

Bet nu ap galdu sāk vārīties īsta biezputra:

„Ļerga kāro utainiem un — "

„Staburaga kraukļiem."

„Oktobŗa revolūcijas svinētājiem."

„Astoņpadsmitā novembŗa apraudātājiem."

„Žīdu problēmas atmezglotājiem."

„Čekas manikīra meistariem."

„Dziesmu svētku bāliņiem."

„Rīgā."

„Klīvlandē."

„Visos kolchozos."

„Tauta tempa zem baronu jūga."

„Zem krievu pārtautošanas lāsta."

„Kungi un biedri — baltie kungi un sarkanie biedri! Lūdzu atgriezties pie civilizētas koeksistences! Lūdzu skaitļus, faktus, citātus, pētījumus!" saucu nobijies, jo saspīlējums tāds, ka varētu sākties Trešais pasaules kaŗš. Bet neesmu vingrinājies pavēlēt; balss man drebelīga, mani nedzird. Nē, mani dzird, bet neklausa:

„Kas žūpniecību pētīs?"

„Žūpniecība tas pats, kas tautsaimniecība."

„Un utkopība."

„Globālas lietas jāpēta."

„Žūpniecība ir globāla."

„Partijas vēsture jāpārraksta."

„Staļins jānokronē."

„Jāuzkronē par jaunu."

„Jāiemūžina brīvās Latvijas sasniegumi."

„Sasniegumi Brežņeva laikmetā."

„Tikai Ulmaņa gados bija sasniegumi.' '

„Sasniegumi darba ļaužu mocīšanai."

„Vārds Jāņkrišam!" es uzkliedzu.

Kā par brīnumu visi pierimstas.

Jāņkrišs: „Baltais dzidrais un vodka — abi labi — palīdz, lai netrīc rokas, kad jātēmē."

Ciziķis: „Kad jāparaksta lēmumi."

Priedītis: „Kad jāmedī ienaidnieki — no Krievijas, Vācijas, pašu Latvijas."

Cinisms smejas: „Bez degvielas māgā nevari uzkurbulēties."

Ugunskurs sabikstīts un vārīšana atsākas:

„Tāpēc alutiņš, bāleliņš ir goda vietā."

„Kad varoņus pieminām."

„Kad par varoņiem taisāmies."

„Melniem varoņiem."

„Baltiem varoņiem."

„Brūniem —"

„Sarkaniem —"

„Pelēkiem —"

„Iesarkaniem —"

„Kad par soģiem taisāmies."

„Buržuju soģiem —"

„Partijas soģiem."

„Aizsargu —"

„Sakarnieku —"

„Mācītāju —"

„Pret alu mums jāmācās godbijība," cinisms saka klusu. „Pasaules nenogāžamie valdnieki ir Dievs, velns un alus."

Čukstos ir jāklausās, tāpēc paneļa mutuļošana atkal pierimstas.

Priedītis: „Lāci var nošaut bez dūšas uzkurināšanas; lai cilvēks cilvēku nomaitātu, dzēriens tikpat nepieciešas kā vāle, pulveris, nepāls vai ūdeņraža atoms."

Ciziķis: „Bez dažādām smalkām un vienkāršām ļergām mums nebūtu vēstures — kaŗu vēstures — politiķu vēstures — varonības vēstures."

Jāņkrišs: „Idejas mūs skaldījušas, sadzeršana vienojusi."

Cinisms: „Sadzēra Ribentrops ar Čemberlēnu un sapratās."

Citi: „Krogū aizsargs neaiztika pagrīdnieku."

„Ja pagrīdnieks izmaksāja."

„Vodka nomierināja poļitruku."

„Un plutokrats iespruka mežā."

„Fašists sadzēra ar čekistu."

„Jo izlikās viens otru nepazīstam."

„Atlika naidu uz paģiru laiku."

„Ja varēja, sadzēra."

„Ja nevarēja, šāva, kāra, dzina naglas pakausī, grūda indes kambaŗos."

„Degvīns stiprāks par politiku, Kapitālu, Cīņu, Breikša dzeju — amerikāņu demokratiju."

„Staburaga kraukļi dzied — Varen plaša — kad pilnā."

„Kolchoza pirmrindnieki apraud Ulmani, pirms pakrīt pagaldē."

„Būtu mums vodka, dzidrais, kaut vai kartupeļu ļerga!"

„Tad mēs šonakt vēl sadzīvotu!"

Pēkšņi Ešleps atjēdzas: „Biedri! Mums pazuda partijas līnija! Komūnists ar naciķi vai plutokratu nekad nesadzēra!"

Pulkvedis arī steidzas labot, kas labojams:

„Nekad aizsargs ar pagrīdnieku vienā krogū nesēdēja!"

Citi: „Ne čekists ar ulmanieti!"

„Ne brigadieris ar budzi!"

„Ne staļinietis ar pērkoņkrustieti!"

„Uzgaidiet minūti!" es pārtraucu visus, aizskrienu uz nodaļas zāļu telpu, ar spiedienu atveŗu durvis un plauktā atrodu spirta pudeli. Nāves galvas uz pudeles nav — tā ir lietojama dzira.

Kad atgriežos, ciemiņiem atkal aizmirstas partiju baušļi un viņi uzgavilē. Atskaitot Jāņkrišu, Ciziķi un Priedīti, jo aizmūža ļaudīm vienaldzīgs dzērienu prieks.

Pudele apmet divus lokus — un rodas sadraudzība. Ešleps ar Pulkvedi rokojas; acīm redzot viņi par kaut ko vienojušies. Rakstnieks stāsta Pulkvedim Grīziņkalna joku un abi smejas. Mācītājs Spunde met krustu un gatavojas lūgsnai; Ala skatās viņā kā aktierī, kas tēlo komēdijas galveno lomu. Krieviņš bužina Klanim matus un sauc viņu par Dieva laistu hipīti.

Ciziķis, Priedītis un Jāņkrišs novēro sadzīvi.

„Uzvedas kā jau dzīvie," Ciziķis saka pēc brīža.

Priedītis: „Būtu bijis ducis pudeļu, iznāktu krogēšana un citas noreibuma izdarības."

Jāņkrišs: „Beidzot atrastu iemeslu izkauties."

Cinisms: „ Gadītos ir bučošanās, ir kaušanās; ir dziedāšana, ir mēdīšanās, ir pagaldē krišana, ir zirgu dzirdīšana drēbju skapī."

Skaidrs: grupa ir nevaldāma. Žēl, ka nav filmaparāta — iznāktu dokumentācijas filma.

„Panelis izbeigts," es saku.

Visi paskatās manī vīlušies. Tad acumirklī pazūd. Pār mani noveļas tumsa — bieza, smaga, smacējoša.

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● Kurzemes Ziemsvētku kauju 30 gadu atceres svētbrīdis notiks 11. janvārī pl. 6 vak. pie Kritušo karavīru pieminekļa Toronto Sv. Jāņa draudzes īpašumā Saulainē. Svētbrīdi vadīs māc. Ed. Ķerģis no Hamiltonas. Lielo jundu dziedās baritons Alberts Vītols. Pie pieminekļa stāvēs bij. cīnītāju goda sardze. Sadraudzības vakaram Saulaines sabiedriskās telpās ņemami līdz groziņi. Par Kurzemes Ziemsvētku kaujām runās kauju līdzgaitnieks Arvids Beitāns no Grantonas, Ont. Vakara priekšnesumu daļā dziedās Ērika Beitāne (soprāns), bet kokļu mūziku sniegs TLB koklētāju grupas Vaidelotis koklētāji. Modris Lorbergs lasīs kādu no saviem pēdējiem darbiem. Vakara saviesīgajā gaitā ar kuplejām un ģitaru piedalīsies Miervaldis Pavasars ar Valdi Gulbi. Vakara programmas norisi vadīs Ziemsvētku kauju līdzgaitnieks S. Leimanis.

● DV Toronto nodaļas biedru vakars bija rīkots kā godinājums nodaļas biedriem, šāgada apaļo gadu jubilāriem. Tādu šogad nodaļā bijuši 37, bet sarīkojumā piedalījās 12: H. Jākabsons, Hermīne Rūdolfa, G. Sīpols, A. Rupšenieks, V. Brasliņš, Alma Reinberga, A. Šterns, R. Riekstiņš, fotografs J. Kreilis ar dzīvesbiedri Annu, N. Slokenbergs un Ernestīne Purmale. Uzrunā priekšsēdis V. Plūdons sumināja jubilārus, bet vanadžu kopas priekšniece A. Magone pasniedza viņiem baltus neļķu ziedus. Vakara programmā dziedone Marta Ādama (soprāns) dziedāja vakara noskaņai piemērotas dziesmas pianistes Rutas Āzes klavieru pavadījumā. Viņa arī pati piedalījās ar klavieru solo. Vanadzes bija rūpējušās par vakariņām. Sarīkojumu ar atjautīgu taktu vadīja O. Zvirgzdgrauds, un katram jubilāram bija jāpiesaka paša izraudzītā dziesma vai stāstījums no paša dzīves gaitām. Bija skaņu plašu mūzika. Vakara dalībnieki arī parakstīja karti ar visa laba vēlējumiem nodaļas biedram Aleksandram Tirzītim, kas nesen atskatījās uz 80 mūža gadiem un pašreiz atveselojas Western slimnīcā pēc pārciestas operācijas.

● Sidrabenes pārvaldes vēlēšanās, kas notika korespondences ceļā, no 65 balstiesīgiem Sidrabenes apbūves gabalu īpašniekiem piedalījās 61 balsotājs vai 94 proc., kas bija iesūtījuši 57 derīgas vēlēšanu zīmes. Pārvaldē ievēlēti: Mārtiņš Blūms (46 balsis), Valdis Gulbis (45), Arvīds Kalniņš (44), Elmars Siksna (36) un Arturs Gulbis (35), kandidātos paliekot J. Rudzītim, A. Jākobsonam un Z. Freimūtai. Vēlēšanu komisijā darbojās priekšsēdis E. Šteinhards ar locekļiem Z. Freimūti un E. Tiltiņu. Jaunās pārvaldes konstruēšanās varēs notikt, kad draudzes padome būs izraudzījusi savus 6 pārstāvjus. Līdzšinējam priekšniekam P. Plīsim turpmāk vairs nekandidējot, atteicās arī pārējie pārvaldes locekļi, kādēļ vienojās sameklēt kandidātus un noturēt vēlēšanas korespondences ceļā, kas tagad notikušas.

● Toronto pensionāru apvienības kārtējā ceturtdienas saietā 28. novembrī Latviešu namā bija ieradušies 128 apvienības biedri, kas noskatījās filmu par Brīvdabas muzeju Rīgā, ko ar apvienības filmu aparātu izrādīja J. Indriksons. Apvienības koris Dziesmu kamols apsveica ar dziesmu apvienības priekšnieku A. Retigu dzimšanas dienā, bet koŗa diriģente apvienības valdes vārdā pasniedza viņam velti. Dāmu komitejas pārstāve L. Zvaigzne sveica ar ziediem. No apvienības šūšanas sekcijas, kurā darbojas 14 šuvējas, ar ziediem sveica I. Vičinska un no koŗa — B. Bušmane. Dāmu komiteja bija izcepusi dzimšanas dienas kliņģeri.

● Toronto latviešu biedrība savā pēdējā apkārtrakstā apsveikusi TLB tautas deju kopas Diždancis vadītāju Zigurdu Miezīti, kas deju kopu vadījis jau 15 gadus, pārņemot vadību 1959. gada decembrī, bet Diždancis sācis darboties jau kopš 1952. gada. Viņa vadībā Diždancis vairākkārt godalgots tautas deju lieluzvedumos. Z. Miezīša choreografijā radies Toronaks, kas Klīvlandes latviešu jaundeju sacensībās izpelnījās atzinību. Kā tautas deju eksperts piedalījies visās Divreiz divi nometnēs un Toronto latvisko zināšanu semināros. Viņš bija arī viens no redaktoriem grāmatai „88 latviešu tautas dejas un apdares". Z. Miezīša vadībā izauguši jauni tautas deju skolotāji un vadītāji, kā arī izveidojusies mazāko dejotāju grupa Diždancītis. Viņš darbojies 5 gadus arī TLB valdē, ilgāku posmu LNAK padomē un dziesmu svētku rīcības komitejā.

● Toronto latviešu biedrības koklētāju grupā, ko vada K. Staško un V. Freimanis, pašreiz ir 12 koklētāju un vokāliste Maija Baruša. Kopa vāc materiālus un uzsākusi darbus plānotās skaņu plates izdošanai, kurā būs atskaņota instrumentāli vokāla mūzika, arī vairāki jaundarbi. Koklētāju kopa paplašinājusi savu programmu ar igauņu un lietuviešu mūziku, iesaistot arī igauņu un lietuviešu tautas mūzikas atskaņotājus ar viņu instrumentiem. Kopa piedalījusies latviešu sarīkojumos Toronto, ārpus Toronto un ASV.

● TLB dāmu komitejas rokdarbu vakarā 28. novembrī Latviešu namā 12 rokdarbnieces darināja tautas tērpu daļas un nodarbojās ar tautisko jostu aušanu instruktores A. Mežules vadībā. Decembŗa mēnesī rokdarbu kursi nenotiks, bet tie turpināsies 30. janvārī pl. 7 vak. Latviešu namā. Viens vakars paredzēts mezglu siešanas darbiem O. Mežules vadībā.

● Ontario provinces mākslas padomes atbalstā pie Toronto simfoniskā orķestŗa nodibināts jaunatnes orķestris. 70 jauniešu mūziķu sastāvā uzņemti arī latviešu jaunieši. Pirmo vijoļu grupā spēlē Andris Zariņš, alta vijoļu grupā Ivars Tauriņš, bet pirmo un otru arpu spēlē Nora Būmane un Margrieta Upenieka.

● Jaunieši un studenti, vecāki par 17 gadiem, kas būtu ieinteresēti strādāt nākamās vasaras Saulaines nometnes vadībā, aicināti pieteikties Sv. Jāņa draudzes kancelejā. Nesen notikušajā Saulaines nometņotāju un vecāku sanāksmē māc. I. Gaides vadībā, pārrunājot pagājušās vasaras nometnes darbību, atzina, ka organizēšanas jautājumi kārtojami jau laikus.

● Laikmetīgo pārdomu vakarā 28. novembrī Latviešu namā māc. J. Cālītis runāja par reinkarnāciju jeb atdzimšanas ideju, salīdzinot induisma jēdzienu ar kristīgās ticības uzskatu, kas ir atšķirīgi. Referātu noklausījās ap 150 interesentu. Kopēji dziedātiem korāļiem klavieŗu pavadījumu spēlēja Olga Upenieka. Nākošais pārdomu vakars 30. janvārī turpsat ar māc. I. Gaides referātu.

● Ticības celsmes stundu 24. novembrī Sv. Andreja baznīcas telpās vadīja mācītāji J. Cālītis un I. Gaide, piedaloties 70 dalībniekiem. Decembrī celsmes stunda notiks katru svētdienu pl. 7 vakarā Sv. Jāņa baznīcā.

● Paneldiskusijās par Dievmātes kulta ietekmi uz Eiropas civilizāciju 1. decembrī lietuviešu baznīcā piedalījās 120 dalībnieku. Sarīkojuma sākumā atskaņoja sakrālo mūziku, un uz ekrāna parādījās krāsainie diapozitīvi. Dr. G. Zepe-Niedra referēja par Dievmāti māksliniecisķā, reliģiskā un vēsturiskā aspektā. Sarīkojuma vadītājs Dr. E. Upenieks un Dr. V. Mileiko rādīja sakrālās mākslas slīdītes — gleznu reprodukcijas no renesanses laika ar paskaidrojumiem. Nobeigumā Milda Bērziņa lasīja atmiņas par bēgļu gaitām. Otra pasaules kaŗa laika materiāli par ciešanām un grūtībām bija savākti no dažādiem avotiem. Sarīkojuma programma ilga vairāk nekā 3 stundas.

● Māc. I. Gaide salaulājis Arnoldu Žani Krūmiņu un Ainu Killu no ASV. Kristīta Celēna Maija Vilkinsona, Maikela un Dainuvītes, dzim. Freimanes meita. Māc. A. Briedis kristījis Korēnu Liseti Risku, Džēma un Ievas, dzim. Vilsones meitu. Salaulāti Dāvids Valers un Vēsma Osīte.

● Toronto latviešu biedrības dāmu komitejas ķekatu ballē 30. novembrī Latviešu namā bija ieradušies ap 100 apmeklētāju, vairums jauniešu, liela daļa kostīmos un maskās. Zāle bija dekorēta budeļu laikam atbilstošām dekorācijām. Dāmu komiteja bija rūpējusies par cienastu. Deju mūziku spēlēja Runči trimdā.

● Toronto latviešu misija rīko Ziemsvētku ieskaņu ar eglīti 7. decembrī pl. 7 vak. misijas vadītāja A. Lakšmaņa mājā, 106 Dorset Rd., Skarboro (tālr. 261-4218) ar priekšnesumiem, saldumu sainīšiem bērniem un tēju.

● Austrumu draudzes Ziemsvētku eglītes dievkalpojums bērniem 15. decembrī pl. 3 pēcpusd. baznīcas zālē. Svētdienas skolas bērnu priekšnesumi un dāmu komitejas cienasta galds. Ieradīsies arī Ziemsvētku vecītis.

● Latvisko paražu kopēju Burtnieki kopas Ziemsvētku sarīkojums 26. decembrī pl. 6 vak. DV namā ar ķekatām, bluķa vilkšanu, kokļu mūziku un dziesmām. Īsreferāti par Ziemsvētkiem. Cienasts groziņu veidā.

● Toronto sestdienas skolas eglītes vakars 5. janvārī pl. 3 pēcp. Lietuviešu namā (1021 College St.). Ziemsvētku mūzikālu uzvedumu sagatavo skolotājas J. Vagnere un Zane Ezera, piedaloties abu sesto klašu skolēniem. Dziesmas uzvedumam iestudē Vizma Maksiņa. Ludziņu no angļu valodas tulkojusi skolotāja Judīte Vagnere. Ziemsvētku dziesmas dziedās skolēnu koris. Skolas padomes sēde paredzēta 9. decembrī pl. 8 vakarā Latviešu namā.

● Toronto latviešu filatelistu kluba groziņu vakars 14. decembrī pl. 6 Žaņa Grundmaņa mājā (16 Bosworth Ave., Etobico). Pirmā darba sēde jaunajā gadā 19. janvārī P. Rudlapas mājā (1117 Westrose Ave.).

Zeltkāznieki

Uz 50 laulības dzīvē aizvadītiem gadiem šajās dienās Toronto atskatījās kādreizējais strēlnieku cīņu dalībnieks Kārlis Liepa ar dzīvesbiedri Alisi. Gavilniekus veco ļaužu mītnē „True Davidson Acres" no Toronto latviešu pensionāru apvienības sveica valdes priekšsēdis A. Retigs, pasniedzot veltes un ziedus. No vecajiem strēlniekiem ar veltēm sveica A. Budže. A. Kirša bija veltījusi jubilāriem īpašu dzejoli, kuŗu pati nolasīja. Mītnes pārvaldes sveicienu nodeva Dzidra Bērziņa, kas šeit strādā par virsmāsas palīdzi. K. Liepa dzimis 1886. g. 11. jūnijā Saldū, Kurzemē, bet Alise 1904. g. 20. augustā Rīgā, kur 1924. g. 17. novembrī salaulāti. Liepu ģimenē divas meitas — Elvija Skaistlauka dzīvo Vācijā, bet Velta Krēsliņa Toronto. K. Liepam Rīgā bija sava konditoreja; Toronto strādājis Pavasara maiznīcā. Mītnes lūgšanas telpās, klātesot ap 80 dalībniekiem, gavilnieku goda dienā dievkalpojumu vadīja māc. J. Cālītis.

J. L.

Kārlis Liepa ar dzīvesbiedri Alisi

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu pensionāru biedrības pilnsapulcē HLB namā 21. novembrī bija ieradušies turpat 70 biedru no 85. Sapulci vadīja V. Putns, bet protokolēja A. Zibens. Ievēlēja iztrūkstošos valdes locekļus: V. Putnu un A. Zibeni. Revīzijas komisijā ievēlēja J. Deksni, E. Elmu un J. Arāju. Pārrunāja turpmāko darbību, bet sakarā ar Ziemsvētku tuvošanos nekādus konkrētus lēmumus nepieņēma. Vienojās iegādāties nepieciešamo inventāru, kā rakstāmmašīnu ar latviešu burtiem, skapi u. c. Saņemts pabalsts arī provinces valdības 400 dol. apmērā, kas paredzēts ekskursiju rīkošanai. Valdes sēdes notiek katru ceturtdienu HLB namā, 16 Queen St. N.

J. G.

NENOKAVĒJIET! **Jūs varat kļūt miljonārs!**

DV tradicionālais Ziemas svētku tirdziņš

Sestdien, 7. dec., no pl. 9 rītā līdz 8.00 vakarā

Svētdien, 8. dec., no pl. 10 rītā līdz 4.00 pēcpusdienā.

125 Broadview Avenue, Toronto

Izvēle jūsu rīcībā:

GRĀMATAS ĀDAS IZSTRĀDĀJUMI ROTAS LIETAS KERAMIKA SKAŅU PLATES
KOKA DARBI AUDUMI GLEZNAS

BAZĀRS

Starp vinnestiem latviešu kreditsabiedrības dāvātās Olimpiadas loterijas biļetes un daudz citu vērtīgu mantu.

Piparkūkas, medus. Kafijas galds un uzkodas. DV KLUBS ar siltām pusdienām.

Ziemas svētku vecītis ieradīsies sestdien pl. 2.00. *Visus laipni ielūdz apmeklēt RĪCĪBAS KOMITEJA*

Latv. institūts uzsāk darbu

Latviešu institūta pirmo padomes sēdi Klīvlandes latviešu apvienotās draudzes namā ar lūgšanu ievadīja māc. L. Grendze, bet atklāja padomes priekšsēdis M. Grīns, sniedzot ziņojumu. Nodibinātas darba grupas izstrādās un veiks projektos paredzētos uzdevumus. Institūta augstākais pārvaldes orgāns ir ALAs valdes iecelta padome, bet tās priekšsēdis ir kultūras biroja vadītājs.

Institūta amatpersonas — vadītājs, ģenerālsekretārs, arhīva un bibliotēkas pārzinis, projektu koordinātors u.c., kuŗus iecelš padome. Latviešu institūta mērķis — uzturēt latviešu kultūras dzīvi un latvietību, veicināt latviskās dzīves pētīšanu, augstākās izglītības darbu zinātnes un mākslas plāksnē, pasargāt latviešu vēsturiskās, kultūrālās un materiālās vērtības.

Institūta darbība izpaužas valodas, literātūras, mākslas, zinātnes, izglītības un latviskā mantojuma nozarēs. Institūta rīcībā ir mākslas un zinātnes centrs, kuŗā ietelp bibliotēka, archīvs, mūzejs, izstāžu un koncertu telpas. No steidzamākiem projektiem paredzēta pareizrakstības vārdnīcas izdošana, kāda tiek jau sagatavota, tāpat mākslas žurnāls, kultūras, sabiedrisko darbinieku biografiskā vārdnīca, folkloras materiālu vākšana, tautas mākslas krātuve, latviešu zinātnieku konference, latvietības stratēģijas mācība, dokumentu un retu grāmatu vākšana un latviešu zinātnisko darbu sakopošana.

Prof. Dr. V. Klīve domāja, ka projektus varētu sadalīt pa nozarēm un lūdza padomi pieņemt attiecīgus lēmumus, īpašu uzmanību veltījot latviešu zinātnieku un profesionālu darbinieku skaitam un izvietojumam. Tāpat īpaša vērība pievēršama sasniegumiem kultūras dzīvē. Latviešu skaits un demografiskā struktūra un izkārtojums ASV netieši skartu asimilizācijas jautājumu. Jautājums tikai, vai iespējams sastādīt šādu latviešu sarakstu? Būtu pētījamas arī latviešu valodas pārmaiņas angļu valodas ietekmē un sastādāms latviešu kultūras krājumu katalogs ASV. Tāpat noskaidrojams latviešu bibliotēku stāvoklis un liktenis un sastādāms saraksts par kultūras dzīvi komūnistu okupētā Latvijā, veltījot īpašu vērību pretestības kustībai. Prof. Dr. V. Klīve iesniedza padomei atsevišķu deklarāciju, kuŗu pieņēma.

Dr. P. Norvilis apskatīja Latviešu institūta organizācijas un nozaŗu izveidošanu. DV ASV priekšnieks J. Utināns domāja, vai institūtam nebūs parallēlisms ar ALAs kultūras biroju? Labi projekti nepalīdz, ja nav līdzekļu to īstenošanai. Vajadzīgos līdzekļus cer savākt no organizācijām ar aizdevumiem un ziedojumiem. Pašlaik institūta rīcībā ir 4200 dol. bet 2800 dol. jau paredzēts izlietot. J. E.

Latviešu institūta pirmās darba sēdes dalībnieki, no kreisās: DV ASV priekšnieks J. Utināns, Dr. P. Norvilis, Latvija Amerikā pārstāvis J. Ezergailis, institūta padomes priekšsēdis M. Grīns, prof. Dr. V. Klīve, J. Ladusāns, prof. Dr. E. Kāpostiņš un prof. D. Hazners.
Foto: A. Nešpors

„Divvalodība" un otra valoda

KĀ MĒĢINA IEVIEST KRIEVU „LIELO VALODU" LATVIJĀ

Viena no interesantākajām parādībām Pad. savienībā, kā raksta jauna valodniecības „zvaigzne", filoloģijas zinātņu koktore A. Blinkena, esot divvalodība jeb bilingvisms, kuŗam pievērsta vislielākā turienes valodnieku, sociologu un filozofu uzmanība.

A. Blinkenas apcere par „latviešu valodas attīstību sociālistisko nāciju uzplaukuma un tuvināšanās procesā" publicēta Padomju Latvijas Komūnista 1974. gada 8. numurā.

„Sociālisma apstākļos ikviena nācija tūkstoš saitēm vienota ar brālīgajām tautām," saka A. Blinkena, skaŗot tieši divvalodu jautājumus. „Kā vienots tautas saimniecības komplekss attīstās ekonomika, notiek apmaiņa ar kadriem, ar darba pieredzi, savstarpēja bagātināšanās ar garīgajām vērtībām, un uz šī pamata attīstās vienota sociālistiskā kultūra, notiek aktīva iedzīvotāju migrācija."

„Taču visi mūsu valsts (t. i., Pad. savienības) iedzīvotāji nevar apgūt visas padomju tautu valodas," argumentē jaunā filoloģijas „zvaigzne" un turpina partijas propagandistes stilā: „Tāpēc Padomju Savienības tautas labprātīgi izraudzījušās par starpnāciju sazināšanās un sadarbības līdzekli vienu no mūsu zemes tautu valodām — krievu valodu." (Kā šī „labprātīgā" izraudzīšana notikusi, nekur un nekad nav atklāts.)

„Tas nenozīmē nekādas tiesiskas privilēģijas," raksta krievu valodas aizstāve, „jēdziens ‚starpnāciju sazināšanās valoda' ir principiāli atšķirīgs no jēdziena ‚valsts valoda', kāda pastāvēja un pastāv daudznāciju kapitālistiskajās valstīs un bieži vien ir uzspiesta."

Cenzdamās pavisam samulsināt skatu tiem, ko mēģina vest ap stūri, A. Blinkena sāk tulkot „krievu svētos rakstus" un turpina: „Rakstā ‚Vai ir vajadzīga obligāta valsts valoda?' V. I. Ļeņins, atbildot liberāļiem, kuŗi aizstāvēja obligātu valsts valodu, un izskaidrojot mūsu partijas valodas palītiku, rakstīja: ‚Mēs, protams, esam par to, lai katram Krievijas iedzīvotājam būtu iespēja iemācīties krievu lielo valodu. Mēs negribam tikai vienu: piespiešanas elementu. Mēs negribam dzīt paradīzē ar rungu. Jo, lai cik skaistu frāžu par ‚kultūru' jūs pasacītu, obligāta valsts valoda saistīta ar piespiešanu, iekšā dzīšanu . . ."

(Nobeigums 12. lp.)

„Atraitnes dēls" Minsteres ģimnazijā

Līdzīgi Plūdoņa Atraitnes dēlam, arī tagad atrodas latviešu jaunekļi, kas tāpat kā tolaiku censoņi laužas uz skolām, spītēdami dzīves grūtumiem. Viens no tiem ir 22 gadus vecais Andojārs Rudzis, kas mācās Minsteres latviešu ģimnazijā Vācijā. „Lielisks zēns, centīgākais manā kursā," tā Andojāru raksturojuši daži skolotāji. Līdz ģimnazijas beigšanai viņam vēl nepilns gads, bet piešķirtā stipendija sedz tikai daļu internāta maksas. Otra daļa, ap 250 vācu marku mēnesī, jāmaksā pašam. Vai varēs skolu pabeigt?

Andojārs Rudzis
savā istabiņā Minsterē

Rudža vecāki no Vācijas bēgļu nometnēm izceļojuši uz Franciju, apmetoties kādā provincē. Kamēr Andojāra tēvs un māte varējuši pelnīt, ģimene iztikusi, bet tad uzbrukušas slimības, ienākumi samazinājušies. No pieciem bērniem tikai 18 g. vecā Regīna sākusi pati pelnīt. Andojārs, pabeidzis elektrotechniķu kursu un nokalpojis karaklausību, dodas uz Minsteri, lai atrastos latviskā vidē un mācītos latviski, ko arī tēvs, kādreizējais skolotājs Latvijā, labvēlīgi novērtē. Arī 16 g. vecais Leonīds varētu mācīties Minsterē kopā ar vecāko brāli, varbūt arī jaunākais Viktors, kam 11 gadu. Tad viņi visi būtu kopā latviešu skolā un savai tautai nepazustu, lai gan tēvs domā, Ka Viktors vēl par jaunu, bet Leonīdam vispirms būtu jāiemācās kāds amats. Jaunākā māsa, tai 14 gadu, mācās klosteŗa skolā. „Tai turpat labi," domā Andojārs.

Latviskā skola būtu jādod visiem, kas to vēlas. To varētu veicināt, ja būtu iespējams palielināt skolas stipendiju fonda piešķīrumus, kas atkarīgi no ienākumiem resp. ziedojumiem.

Ziedojumus pieņem: Lettisches Gymnasium, Deutsche Bank Münster Nr. 338632. Rudžu ģimenes adrese: M. F. Rudzis, Route de chemin de fer, Quartier St. Martin, St. Paul-les-DAX 40990, France.

Ojārs Gobiņš

Jaunatne audzināma . .

(Turpinājums no 5. lp.)

J. Mežaks, atskatoties uz mūsu tautas likteņiem vēstures plūdumā, bija visai cerīgs, ka arī pašreizējo grūto laiku mūsu tauta pārdzīvos sava sīkstuma dēļ. Mūsu senči pie Baltijas jūras ienāca pirms 4000 gadiem un tur dzīvo vēl šodien, kaut arī izcīnījuši daudz cīņu gan ar vikingiem, krieviem un vāciešiem. 20. g. simtenis stāsta par sacelšanos pret apspiedējiem; pieminēsim Kauguru nemierus, dažādos dumpjus, 1905. g. revolūciju. Tas viss liecina par tautas varonīgu, kas izdevīgā brīdī atkal celsies. — Dr. L. Lukss atgādināja, ka ne zviedri, ne vācieši vēstures gaitā nav mēģinājuši latviešu tautu pārtautot, tie latviešus nepieņēma par sev līdzīgiem. Citāda aina ir pašreiz Latvijā. Tur tauta gaida no mums brīvajā pasaulē palīdzību. Mēs te esam sašķēlušies sīkās grupās un mūsu darbs nav koordinēts. Pasaules forumā mūsu tautas jautājums it kā neeksistē, tāpēc mums pasaule ar sevi jāiepazīstina.

Daži no paneļa dalībniekiem saskatīja mūsu tautai glābiņu, ja rastos konflikts Pad. savienības un Ķīnas starpā — tas varētu mūsu likteni izšķirt labvēlīgi. Bija arī jāatzīst, ka nevaram tik ilgi gaidīt, lai sabrūk krievu imperija, jo mūsu tauta dzimtenē iet bojā līdz ar krievu ieplūšanu un zemās dzimstības dēļ. Pašreizējo stāvokli V. Upeslācis atzina par ļoti bīstamu. Arī pēc viņa atzinuma mūsu jaunieši ir gan iesaistīti latviešu kultūras dzīvē, bet ne politiskā, jo pret to vērojama it kā negātīva nostāja.

Mūsu galvenā problēma — kā atrast labāku veidu politisko interešu radīšanai jauniešos. Politisko domāšanu jauniešos veicina vispasaules kongresi, piemēram, Londonas kongress bijis ar izciliem panākumiem.

Politiskai audzināšanai par pamatu panelisti atzina nacionālu ģimeni, kā arī skolu. Politiskās audzināšanas darbs būtu sākams ar vecākiem, lai mums netrūktu cīnītāju par latviešu tautu un zemi.

Klausītāji — nepilni 20, no tiem 5 jaunieši. Semināra vadītāja gan jauniešus aizbildināja ar pašreizējo ļoti intensīvo mācību laiku universitātēs. Varbūt sava daļa vainas piedēvējama nepietiekamai informācijai.

E. E.

JAUNGADA BALLE

Latviešu namā, 491 College St., Toronto

31. dec. plkst. 8.00 vak.

Galdiņi iepriekš rezervējami Toronto latviešu kreditsab. birojā, tālr. 922-2551. Ieejas kartes $8.00 iegādājamas līdz 25. decembrim.

Deju kapella spēlēs no pl. 9 vak. līdz pl. 2 rītā

BUFETE AR VISĀDIEM ATSPIRDZINĀJUMIEM

Latviešu nama valde

Tēvzemei un brivibai

LATVIJAS KARA SKOLAS ATCERES VAKARS TORONTO

Latvijas kara skolā, kas dibinājās priekš 55 gadiem, veidojās mūsu valsts rēgulārās armijas virsnieku kadri, kas pakāpeniski aizstāja vecos latviešu virsniekus, kuŗi savu militāro izglītību bija guvuši agrākās Krievijas kara skolās, bet gadiem ejot sāka doties atpūtā. 1919. gadā, kad nodibinājās Latvijas kara skola, vēl risinājās atbrīvošanas cīņas, kuŗās kauju ugunīs rūdījās arī jaunie kadeti, zaudējot savās cīņās 14 kritušos — 2 pie Rīgas un 12 pie Varelēm, kur paši kadeti pēc kapt. Borkovska-Zemgaļa meta uzcēla pieminekli. Pie tā ik gadus pulcējās Kara skolas audzēkņi, lai pieminētu kritušos kadetus.

Par kara skolas dibināšanas dienu tika izsludināts 1919. gada 1. decembris, kad pēc Jelgavas atbrīvošanas Kara skolas vienības 30. novembrī atgriezās Rīgā un 1. decembrī uzsāka mācības gaitas. Atceroties skolas oficiālo dibināšanas dienu, Latviešu virsnieku apvienības Kanadā valde ik gadus rīko Latvijas kara skolas atceres vakaru, pulcinot šeit dzīvojošos virsniekus, viņu piederīgos un viesus. Šogad tā bija 55. gadskārta, kuŗā Latviešu namā Toronto 30. novembrī pulcējās 160 dalībnieku.

Vltn. K. Rangam taurējot jundu, ierindā stājās 41 virsnieks. Jundas ziņojumu nodeva ltn. V. Dreifelds un pieņēma Latviešu virsnieku apvienības Kanadā valdes priekšsēdis vltn. E. Ziplāns. Viņš sveica virsnieku saimi Kara skolas dibināšanas atceres dienā un aicināja pieminēt aizvadītā gadā mūžībā aizsauktos virsniekus, kā arī nolasīja bijušo Kara skolas mācībspēku plkv. K. Tirziņa un plkv. K. Lobes rakstu izvilkumus, aicinot ticībai tēvzemei un brīvībai. Šī devīze iekalta arī Brīvības pieminekli Rīgā, to atkārtoja arī jaunie virsnieki savā zvērestā Kara skolu nobeidzot un saņemot virsnieka dienesta pakāpi līdz ar amata simbolu — zobenu. Urunai sekoja Latvijas himna un Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils. Pēc tam virsnieki devās iebaudīt Kara skolas tradicionālās vakariņas — rupjmaizi ar marmelādi un melnu kafiju.

Pie cienasta galda apvienības valdes priekšsēdis E. Ziplāns uzrunā sveica virsnieku saimi un vakara viesus, aicinot sekot Kara skolas devīzei. Viņš iepazīstināja ar vakara viesiem, ilgiem aplausiem suminot klātesošo LKOK kapt. A. Vītoliņu, DV Kanadas valdes priekšsēdi G. Brikmani, konsulu Dr. E. Upenieku, LNAK valdes pārstāvi I. Alksni, kalpakieti K. Tanni, Latviešu kara invalidu apvienības Kanadā valdes priekšsēdi G. Krustiņu un citus aicinātos viesus, kas atradās kopējā saimē ar mūsu virsniekiem. Apvienības priekšnieks ar pateicību minēja arī šīs atceres atbalstītājus — Grīnvūda spiestuves īpašnieku Valteru Ziediņu, kas bija devis „100 proc. atlaidi" uz iespiedumdarbiem, LKOK Jūliju Ausekli un Lotus puķu veikala īpašnieku Arvīdu Tīrumu par dāvātiem ziediem, bet vltn. E. Smiltnieks bija dāvinājis izlozei savu gleznu, kuŗu vēlāk no virsnieku saimes laimēja E. Ozoliņš, lozes velkot Kanadas vanadžu priekšniecei M. Jonānei. Mantas loterijai bija ziedojusi arī nelaika virsnieka Dr. Zariņa atraitne Velta Zariņa un citi labvēļi.

Kara skolas gadasvētkos virsnieku saimi no pirmā izlaiduma sveicināja plkv. J. Rucelis, atzīmēdams, ka latviešu leģionu 2. pasaules karā pārstāvējuši Latvijas kara skolu beigušie virsnieki. Konsuls Dr. E. Upenieks savā apsveikumā cildināja mūsu karavīru varonību un morālo stāju. Daudzas civilizācijas aizgājušas bojā iekšējā morālā spēka sabrukuma dēļ, sacīja runātājs. LNAK vārdā sveicināja I. Alksnis, bet DV saimes vārdā. DV Kanadas valdes priekšsēdis G. Brikmanis. No kara invalidiem sveicināja G. Krustiņš, bet no latviešu skautu un gaidu jendas E. Dāvidsons.

Bija arī lielāks skaits apsveikuma rakstu, kuŗus nolasīja ltn. J. Āboliņš. Tos bija sūtījuši: Latvijas sūtniecības vadītājs Vašingtonā Dr. A. Dinbergs, Virsnieku apvienības priekšnieks ASV vltn. Lucis, Virsnieku apvienības Mičigenā saimes vārdā plkv. ltn. J. Bērziņš, no Latviešu virsnieku saimes Austrālijā maj. Trēziņš, Adelaides kopas priekšnieks Br. Andersons, no 2. izlaiduma kapt. Blāze, plkv. ltn. K. Tirzītis, plkv. K. Lobe un plkv. A. Silgailis, no Losandželosas kopas kapt. T. Kārkliņš, plkv. Dambergs no Heidelbergas, Vācijā, ltn. A. Gudermanis Floridā bija sveicinājis no Latvijas neatkarības laika aviācijas spēkiem.

Vakaru kuplināja vairākas virsnieku skandētās dziesmas vltn. K. Rangas vadībā, beigās nodziedot arī kadetu dziesmu. Saviesīgo vakaru, spēlējot E. Bones kapellai, ievadīja ar polonēzi, kuŗu veikli izkārtoja I. Alksnis.

Latviešu virsnieku apvienības Kanadā valdē darbojas: vltn. E. Ziplāns, ltn. V. Dreifelds, ltn. J. Āboltiņš, vltn. V. Krūmiņš un ltn. L. Vēveris. revīzijas komisijā — maj. P. Balodis, ltn. N. Linājs un ltn. A. Zēvalds. —ls—

Latvijas kara skolas 55 gadu atceres vakarā Latviešu namā Toronto virsnieki iebauda tradicionālās vakariņas—rupjmaizi ar marmelādi un melnu kafiju. Apakšā — polonēzē, no kreisās: Monika Jonāne, G. Krustiņš, R. Upenieka, konsuls Dr. E. Upenieks, Emīlija Ziplāne un E. Ziplāns.
Foto: J. Kreilis

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

7. decembrī plkst. 7.30 vakarā Latviešu namā B. Senkēvičas uzvedums „Rudzu talka". Režisore L. Vasariņa.

7. decembrī pl. 7 vakarā Toronto latviešu misija rīko eglītes vakaru ar priekšnesumiem pieaugušiem un bērniem. Pēc programmas tēja. Bērniem paredzētas saldumu paciņas. 106 Dorset Rd., Scarboro. Tālr. 261-4218.

7. un 8. dec. DV Ziemas svētku tirdziņš DV namā Toronto.

8. decembrī pl. 3 pēcp. Latviešu namā Bīskapa Jāzepa Rancāna atceres sarīkojums. Sarīkojums ir publisks.

8. decembrī pl. 3.30 pēcp. Latviešu namā Tērvetes 19. skautu vienības eglīte.

8. decembrī pl. 6.30 pēcp. Ontario Science Centre auditorijā, Toronto, Rūdolfa Blaumaņa filmas Nāves ēnā izrāde.

11. decembrī pl. 7 vak. pensionāru apvienības „Kamoliņš" ar dziesmām un DV deju grupa „Daugaviņa" ar dejām viesojas True Davidson veco ļaužu mītnē.

12. decembrī pl. 2 pēcp. pensionāru apvienības biedru kārtējā sanāksme Latviešu namā. Piedalās māc. R. Ekšteins.

14. dec. pl. 8 vak. DV namā DV Toronto nodaļas Ziemsvētku eglītes vakars ar svētbrīdi un priekšnesumiem.

14. dec. pl. 7 vak. koncerts Ziemsvētku ieskaņai Sv. Jāņa baznīcā, 200 Balmoral Ave. Piedalās Rita Dzilna-Zaprauska (soprāns) un Anita Rundāne (ērģeles).

15. dec. pl. 3 pēcp. DV namā Ziemsvētku eglīte bērniem.

22. decembrī pl. 3 pēcp. Walmer Road baptistu dievnamā „Ziemsvētku ieskaņa mūzikā". Filadelfijas meiteņu ansamblis, baptistu draudzes koris, Anita Rundāne — ērģeles.

31. decembrī pl. 8 vak. DV namā Jaungada sagaidīšana. Galdiņi rezervējami pie A. Selgas, tālr. 759-0460.

31. decembrī pl. 8 vak. Jaungada sagaidīšanas balle Latviešu namā.

Toronto koncertapvienības koncerti

1. februārī pl. 8 vak. Town Hall — Noŗma Auziņa (vijole) un Ronalds Leonards (čells).

12. aprīlī pl. 8 vak. Town Hall — Ileāna Pētersone, Stokholmas operas soliste (mecosoprāns).

SV. KATRĪNAS

14. decembrī pl. 6 vakarā St. Giles presbiterāņu baznīcas zālē, Linwell Road un Howard Ave. stūrī, Sv. Katrīnu latviešu skolas eglītes vakars. Programmā garīgs akts, bērnu priekšnesumi, Ziemsvētku vecīša apciemojums un tējas galds.

TORONTO

1975. gada

11. janvārī pl. 6 vak. Saulainē pie krītušo karavīru piemineklja Kurzemes Ziemsvētku kauju 30 gadu atceres svētbrīdis.

11. janvārī — 1975. g. Romas pagrabiņš, DV namā. Viesosies flamenko ģitarists Andris Kārkliņš (André el Leton).

12. janvārī — svētdien, Andŗa Kārkliņa koncerts. Tuvāka informācija sekos.

18. janvārī pl. 7 vak. Latviešu namā Toronto latviešu mednieku un makšķernieku kluba zaķu balle ar medījumu un zivju izlozi. Runču deju mūzika.

25. janvārī pl. 8 vak. DV namā — DV Toronto nodaļas masku balle. Spēlēs „Runči trimdā.

25. un 26. janvārī Latviešu namā M. Zīverta „Ķīnas vāze". TLTA ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma sarīkojumi.

1. febr. DV Toronto tautas deju grupas Daugaviņa lieluzvedums.

8. febr. — 7 vak. Lietuviešu namā 1573 Bloor St. West vīru koŗu — Junda, Kalamazū un Viestura koncerts ar sekojošu saviesīgu dzīvi.

9. februārī, svētdien, pl. 4 pēcpusd. Latviešu namā Jaunās Gaitas 100. numura jubilejas sarīkojums — Kokteilis ar vakardienas balsīm un skatiem, šāsdienas un rītdienas dzeju.

15. februārī Daugavas vanagu teātŗa izrāde Te runā Staŗiņs (atkārtojums).

16. februārī Daugavas vanagu teātŗa izrāde Zaļā plava.

1. martā pl. 7.30 Lietuviešu zālē 1573 Bloor St. W. Zīles koŗa koncerts diriģenta A. Purva vadībā.

15. martā Dainas koŗa koncerts un saviesīgs vakars.

19. aprīlī Sv. Andreja draudzes koŗa gadskārtējais koncerts Sv. Andreja baznīcā.

3. — 11. maijam — DV organizācijas Kanadā 25 gadu darbības atcere.

Dzīvokļu māju paredz uzcelt 1976. gadā

Toronto latviešu centra plānošanas komiteja rosīgi turpina jaunā centra priekšdarbus. Komitejas darba sēdē 25. novembrī Sv. Andreja draudzes telpās priekšsēža A. Budrēvica vadībā pārrunāja turpmākās darbības plānu. Pirmdien, 9. decembrī, pl. 7 vakarā Sv. Andreja baznīcas telpās plānošanas komiteja sasauc Daugavas Vanagu, Latviešu nama un piecu Toronto latviešu draudžu pārstāvju un citu interesentu sanāksmi, kuŗā principā pārrunātu jau esošo Daugavas Vanagu un Latviešu nama pārdošanu un līdzekļu iepludināšanu jaunajā Toronto latviešu centrā, lai tajā koncentrētos visa latviešu sabiedrība, kuŗas kultūrālā un sabiedriskā dzīve tagad noris dažādās pilsētas daļās.

Jaunajā centrā sabiedriskajām vajadzībām paredzēti tikai 15 proc., kādēļ sabiedriskās telpas būtu paplašināmas ar pašas latviešu sabiedrības līdzekļu iepludināšanu, domā A. Budrēvics. Pēc viņa ieskata centrā varētu uzcelt arī latviešu baznīcu, kuŗā varētu apmesties Toronto Austrumu latviešu ev. lut. draudze, kas savus dievkalpojumus notur īrētā baznīcā. Jaunā centra baznīca varētu garīgi aprūpēt arī centrā dzīvojošos vecos ļaudis. Abas pārējās lielās latviešu draudzes, kam savi īpašumi jau izmaksāti, varētu sniegt palīdzīgu roku. Visi šie jautājumi noskaidrojami, lai ieplānotu centra apbūves gabala lielumu un to nodrošinātu. A. Budrēvics neparedz, ka līdzšinējiem latviešu sabiedriskiem īpašumiem pēc Latviešu centra izbūves varētu būt ilgs mūžs, jo, pārejot visām aktīvitātēm uz jauno centru, tie nīkuļotu. Tāpat latviešu draudzēm sadilstot būtu nopietni jāapsveŗ sava īpašuma liktenis. Jaunajā centrā uzceltā baznīcā, pēc 15 vai 20 gadiem apvienojoties vēl pie latviešu baznīcas palikušajiem latviešiem, draudzes spētu darboties vēl tālākā nākotnē. Centra plānošanai komiteja līdz šim jau veltījusi 1000 darba stundu.

Lai sāktu celt dzīvokļu māju, centra komiteja jau sākusi vākt ziņas par tautiešiem, kas apmēram pēc pusotra gada vēlētos īrēt dzīvokļus latviešu īres namā. Ziņas, protams, ir pilnīgi nesaistošas: vārds, uzvārds, dzimšanas dati, ģimenes sastāvs, pieprasītais istabu skaits un pašreizējā adrese. Dati nosūtāmi A. Retigam, 30 Topham Road, Toronto, Ont. M4B 3K2, līdz 31. decembrim.

Īres nams, ko par valdības naudu komiteja paredz uzcelt jau 1976. gadā, ir viens no plānotā Toronto latviešu centra sastāvdaļām. Tam tieši tuvumā novietos arī sabiedriskās un saimnieciskās celtnes, kā arī pārdodamu māju ciemu. Atbilstoši valsts un pašvaldības noteikumiem, tiesības uz telpām šādā namā ir tādiem cilvēkiem, kas Lieltoronto (Metro Toronto) nodzīvojuši vismaz 1 gadu, ir vecāki par 60 gadiem un kuŗu ienākumi vieniniekiem ir zemāki par 500 dol. mēnesī, ģimenēm — zem 700 odl. Atsevišķos gadījumos dzīvokļus var īrēt arī jaunāki vieninieki vai ģimenes ar zemiem ienākumiem. Pēc noteikumiem īres maksa ir viena ceturtdaļa no ienākumiem.

Tautas deju kopas Dzelmieši tautību festivālā Čikagā, no kreisās: Sandra Būdniece (Miss Latvia), Ints Renigers, Linda Milla un Ēriks Pētersons. Foto: Andris Lamberts

Kā Toronto latviešu centra komiteja, tā arī galvenā šī nama idejas virzītāja — Toronto latviešu pensionāru apvienība visiem spēkiem centīsies panākt, lai visi nama iedzīvotāji kā sākumā, tā vēlāk, būtu latvieši. Atskaitot ierobežotus ienākumus, nekādu citu noteikumu īrnieku izvēlē nav, tādēļ šis nams varēs tapt un palikt par latviešu namu, ja vien paši latvieši spēs visus dzīvokļus piepildīt ar latviešu īrniekiem. Komiteja un pensionāru apvienība nevēlas namu projektēt tik mazu, ka jau no paša sākuma dzīvokļu pietrūktu, tādēļ komiteja aicina visus tautiešus, kas nopietni vēlas 1976. gadā pārcelties uz dzīvi jaunajā centrā, sazināties ar Toronto pensionāru apvienības priekšnieku A. Retigu, kas darbojas arī plānošanas komitejā. —ls—

Lāčplēša jubileja

Kalpakietis LKOK kapteinis Aleksandrs Lasis 20. novembrī atskatījās uz 80 mūža gadiem. Pēc kaŗa skolas beigšanas Maskavā viņu stacionē Rīgas frontē gaisa kuģniecības novērošanas stacijā Slokā. Pēc Rīgas krišanas 1917. gadā A. Lasis ar savu kaŗaspēka daļu nokļūst Penzā, kur pilsoņu kaŗa laikā 1918. gada 24. jūnijā viņu smagi ievaino. Pēc atveseļošanās jau oktobŗa otrā pusē atgriežas Latvijā un 20. novembrī, savā dzimšanas dienā, stājas tikko proklamētās neatkarīgās Latvijas cīnītāju rindās, Virsnieku rezerves, vēlāk Neatkarības rotā.

Kpt. Aleksandrs Lasis divdesmito gadu sākumā tā laika Latvijas armijas uniformā.

Atbrīvošanas cīņās, 1919. gada 15. aprīlī, pie Slokas kapt. A. Lasi atkal ievaino. Viņš kļūst mūža invalids un darbojas Lāčplēša kaŗa ordeņa domē par sekretāru. 1971. gada 25. janvārī A. Lasi Kalamazū piemeklē smaga nelaime. Rīta agrumā, uz darbu ejot, neuzmanīgs autobraucējs ielu krustojumā notriec viņu zemē. Sekas — lauzta veselā, labā kāja. Nesamaņā cietušo nogādā Borgess slimnīcā, kur tikai pēc apm. pusgada viņš tiek brīvs no iegipsējumiem.

Ar visu invaliditāti kapt. A. Lasis ir aktīvs sabiedriskā darbā. Viņš ir pulkveža Kalpaka bataļjona valdes pārstāvis ASV, bijis seniors Selonijas Mičigenas kopā un viceseniors korporāciju kopā Kalamazū. Vienmēr mozs gan draudzes, gan Latviešu biedrības, DV mednieku kopas un citos sarīkojumos, pats būdams arī Daugavas vanags. Plašāku kapt. A. Laša biografisku apcerējumu bija sniedzis krāsu tēvs — Atsevišķās studentu rotas komandieris plkv. Arturs Galindoms viņa 70 dzīves gadu atcerē.

Cīņu draugi, Daugavas vanagi un lāčplēši novēl savam ordeņbrālim daudz baltu dieniņu.

LKOK V. Vuškalns

Debates par Jaunās Gaitas saturu

ĪPAŠA PANEĻDISKUSIJA PAREDZĒTA 6. FEBRUĀRĪ LATVIEŠU NAMĀ TORONTO

Latviešu preses biedrības Kanadas kopas valdes sēdē 26. novembrī pārrunāja Birutas Senkēvičas ierosinājumu sarīkot „literāru" Ziemsvētku eglīti kopas biedriem, labvēļiem un ģimeņu locekļiem. Dr. P. Vasariņš ierosinājumu atbalstīja, ja tiktu aicināti arī no kopas aizgājušie biedri. „Aizgājušie biedri mūs neinteresē," iebilda R. Norītis, bet citu ieskats bija, ka „to eglīšu jau tā par daudz". Jautājumu atlika uz nākošo sēdi.

LNAK kultūras nozares vadītāja Inta Purva ziņoja, ka LNAK valdes sēdē 13. novembrī notikušas pārrunas par Jaunās Gaitas 100. numura saturu. Rezultātā LNAK kultūras nozare saņēmusi uzdevumu sarīkot publisku paneļdiskusiju, par kuŗas vadītāju izraudzīja Osvaldu Liepu. Paneļdiskusijas tematu formulēs šādi: „Mērauklas politisko uzskatu izpausmēm presē". Sēdes dalībnieki formulējumam vienprātīgi pievienojās. O. Liepa ziņoja, ka plānojis panelī par runātājiem aicināt 4 dalībniekus — J. Grodni, V. Upeslāci, V. Liepiņu un Jaunās Gaitas redaktoru Laimoni Zandbergu, kas gan aicinājumu pieņem, bet piebilst pret J. Grodņa aicināšanu. Tā kā ne ar vienu no minētajiem kandidātiem vēl nebija runāts, iespējams, ka tie var arī atteikties; sēdes dalībnieki sarakstu papildināja ar T. Kronberga (LNAK), J. Mežaka (LNAK) un J. Lejiņa (LPB) vārdiem. Panelis paredzēts 6. februārī pl. 8 vak. Latviešu namā.

Sēdē pārrunāja arī LNAK kultūras nozares rīkojamo paneļdiskusiju par tematu „Patriotisma ievirze reliģijā" 2. februārī. Par panelistiem sarunāti Dr. V. Klīve un māc. J. Cālītis, daļēji arī Indra Gubiņa. Par tālākiem kandidātiem minēti māc. R. Ekšteins un B. Rubess, bet pēdējais atteicies. Paneli vadīs O. Liepa vai Inta Purva.

R. Norītis ziņoja par LPB izdevuma Brīvais Vārds Kanadas numura sagatavošanu, bet minēja, ka kopas biedri līdz šim vēl bijuši kūtri iesūtīt manuskriptus. Sakarā ar I. Saksa jau agrāk izteikto ierosinājumu nodibināt godalgu fondu, valde vienprātīgi atzina, ka vienīgais iespējamais veids, kā fondu 1966. gada doto noteikumu robežās un pašreizējos apstākļos iedarbināt, ir — izsludināt balvas publicistikā jauniem trimdas apstākļos izaugušiem žurnālistiem, kas parādījuši aktīvitāti vietējās latviešu laikrakstu redakcijās. Balvas būtu izsludināmas par 1975. gadu un izmaksājamas 1976. gada sākumā. Balvu skaitu un lielumu, tāpat to piešķiršanas veidu, izlems vēlāk.

LPB Kanadas kopas valde galīgā veidā konstruējusies šādi: priekšsēdis O. Liepa, vietnieks I. Sakss, sekretāre un kasiere A. Atvasara un biedrzinis Dr. P. Vasariņš; valdes loceklis R. Norītis. —ls—

Terminš konkursam

Sesto latviešu dziesmu svētku Kanadā rīcības komitejas rīkotajam jauno latviešu atskaņotāju mākslinieku konkursam jāpieteicas līdz 1976. gada 15. janvārim, tāpat jauno komponistu konkursam. Abu konkursu noteikumi publicēti mūsu laikraksta 30. novembŗa numurā. Publicējumā ieviesušās dažas kļūdas, „B" katēgorijā jāpieteicas pianistiem līdz 18 g. v., ne 13, kā nepareizi iespiests. Žūrijas komisijas priekšsēdis ir Tālivaldis Ķeniņš, ne Tālivaldis Ķiķauka, kuŗus drukas velniņš sajaucis. Šis nedarbnieks sagrozījis vienu vārdu arī rīcības komitejas konkursa daļas adresē jauno latviešu komponistu kompoziciju iesūtīšanai. Pareizi jālasa: „Latvian Music Competition" u. t. t.

Sīkās ziņas

★ AN ģenerālsekretārs Kurts Valdheims, kas tikko beidza trīs dienu sarunas ar Siriju, Izraēlu un Ēģipti, intervijā izteicies, ka esot pārliecināts, ja Vidējo austrumu miera sarunās nekas netikšot panākts, arabu un žīdu starpā sākšoties jauns kaŗš pavasarī vai vasarā.

★ Rumānijas prezidents Čaušesku atkal ievēlēts uz 5 gadiem par rumāņu komūnistu partijas ģenerālsekretāru. Partija 11. kongresā Bukarestā ar visām balsīm atbalstīja viņa politiku.

★ Šveices sūtnis Adisabebā ziņo, ka Etiopijas tagadējie valdnieki viņam izteikušies, ka Haile Selasī piekritis atdot visu savu bagātību cilvēkiem, kas nogāzuši viņu no troņa! Oficiālas personas teikušas, ka tā esot samaksa par imperātora dzīvību. Viņa bagātību lēš no 100 milj. līdz 15 biljoniem dol. Etiopijas budžets ir 500 milj. dol.

„Divvalodība" un otra valoda

(Turpinājums no 9. lp.)

Kaut arī V. I. Ļeņins runā par Krievijas iedzīvotājiem un tātad Krievijas valodas problēmām, kas ir cits temats, A. Blinkena citētā daļa atklāj mūsdienu taktiku krievu valodas izplatīšanā visā Pad. savienībā.

Kā rādot sociologu pētījumi, raksta A. Blinkena, tagad krievu valodu brīvi apgūstot visas padomju tautas. Pēc 1970. gada skaitīšanas datiem Pad. savienībā 54,9 miljoni jeb 48,7% no nekrievu tautības iedzīvotājiem jau uzlūkojuši krievu valodu par savu dzimto valodu vai arī brīvi to pārvaldījuši. Tas nenoliedzami ir dubultīgs progress: krievu valodas lietotāju skaita pieauguma un nekrievu valodu iznīcināšanas ziņā.

„Latviešu valodai ar krievu valodu ir senas radnieciskas saites," apgalvo A. Blinkena. „Daudzi latvieši krievu valodu samērā plaši bija apguvuši jau agrākajos vēstures posmos, it īpaši sākot ar 19. gadsimto otro pusi, kad līdz ar jaunlatviešu un vēlāk arī jaunstrāvnieku kustību galvenā orientācija bija virzīta uz krievu kultūru, kuŗā saskatīja progresa spēkus un iespēju atbrīvoties no vācu garīgās un juridiskās apspiestības."

Cik ļoti vēlams būtu, ja A. Blinkena atmestu šo mētāšanos ar „ideoloģiskām frazēm" un izmantotu visas tās iespējas, kas viņai ir, lai, piemēram, veiktu zinātnisku studiju par „valodniecisko situāciju Latvijā 19. un 20. gadsimtā", par „valodu tipiem un valodu funkcijām". Administrātīvās pārmaiņas, kas skāra Latvijas territoriju šai laikā, iezīmēja jūtamu oficiālu valodnieciskās situācijas maiņu, kāpēc var runāt par „valodniecisko situāciju pirms pirmā pasaules kaŗa", „Latvijas republikas laikā starp pirmo un otru pasaules kaŗu" un „Latvijā pēc otra pasaules kaŗa".

Lietišķa, zinātniska studija mums, latviešiem, daudz vairāk palīdzētu pie mūsdienu pasaules lielā fenomena — „otrās valodas" izpratnes, jo tā dēvētā otrā valoda, lai cilvēks sazinātos ar citu valodu grupu piederīgajiem, vai lai piekļūtu modernās zinātnes un technoloģijas atklājumiem, iegūst arvien lielāku nozīmi visā pasaulē.

Ap 3000 valodu lielajā saimē pasaulē izveidojusies, varētu teikt, zināma „otrās valodas" grupa, kuŗas katras aizstāvji iesaistījušies interesantā un arī savtīgā „savas valodas" poziciju nostiprināšanā gan ar propagandas un pārliecināšanas palīdzību, gan ar vieglāku un sekmīgāku mācīšanās metožu atrašanu, gan drudžainas jaunākās un iespējami plašākās zinātniskās informācijas uzkrāšanu savā valodā.

Apvienotajās Nācijās pazīst piecas šādas „otrās valodas": kīniešu, angļu, franču, spāņu un krievu valodu. Un Apvienoto Nāciju dati, mazas illustrācijas labad, norāda, ka apmēram 71% visu zinātnisko publikāciju ir franču, vācu, angļu valodā, pie kam angļu valodai piekrīt 62%. Atlikušie 29% zinātnisko publikāciju ir visu pārējo tautu valodās.

A. Blinkenas un citu „krievu lielās valodas" propagandētāju arguments, ka krievu valoda sniedz modernās zinātnes un technikas informāciju, nav apšaubāms. Bet savā līdzšinējā nostatījumā tas ir puspatiess. Uzstāšanās, ka nekrievu tautām jāzina un jāmācās krievu valoda, ir šovinistiska imperiālistiska pārkrievināšanas politika.

A. Blinkena raksta, ka ar „padomju varas atjaunošanu", ar „nāciju tuvināšanās procesa attīstību" lielākā daļa Latvijas latviešu tautības iedzīvotāju apguvuši krievu valodu un lieto to līdztekus dzimtajai valodai. Lielākajās pilsētās un Latvijas austrumu novados krievu valodu, pēc A. Blinkenas informācijas, zinot gandrīz visi latviešu tautības iedzīvotāji.

Latvijā pēc Otra pasaules kaŗa patiešām bija strauji pieaudzis „valodnieciskās dažādības" līmenis, jo cittautiešu ieplūšana ienesa dažādas „mātes valodas". Tas savukārt stiprināja krievu valodas kā otrās valodas lomu sazināšanās laukā.

Tā, vājinot latviešu valodas stāvokli un panākot „valodnieciskās dažādības" līmeņa celšanos, izveidojās taktiski izdevīgas pozicijas krievu valodas iekaŗojuma gājienam Latvijā. Bet A. Blinkenas raksts ir spilgtākā liecība, ka šis kaŗa gājiens nebūt nav noslēdzies, ka latvieši, lai cik uzspiestas tiem liekas politiskās pārmaiņas, var pastāvēt „dotajos apstākļos" ar savu valodu arī uz priekšu, ja vien viņi paši to vēlas.

Vienmēr jāpatur vērā tā dēvētās otrās valodas loma mūsdienu pasaulē. Tik ilgi, kamēr „otrās valodas" ir nepieciešamas un tiek izmantotas, lai piekļūtu mūsdienu zinātnes un technikas atklājumiem, un kamēr „otrās valodas" nepieciešamas starptautiskiem sakariem un kultūras vērtību apmaiņai, tikmēr „otrās valodas" tieši sekmē kādas tautas sociālo, ekonomisko un kultūras attīstību.

Ja A. Blinkena turpretī grib pārdot krievu valodu par „starpnāciju sazināšanās valodu" Latvijā, tad, brāļi, zināms, ka mūsu tautai grib izgriezt mēli.

ars

Ontario valdība lokālizē dabas aizsardzību Ontario provincē

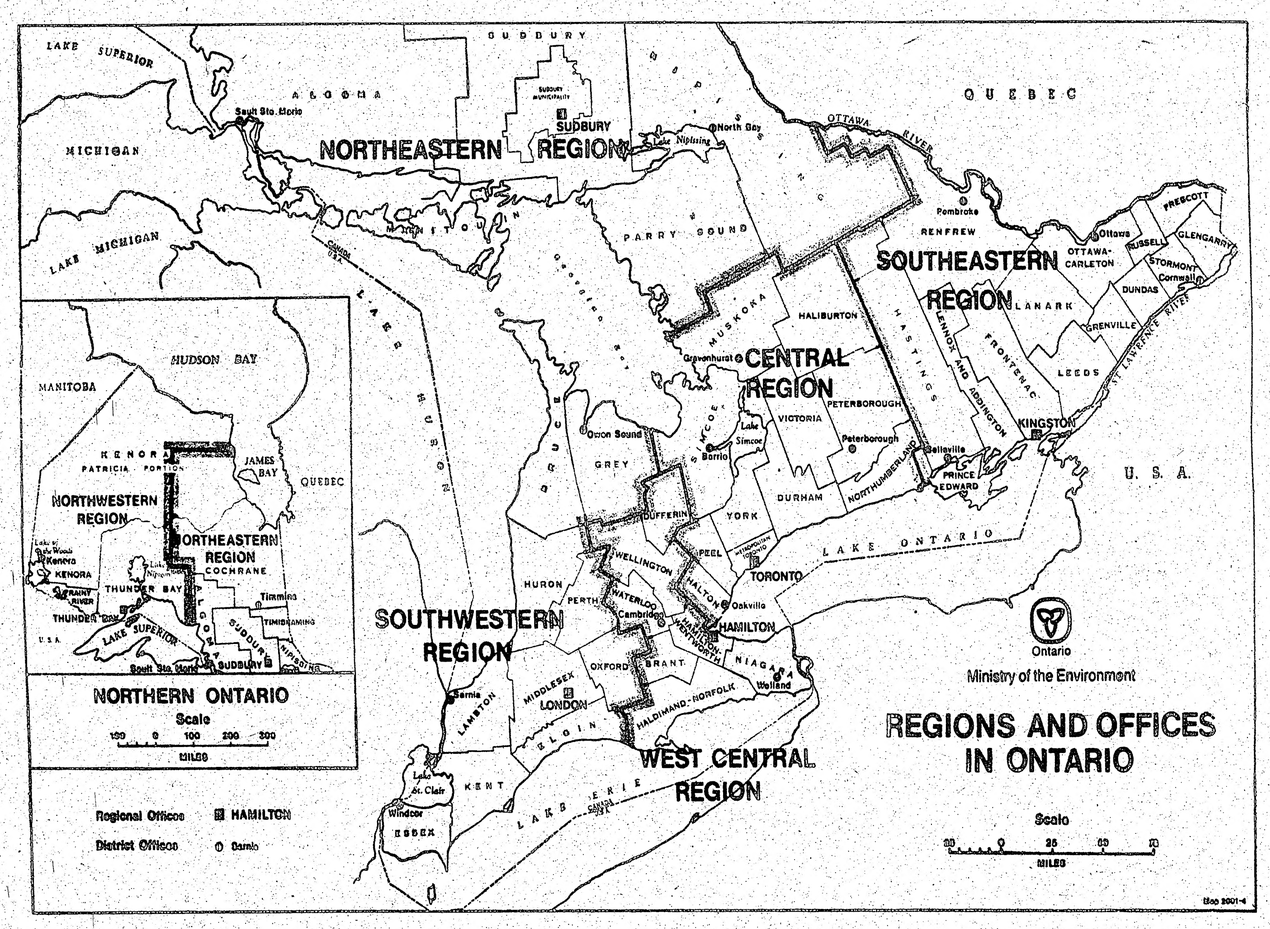

6 jauni rajona biroji, lai labāk pakalpotu katrai individuālai sabiedrībai

Tik liela apmēra provincē kā mūsu var paiet pat divi dienas, lai aizbrauktu no viena gala līdz otram.

Tā ir liela un plaša. Un pārraudzīt šāda plaša apvidus dabas aizsardzību ir viens no sarežģītākiem uzdevumiem, kāds vien Ontario valdībai ir.

Jau gadiem mēs esam strādājuši no Toronto biroja, strādājuši lielos attālumos ar jums daudziem.

Tas viss tagad ir mainījies. Dabas aizsardzības ministrija tagad nākusi pie jums.

Dabas aizsardzības lietas tagad tiek pārraudzītas sešos rajonu birojos visā provincē. Ir arī nodibināti 23 iecirkņu biroji, lai palīdzētu ciešāk rūpēties par dabas aizsardzību dažādā veidā: gaisa, zemes un ūdens.

Katram rajonam ir direktors, kuŗa vienīgais pienākums ir rūpēties par dabas aizsardzību un ar to saistīto vajadzību vienā īpašā Ontario vietā.

Rajona direktori visi ir profesionāli cilvēki, kam ir daudzu gadu pieredze, strādājot dabas aizsardzības vadībā. Viņi iepazīstas ar dabas aizsardzības vajadzībām savos rajonos. Tā ir Ontario provinces jaunā politika — pārraudzīt dabas aizsardzību jau no pašiem pirmsākumiem.

The New Ontario Ministry of the Environment

Ontario

The Hon. William G. Newman
Minister
Everett Biggs
Deputy Minister

Regional offices are located in:
Thunder Bay, Sudbury,
Kingston, London, Don Mills
and Stoney Creek.

Augsts novērtējums latviešu māksliniekam

AUGUSTS KOPMANIS — KANADAS KARALISKĀS MĀKSLAS AKADĒMIJAS BIEDRS

Gods piederēt Kanadas mākslas akadēmijai kopš tās dibināšanas 1880. gadā ir tikai Kanadas izcilāko mākslinieku tiesa. Daudzi pēc tā ir tiekušies, bet maz to sasnieguši. Augsts sasniegumu standarts un ekselence savā vizuālās mākslas disciplīnā ir vienīgās mērauklas, kas garantē uzņemšanu šai mākslinieku izlasē. Pieskaitot savā nesenajā 94. gada sapulcē uzņemtos jaunos locekļus, akadēmiķu kopskaits ir sasniedzis 327 — to starpā ir arī latviešu tēlnieks Augusts Kopmanis.

Uzņemšanai akadēmijā (Royal Canadian Academy of Arts) vispirms kandidāti jānominē kādam no esošiem akadēmiķiem. Pēc tam vārdus ar visai detaļētu mākslas sasniegumu dokumentāciju sijā akadēmijas nominācijas komiteja, kuŗas priekšsēdis pašreiz ir pazīstamais Londonas skulptors Lareini, un visbeidzot par pāri palikušajiem kandidātiem balso visi akadēmijas locekļi.

Pēc uzņemšanas akadēmijā mākslinieks aiz sava vārda var lietot apzīmējumu RCA, un viņa diplomdarbu (vai attiecīgo dokumentāciju) automatiski iekļauj Kanadas Nacionālās galerijas kollekcijā.

Līdz ar A. Kopmani akadēmijā šogad uzņemti tik skanīgi vārdi Kanadas mākslas pasaulē kā Džeralds Gledstons (Gladston), Kei Grēma (Kay Graham), Geršons Iskovics (Gershon Iskowitz) un Džons Meredis (John Meredith). Kopmaņa aktīs akadēmijas archīvā bez dzīves apraksta, recenziju kopijām un citas dokumentācijas redzami vēl latvieša sirdij tuvie Mauriņas un Raiņa ģimetņu atveidi, kā arī Kritušo karavīru pieminekļa Saulainē un mūsu trimdas sēru simfonijas akmens atveids pie Sv. Jāņa baznīcas Toronto.

Augusta Kopmaņa dzīves stāsts, kas sākās 1910. gadā Rīgā, ir pārāk bagāts, lai par to varētu dot kaut vai konspektīvu ieskatu laikraksta slejās. Viņa jaunekļa gadi ieausti grūtā darbā un dziņā apgūt izglītību un amata prasmi. 1933. gada 16. jūnijā viņš piedalās Raiņa pieminekļa kalšanas darbā kā māceklis Kārļa Zemdegas (toreiz Baumaņa) studijā. Šo datumu tad nu Kopmanis uzskata par tādu kā ceļa zīmi savā mākslinieka mūžā. Raiņa tēlam un tā garīgajai nozīmei ir jo svarīga vieta Kopmaņa daiļradē arī turpmākajos gados, varbūt pa daļai tādēļ, ka ne tikai viņa mākslas, bet arī ikdienas dzīves ceļi ir cieši saistīti ar Kārļa Zemdegas personību un mākslu.

Pēc amatniecības skolas mākslas nodaļas vakara kursa nobeigšanas A. Kopmanis turpina darbu Zemdegas studijā. Lai gan sūrā darbā ir iegūta kvalifikācija iestāties Latvijas mākslas akadēmijā, drošība tēlniecības technikā un ticība saviem spēkiem un mākslinieciskai varēšanai liek šaubīties, vai akadēmija spēs daudz ko sniegt no vēl neapgūtā. 1938. gada otrā sēmestrī viņš tomēr iestājas akadēmijā un mācās galvenokārt pie Kārļa Jansona, Kārļa Zāles un Kārļa Zemdegas, tāpat vēl pie Meldeŗa un Burkharda Dzeņa.

Kaŗa vilnim atkal veļoties pāri mūsu dzimtenei, Kopmaņa māksliniecisko izglītība pārtrūkst praktiski, kaut ne gluži formāli pabeigta.

Jautāts, kuŗš no pieminētiem meistariem Kopmanim devis visvairāk — jaunais Kanadas akadēmiķis domā, ka no katra iegūts kas vērtīgs un vienreizējs. Zemdega vistuvāk iepazīts kā cilvēks, augsti kā monumentālās tēlniecības meistars tiek vērtēts Kārlis Zāle — Jansons varbūt mazliet pasauss un akcentēti anatomisks. Trimdā Kopmanim stipri pietrūkst plašāku iespēju izteikties tik iemīļotā monumentālā tēlniecībā. Kanadas darbības saraksts ir bagātīgs un atkal pieminams tikai visai konspektīvi. Veselas četras personālizstādes 1959, 1961,, 1969. un beidzamā 1971. gadā (divas Kanadas nacionālā galerijā — Upstairs Gallery). Darbi izstādīti tuvu pie 200 (!) žūrētās izstādēs galvenokārt Kanadā, bet arī citos kontinentos. Iegūtas godalgas un apbalvojumi (Kanadas valdības goda raksts, Ontario Mākslinieku savienības iepirkuma godalga, Latviešu kultūras fonda godalga).

Tuvākā nākotnē ar medaļām uzaicināts piedalīties Kanadas Nacionālā archīva rīkotajā izstādē (archīva kollekcijā jau ir 4 Kopmaņa medaļas), kā arī Fidem izstādē Krakovā, Polijā, 1975. g. septembrī.

Lai lasītājam nepaliktu tikai pasausi biografiski dati, gribētos šo rindiņu nobeigt ar Augusta Kopmaņa meistara Zemdegas vārdiem: „Tēlnieks ir strādnieks. Viņš neapmierinās ar žestikulēšanu, viņš tai pāri nogremdējas savā darbā, viņš savus vārdus lasa pa balsieniem, jo viņam nepietiek nocirst dažas šķembas no kāda akmens bluķa, padarīt to bezformīgu, lai no tā radītu darbu, bet viņam gan vajag radīt kādu kārtību.

Un kārtība ir mērķis par sevi. Kārtība — tā ir atpestīšana, tā ir cilvēka cieņas iegūšana.

Kārtība nekādā ziņā nenozīmē akadēmiju, stils nenozīmē stilizāciju. Kārtība ir katras ģenerācijas, katras mākslas disciplīnas autonoms iekaŗojums. Pēc tās cilvēks meklē patiesi. Tā ir slepenais attēls, kam seko katrs mākslinieks, tā ir viņa radīto darbu substance."

N. Bulmanis

Nākošā skautu un gaidu nometne Kvebekā

Kanadas skautu jendas vadītāju un vadītāju vietnieku apspriedē 20. novembrī Hamiltonā bija ieradušies 14 dalībnieki. Apspriedi vadīja jendas priekšnieks E. Dāvidsons, protokolēja Edm. Ozols. Darba kārtā bija jendas amatpersonu un skautu vienību ziņojumi par pag. gadā veikto un tuvākām iecerēm nākotnē, kā arī jendas turpmākā darbība. No ziņojumiem izrietēja, ka zēnu skaits vienībās nav samazinājies, bet viena skautu vienība izjūt vadītāju trūkumu. Nolēma skautu un gaidu jendu kopējo 21. nometni rīkot nāk. gadā no 23.—29. augustam. Nometni paredzēts šoreiz rīkot Tērvetē pie Montrealas, lai nometnes dalībnieki pēc nometnes varētu piedalīties Montrealā rīkotor jaunatnes dziesmu svētkos. Jendas priekšnieks apņēmās tuvākās dienās stāties sakarā ar Tērvetes īpašniekiem, lai saņemtu to piekrišanu un noskaidrotu uztura sagādi. Tāpat Montrealas jaunatnes dziesmu svētku rīcības komiteja tiks lūgta uzņemt nometnes pēdējo lielo ugunskuru jaunatnes dziesmu svētku programmā.

Skautu un gaidu jendu rīkotajam braucienam uz Austrāliju saņemts Kanadas valdības 2500 dol. pabalsts.

Nāk. Sv. Juŗa dienas sarīkojumu ierosināja rīkot 20. aprīli Sv. Katrīnās vai Niagarā.

Lai jendas gaidu un skautu kopnieku kursi labāk izdotos, to techniskā sagatavošanā turpmāk pieaicinās vairāk vecākus un pateicības zīmes Saulītes īpašniekus.

Ierosināja sacensības skautu pulciņiem vākt materiālus par bij. Latvijas skautu prezidentu ģen. K. Gopperu, kuŗus vēlāk eventuāli varētu nodot vietējām latviešu skolām.

E. O.

Rudenīga pēcpusdiena ar darbu skati

DV Toronto nodaļas vanadžu rīkoto Rudenīgo pēcpusdienu 24. nov. DV namā ievadīja M. Dumpe, pastāstot par vakarēšanām agrāk dzimtenē. Sekoja 1971. g. DV dienu filmas izrāde, kuŗai gan varēja vēlēties labāku skaņu. Tika rādīti arī skati no Latviešu leģiona cīņām. Sarīkojuma zāle bija gaumīgi dekorēta ar rudens ziediem, lapām un vārpām. Nodaļas vanadzes S. Ozolas vadībā bija iekārtojušas plašu rokdarbu skati ar 25 dalībnieču 200 darbiem. Notika arī prievīšu aušana, šūšanas un adīšanas demonstrējumi. Daiļamatniece O. Mežule piedalījās ar tautas tērpu krekļu izstrādājumiem un foto attēliem. Vanadzes bija arī gādājušas par latvisku cienasta galdu, loteriju un pārsteiguma balvām. Sarīkojums bija labi organizēts un tam bija ap 60 apmeklētāju.

E. O.

Mana mīļā krustmāmiņa

Olga Oss

dzimusi Lakstīgala

ir guldīta zemes klēpī 1974. gada martā Liepājā, Latvijā — Ziemeļu kapsētā.

Dzimusi 1885. gada 11. novembrī.

Laiva ceļas pāri ostai —
Irkļi lēni duŗas un, vilkti, saligo ūdeni.
Otrs krasts — lēni tuvojas . . .
Bet dziļā, tumšā osta baida.
Patīk un nepatīk ostai pāri celties ar laivu.
Nepatīk sniegties projām no stingrā ostas krasta
uz viļņos kustīgās laivas.
Nepatīk —
Bet sasniedzot otru krastu,
atmirdz saule, Dieva saule.

Viņu sirsnībā piemin

Velta Černavskis

Mūsu mīļā māmiņa

Karline Oss

dzimusi Grossens

ir apbedīta Toronto Jorkas kapsētā
1974. gada 18. novembrī.

Dzimusi Tukuma apriņķa Vecmoku pagasta „Skovās"
1886. gada 16. oktobrī.

Te Tu dusi mežmaliņā,
mūsu mīļā māmulīte;
Dusi,
klusi. —
Klusi par ilgām pēc dzimtenes,
Klusi par ilgām pēc klusā meža stūŗa
un pēc zaļām ganībām,
kur priekā Jāņugunis cēla
latvju meitas un dēli. —
Klusi par ilgām —
redzēt atkal
salauztās ziedu sirdis
logu priekšā vecajai, baltajai dižmājai.
Tik dižmājas galā —
klusi šalc Latvijas oši,
Tavi un vectēva stādīti.
Bet mīļotās sirdis —
sirdis — tās sadega
par un uz Latvijas altāŗa.

Par viņu sērās skumst

Laimons Oš̆s ar ģimeni
Aina Skarbītis ar ģimeni
Velta Černavskis.

Mūžīgā mierā aizgājis

Jānis Kļaviņš

dzimis 1904. g. 15. novembrī Annas pag., Latvijā,
miris 1974. g. 29. novembrī Toronto, Kanadā

Mierā tavas čaklās rokas,
Klusē Tava labā sirds.

Pieminā paturēs:

Katrīna un Dzidra Krūmiņš,
Jānis Cielava un Osvalds Kļavenieks

(60. turpinājums)

„Redzi, jaunais cilvēk. Mums Latvijā spēlē augstu vilni vienīgie tie, kas izprot valsts situāciju. Man tēvs kādreiz bija turīgs vīrs Krievijā. Viņš vienmēr teica — „Kas taisa parādus, tas dzīvo labi. Kas krāj naudu, tas nomirst kā skopulis badā. Man ir padomā nākamgad izmeliorēt visu zemi. Tas joks maksā milzu naudu. Man saiet robeža ar valdības mežu. Ja valdība maksās divas daļas un es trešo daļu, tad tā lieta ies. Otrkārt, man ir izdevība nosolīt šos darbus. Man Rīgā ministrijā ir daži rada gabali. Dabūšu zināt izsoles summu. Tā, redzi, ar vienu šāvienu nošaušu divus bukus — lauki būs izmeliorēti un vēl nauda kabatā. Tagad tādi laiki: Labi var dzīvot vienīgi, kas prot dzīvot. Tāpēc jau es skrienu pats uz kursiem un sūtu arī abas kalpones. Tā kā būšu īstenojis visus valdības ieteikumus, tad dabūšu visu, ko tik sirds vēlas. Kurš gan neņems naudu par divi procentiem? Tad jau mani būtu jāsauc par ēzeli. Vai ne tā?" un viņš paskatās uz mani.

„Nezinu. Neesmu vēl lietas kursā par tā saucamo dzīvi. Man tikai nupat palika trīspadsmit gadu. Kā redzat, mācos, lai arī dzīvē kļūtu gudrāks."

„Ko? Kas? Vai es pareizi dzirdēju? Tev tikai trīspadsmit gadu? Nu tad saprotu, kāpēc tu tik muļķīgi skaties manī, kad es runāju par lielām lietām," un viņš atkal pāriet uz „tu".

„Jā, tas ir patiesība. Tā kā agri sāku strādāt lauku darbus, tad fiziski esmu attīstīts. Daudzi manus gadus pārvērtē," atbildu.

„Tas labi. Arī man neviens nedod piecdesmit pieci. Visi domā, ka es esmu vēl zaļoksnējs jauneklis zem četrdesmit. Esmu vīrs, kas izkaļojis kaļus un daudz ko pasaulē redzējis. Nu, nekas. Pirmīt, kad redzēju tevi strādājot uz lauka, tu man tūliņ iekriti acīs kā īsts lauku cilvēks. Tāpēc domāju, ka nebūs slikti, ja šovakar tev iedošu to leitieti. Bet ja nu tikai trīspadsmit, tad dari, kā zini. Redzi, manas mājas meitas jau neskrien katram pakaļ. Priekš pāris dienām Verai paņēmu līdz vienu no traktoru mechaniķiem. Viņa ar to nebija pārāk apmierināta, tāpēc tagad izvēlējos tevi... Kā saka, puika uz goda. Labi noaudzis, kājas līdz zemei. Bet dzirdot par taviem gadiem, nezinu, vai esmu pareizi darījis. Tad jau tev arī šņabis vēl par agru," un viņš iemet viens pats no saldenās pudeles. Tad uzliek korķi, teikdams:

„Nāks laiks, nāks padoms. Tagad vēls. Jātaisās gulēt."

Pieceļos un saku:

„Paldies par visu, ko jūs gribējāt man darīt. Kādreiz pat gudrākie cilvēki pārskatās. Neko darīt. Jums tiešām smukas govju slaucējas. Jūs jau dzīvojat kā runcis pa taukiem. Ar labu nakti," un, pasniedzis saimniekam roku, laižos no istabas laukā.

Ārā uz ielas stāv Marta un Vera un draudzīgi sarunājas. Ieraudzījušas mani, abas reizē iesakās:

„Kur tad nu tik ātri? Vai kas deg? Domājām, ka paliksi pie mums pa nakti. Redziet, mēs, meitas, noaugušas kā liepas," piebalso Vera."

Tanī brīdī no vaļējā augšstāva loga atskan saimnieka balss:

„Tā mana darīšana. Viņam tikai trīspadsmit gadu. Nākamvakar dabūsim kādu, kas nebēg no skuķiem. Man saldais šņabis pudelē vēl turas."

„Vai dieviņ, bērns," saka Marta.

„Jā, bērns," piebalso Vera, kad es cepuri pacēlis aizsoļoju pa ielu.

Otrā dienā izvērtējam izmēģinājuma lauciņus rudzu un vasaras kviešu laukos. Tos pļaujam, labāk sakot, griežam ar speciāliem asiem nažiem. Jāgriež katrs salms, kas ir laukumā. Sveram vārpas ar graudiem atsevišķi, salmus atsevišķi. Pavasarī jau bijām skaitījuši, cik sacerots no vienas sēklas. Tad tika skaitīti un mērīti stiebri. Par katru lauciņu bija vesela grāmatvedība.

„Vai lauksaimniekam maz ir laika tādām nodarbībām?" iejautājas Kālītis agronomam Tirzītim.

„Darba jau ir daudz. Modernā lauksaimniecība tomēr prasīs, lai katrs lauksaimnieks zinātu, kas jādara. Paskataities tagad izmēģinājumu lauciņu grāmatvedībā. Jūs redzat milzīgo starpību starp pareizu un nepareizu mēslošanu. Panākumus var garantēt vienīgi tam, kas pratīs sekot modernās lauksaimniecības attīstībai."

Kad skolēni iet pusdienās, palieku kopā ar Jāni Tirzīti. Kad esam divatā, jautāju:

„Jūs nupat teicāt, ka tikai tas lauksaimnieks, kas prot piemēroties moderniem apstākļiem, turpmāk gūs panākumus." Tad es viņam pastāstu, ko dzirdēju vakardien no saimnieka. „Un kā jūs skatāties uz tādu veidu?"

„Jā, tas ir vēl viens veids, kā demokratiskā iekārtā tikt uz zaļa zara. Šādi izrāvieni tomēr ir ļoti reti. Katrā pagastā šādi vīri ir viens vai divi. Man jau tā lieta nepatīk, bet ko lai dara. Kamēr pasaulē būs onkuļi, pastāvēs arī onkuļu būšana. Kamēr pasaulē būs blēži, notiks arī blēdības. Demokratijā ir jāatšķir oficiālās un neoficiālās blēdības. Neoficiālos blēžus ķeŗ un tiesā. Oficiālos blēžus ceļ godā, un viņi uz citu rēķina kļūst turīgi," smejas agronoms.

„Vai es pareizi darīju, atklādams kārtis par vakardienu?" prasu skolotājam.

„Liekas, tas bija vienīgais, ko jūs varējāt darīt, lai tiktu ar godu un pieklājīgā veidā no tā zaņķa laukā."

Kad pusdienas laikā satieku Veru un Martu, viņas mani vairs neievēro. Arī saimnieks skatās uz mani kā uz knisli. Viņš gan ar galvas mājienu saņem manu sveicienu, bet izvairās mani satikt. Ausīs man vēl skan — bārns, bārns, bārns.

Pēcpusdienā lopkopības techniķis Pīkurs izskaidro, kā notiek slaukšanas kursi.

Lai lasītāji man piedod, ka es viņus apgrūtinu ar šo kursu aprakstu. To daru vienīgi tāpēc, ka, redzēdams pasaulē dažāda veida lauksaimniecības kursus, atzīstu šos kursus Smiltenē par vislabāk izdomātiem un piemērotiem praktiskām vajadzībām; treškārt, tie varētu būt par paraugu vēl šodien.

Kursi tika izvērtēti pēc simt punktu sistēmas. Pirmos sešus punktus dod par sagatavošanos slaukšanai. Divi punkti par tesmeņa masēšanu un sausināšanu, astes piesiešanu un roku mazgāšanu. Viens punkts tiek dots par tesmeņa apskati, vai nav ievainojumi. Vispārējai slaukšanai dod divpadsmit punktu, kuŗi sadalās: Trīs punktus dod par sēdēšanas stāvokļa ieņemšanu un slaucenes turēšanu. Viens punkts tiek piešķirts par pupa iekļaušanu saujā. Četri punkti tiek doti pareizai piena strūklai. Pēdējie trīs punkti tiek doti ar slaukšanas tempu un slaukšanu neveļkot, bet spaidot.

Slaukšanai tiek dots piecdesmit punktu vērtējums. Pirmie divi punkti par pirmo slaukšanu, trīs punkti par otru, trīs punkti par trešo un divi punkti par trešo slaukšanas fazi. Visvairāk punktu saņem par pilnīgu izslaukšanu — 40. Par katriem 20 cm³ atstāto pienu atvelk vienu soda punktu. Divdesmit divi punkti tiek piešķirti piena izskatam un slaukšanas ātrumam. Divus punktus dod, ja nav putu uz piena. Divdesmit punktus piešķiŗ par labāko laiku, vērtējot gramus minūtē. Beidzamie desmit punkti tiek doti par tīrību. Viens punkts tiek dots par pareizu govs atstāšanu un slaucenes turēšanu, lai neiekrīt putekļi un spalvas. Viens punkts par pareizu trauku mazgāšanu. Divi punkti par pareizu roku mazgāšanu pēc slaukšanas. Divi punkti labam piena izskatam pēc slaukšanas. Četri punkti tiek doti, ja vates filtrs ir tīrs, pēc tīrības analizes.

(Turpinājums sekos)

SPECIĀLOS rubļu CERTIFIKĀTUS
labāko dāvanu uz
LATVIJU
Tagad labāku nekā jebkad agrāk
INTERTRADE EXPRESS CORP.
To sakām mēs un to saka arī jūsu piederīgie.
Par tiem jūsu piederīgie var iegādāties visu, ko vēlas, par daļu no parastās vērtības, tas ir apm. tā, ka jūs būtu iegājuši veikalā ar $100 un nopirkuši mantas $200 vai $300 vērtībā, vai pat vairāk.
Speciālos rubļu certifikātus var arī ļoti izdevīgi apmainīt pret parastajiem rubļiem.
PILNĪGA GARANTIJA UN APDROŠINĀŠANA
Certifikātu piegāde mājās apm. 3 nedēļu laikā.
Speciālā rubļa vērtība ir $2.55
Pieprasait mūsu illustrētos katalogus.
PASŪTINAIT TAGAD tikai caur
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street, Fifth floor
NEW YORK, N.Y. 10010, tālr. 982-1530

Ļoti svarīgi — Automobiļi Ātra piegāde
Izvēlaties no šiem jaunajiem modeļiem:

	Cenas US $
Zhiguli Zaz 2101 Jaunais, uzlabotais (Export Model)	$3440.00
Zhiguli Vaz 2103	$3947.00
Zhiguli Vaz 2102 Station Wagon (Export Model)	$3795.00
Moskvitch 412 IE	$3490.00
Moskvitch 408 IE	$3210.00
Moskvitch 426 IE Station Wagon	$3648.00
Moskvitch 427 IE Station Wagon	$3910.00
Zaporozhets Zaz 968	$2200.00
Zaporozhets Zaz 968 E. jauns	$2353.00

Pieprasait mūsu speciālo illustrēto apkārtrakstu ar automašīnu attēliem. Pieņemam pasūtinājumus arī DZĪVOKĻIEM. PĀRSŪTĀM LIETOTAS DRĒBES.
Iebraucēji no USSR, pieprasait speciālo informāciju!
Mums ir 25 gadu pieredze šais darījumos un mums ir tūkstošiem apmierinātu klientu.

Speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana
Intertrade Express Corp., 125 East 23rd. Street, New York, N. Y. 10010, kas speciālizējusies jau 25 gadus dāvanu sūtīšanā uz Pad. Savienību, ziņo, ka speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana piederīgiem Latvijā.
Speciālie rubļi ir četrreiz vērtīgāki par parastiem, tāpēc tie ir izdevīgāki. Saņēmēji ar tiem var iegādāties visu speciālajos Vneshposyltorg ārzemju valūtas veikalos par apm. ¼ no mantu vērtības parastos rubļos, vai pat lētāk.
Speciālos rubļu Certifikātus var izdevīgi apmainīt arī parastajos rubļos par dārgāku likmi. Mēs varam jums ieteikt sazināties ar INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, 5th Floor, New York, N. Y., 10010, tālr. 982-1530 un pieprasīt bezmaksas illustrēto katalogu.

RELIĢISKĀ DZĪVE

Mūsu domas

„Mūsu domas iekrāso mūsu dvēseles," kādreiz teica romiešu filozofs Marks Aurelijs.

Ir cilvēki, kas visu redz drūmās krāsās. Viņi zina visu, kas nelabs noticis pasaulē; cik bijuši nelaimes gadījumu, cik cilvēku slimo ar vēzi, un laikrakstos viņi izlasa visu mirušo vārdus un vecumu . . . Šiem cilvēkiem trūkst veselīgas dzīves izpratnes. Ir cilvēki, kas tur citus cilvēkus aizdomās. Tie ir greizsirdīgi, nenovīdīgi, skaudīgi. Viņiem reti kāds labs vārds par otru cilvēku. Ir cilvēki, kam domas ir „netīras", tikko veļ vaļā muti, dzirdami rupji joki, divdomīgi izteicieni. Ir arī cilvēki, kas raizējas, uztraucas, pilni ar zūdīšanos un bailēm. Tie visur redz tikai nelabu. Viss viņu dzīves apvārsnis ir it kā ļaunu garu pilns.

Krāsu psiholoģija ir komplicēts mācības priekšmets. Dažas krāsas ir siltas, citas aukstas, dažas priecīgas, citas drūmas. Gļēvulim piedien dzeltena krāsa, anarchistam sarkana, zaļa krāsa savienota ar skaudību, zila ar depresiju, balts ir kaut kas tīrs.

Mēs varam šķirot savas domas, noteikt tām „krāsu", ja pildām savu garu ar vērtīgu saturu. Ja piepildām savu dzīvokli ar lētām un bezgaumīgām mēbelēm, kas pirktas krāmu tirgū par lētu naudu, dzīvoklis būs lēts un pelēks. Ja piepildām savu prātu tikai ar to, ko mums sniedz laikrakstu slejas, radio komentātori, TV bildes un vārdi, tad nevaram gaidīt nekādu gaišu priedumu.

Dievs mūs ir radījis divvirzienu dzīvei — horizontālai un vertikālai. Vertikāla dzīve ir tā, kad nodibinām sakarus ar Dievu ar ticības palīdzību. Kristieties lasa bībeli, bet viņš lasa arī labas grāmatas, klausās labu mūziku, priecājas par dabu un labu mākslu. Lai dvēsele iegūtu debess krāsas, tad katru dienu jāuztur sakari ar Dievu, dvēseles radītāju.

Horizontāla dzīve ir tā, kad mēs spējam sadzīvot ar saviem līdzcilvēkiem, esam miera iznēsātāji, nevienu neapskaužam, visiem vēlam labu.

Beidzot aicināsim palīgā apustuli Pāvilu, kas uzrakstījis tādus vārdus: „Kas vien ir patiess, svēts, taisns, šķīsts, patīkams, kam laba slava, ja vēl ir kāds tikums, kas cildināms, par to domājiet . . . Un miera Dievs būs ar jums!" (Filipiešiem 4:8—9.) R. E.

Patiesā atgriešanās

Tā pastāv atziņā, ka Dieva un mūsu starpā ir nepārvarams pretstats un ka bez vidinieka mēs nevaram nekādā ziņā Dievam tuvoties. Tikai caur Jēzu Kristu mēs pazīstam Dievu. Bez šī vidinieka — starpnieka — jebkuŗa kopība ar Dievu ir jāizdzēš no mūsu iedomām. Zināšana par Dievu, nezinot mūsu nožēlojamo stāvokli, rada augstprātību un iedomību. Mūsu nožēlojamā stāvokļa pazīšana, nekā nezinot par Dievu, atkal dzen mūs izmisumā. Turpretim ja mēs zinām, kas ir Jēzus Kristus, tad nonāksim līdzsvarā, jo Viņā mēs sastopamies tiklab ar Dievu, kā mūsu pašu nožēlojamību. Ne tikai Dievu iepazīstam mēs vienīgi caur Jēzu Kristu, arī sevi pašu mēs mācāmies pazīt caur Viņu. Bez Jēzus Kristus mēs nezinām ne kas ir dzīve, nedz kas nāve, ne kas ir Dievs, nedz kas mēs paši esam.

Šie vārdi pieder franču filozofam un matēmatikim Paskalam, kam nesen pagāja 350 gadi no dzimšanas. Paskals uzskatāms par vienu no tā laika apdāvinātākiem zinātniekiem, kas bija savam laikam priekšā ar atklājumiem matēmatikā un fizikā, kā arī ar techniskiem izgudrojumiem (piem., jau 19 gadu vecumā izgudroja rēķināmo mašīnu). Paskals bija dziļš kristietis un ar visu savu dzīvi to pierādīja. Viņam bija vārga veselība, bet viņš par to nekurnēja, atzīdams, ka slimība un citas nastas pieder pie kristieša normālā stāvokļa; mēs nevaram sacelties un prasīt, lai mums būtu labāk nekā Kristum bija zemes virsū.

Atgādinādamies Kristus ciešanas, viņš ap miesu nēsāja dzeloņu jostu. Viņa dzīve izdega ātri, viņš mira tikai 39 g. vecs. Kāds no Paskala laika biedriem liecina: „Šis vīrs bija apbrīnojams: savu augsto gara skrējienu viņš pakļāva Kristus kalpībā, kad Dievs bija pieskāries viņa dvēselei."

Mūžīgās rokas

Mēs dzīvojam vētrainā laikā. Pasaulei draud briesmas ne no saskaldītā atoma, bet no sadalītā cilvēka. Cilvēks bez Dieva, cilvēks pret Dievu — ir cilvēks, kas pazaudējis savu garīgo centru. Šie sadalītie cilvēki ir bīstami.

Paldies Dievam, ka mēs varam ticēt vārdiem bībelē, kas saka, ka virs zemes valda Mūžīgās rokas. Ja mēs tām ticam, tad zinām, ka pie mums piepildās pravieša vārdi: Kas paļaujas uz to Kungu, tas dabūs jaunu spēku . . . Dievs nav radījis šo pasauli varmākām, citu tautu un cilvēku apspiedējiem un izmantotājiem. Pasaule mūžīgi nepaliks, kāda tā ir šodien. Dievs, kas radīja šo pasauli, to mīl ,tādēļ Viņš devis savu vienpiedzimušo Dēlu par glābēju.

Pravietis ir teicis: Atgriezīsimies pie Dieva!" — Nostāsimies pirmkristiešu pusē un teiksim līdz ar viņiem pazīstamos vārdus: „Mēs gaidām, saskaņā ar Dieva apsolījumiem, jaunas debesis un jaunu zemi, kuŗā taisnība mājos!" Tādu brīnumu mums dos Dievs, jo virs zemes valda Mūžīgās Rokas.

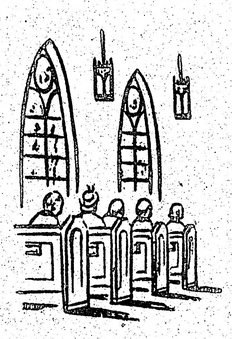

Drīzumā iznāks lielā kristieša L. TOLSTOJA

mūža darbs —

Evaņģelijs patiesā gaisma

Cena $7.00

Kristīgā mājā tam goda vieta un skaistākā dāvana visos gadījumos.

Iepriekš pasūtinot $6.00

JĀŅA ŠĶIRMANTA apg.,
8013 Craig Dr., Wonder Lake,
Ill. 60097.

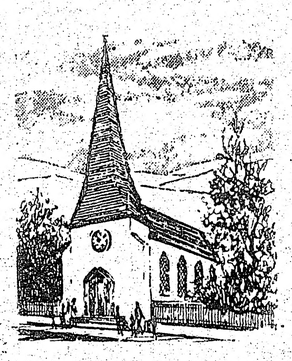

BAZNICU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cresc., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

I. Gaide sastopams baznīcas kancelejā otrdienās un trešdienās no pl. 6—9 vak., bet ceturtdienās un piektdienās no pl. 9.30 līdz 12. Pārējās dienās pēc iepriekšējas norunas.

8. decembrī 2. adventa svētdienas dievkalpojums.

14. decembrī pl. 7 vak. garīgs koncerts Ziemsvētku ieskaņai.

15. decembrī 3. adventa svētdienas dievkalpojums.

22. decembrī 4. adventa svētdienas dievkalpojums. Pēc tam draudzes bērnu ēglīte svētdienas skolas izkārtojumā.

24. decembrī, Svētvakarā, dievkalpojumi, pl. 5 un 7 vak. Archibīskaps Arnolds Lūsis un māc. Ivars Gaide.

25. decembrī pl. 11 no rīta Ziemsvētku dienas dievkalpojums.

29. decembrī pl. 11 no rīta dievkalpojums.

31. decembrī pl. 7 vak. Vecgada vakara dievkalpojums ar dievgaldu. Mūzikālā daļa.

5. janvārī Jaungada un Zvaigznes dienas dievkalpojums.

12. janvārī dievkalpojums.

Māc. J. Cālītis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto. Mājā 126 Vanhorne Ave., Willowdale Ont., tālr. 493-8211. Māc. Ā. Čops, 84 John Street, Weston. Tālrunis 249-6593.

Māc. J. Cālītis sastopams baznīcas kancelejā trešdienās no pl. 6—9 vak. un piektdienās no pl. 5—8 vak. Pārējās dienās pēc iepriekšējas norunas.

8. decembrī pl. 11 no rīta 2. adventa dievkalpojums.

15. decembrī pl. 3 pēcp. 3. adventa dievkalpojums.

22. decembrī pl. 11 no rīta 4. adventa dievkalpojums.

24. decembrī pl. 7 vak. Ziemsvētku vakara dievkalpojums.

25. decembrī pl. 10.30 no rīta Ziemsvētku dienas dievkalpojums.

29. decembrī pl. 3 pēcp. dievkalpojums.

31. decembrī pl. 7 vak. Vecgada dievkalpojums ar dievgaldu.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Avenue.

8. decembrī pl. 2 pēcp. 2. adventa dievkalpojums un svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma stunda pirmiesvētes jauniešu grupai.

15. decembrī pl. 3 pēcp. Ziemsvētku eglīte bērniem baznīcas zālē.

24. decembrī pl. 7 vak. Ziemsvētku dievkalpojums.

25. decembrī pl. 11 Ziemsvētku dievkalpojums Grace United baznīcā Bramptonā.

31. decembrī Vecgada vakara dievkalpojums pl. 7.

Māc. R. Ekšteins, 487 Brookdale Avenue, tālr. 782-8570. Baptistu draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 pēcp. — Bībeles studijas trešdienās pl. 8 vakarā Walmer Road baptistu dievnamā.

8. decembrī „Kāpēc bībele man ir Dieva vārds?"

15. decembrī „Meklēsim pazaudētos Ziemsvētkus!"

22. decembrī pl. 3 pēcp. Ziemsvētku ieskaņa mūzikā.

29. decembrī „Ja jūs varētu dzīvot 1974. gadu vēlreiz?"

Māc. prāv. Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Avenue, tālr. 533-9456. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā pl. 12. 30 dienā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze, 18 Victoria Avenue South.

8. decembrī pl. 11 no rīta dievkalpojums.

15. decembrī pl. 11 no rīta dievkalpojums; pēc dievkalpojuma baznīcas lejas telpās svētdienas skolas bērnu Ziemsvētku uzvedums; plkst. 10.15 no rīta stunda bībeles klasei.

22. decembrī pl. 6 vakarā draudzes koŗa garīgais koncerts Ziemsvētku ieskaņai svecīšu gaismā.

24. decembrī Svētvakara dievkalpojumi — pl. 5,30 pēcp. un pl. 7 vakarā. Dziedās draudzes koris diriģ. A. Kārkliņas vadībā. Dziesmu lapiņas.

25. decembrī pl. 11 no rīta svētku dievkalpojums.

31. decembrī pl. 7 vak. Vecgada dievkalpojums ar dievgaldu.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel. HU 9-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trisvienības draudzes Sv. Jāņa baznīca, 4346 Marcil Ave.

8. decembrī pl. 1.30 pēcp. II adventa un jaunatnes dievkalpojums.

15. decembrī pl. 4 pēcp. Ziemsvētku sarīkojums Ansgara baznīcā.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

PRIEKA VĒSTS

Kristīgs latviešu radio raidījums kartu svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagara WHLD raidītāja

Vilnis 1270 AM

Vadītājs Dāvids Miķelsons
60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0832

Latviešu misijas radio raidījums

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"

Nepārtraukti 19. gadagājumā

Katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30

Vilnis 1270 AM.

No Niagara WHLD raidītāja

Vadītājs A. Laksmanis, 106 Dorset Rd. Scarborough, Ont.. Tālr. 261-4218.

Dziesmu ansambļiem, skolai, jaunatnei

Austras Plampes

DZIESMU KAMOLIŅŠ 1. DAĻA

145 vairākbalsu meldijas un teksti $3.00

DZIESMU KAMOLIŅŠ 2. DAĻA

130 vairākbalsu meldijas un teksti $3.00

ROTAĻAS AR DZIEDĀŠANU

27 rot. sīki izp. apraksti un zīmējumi $2.00

5 Stag Hill Drive, Apt. 104
Toronto, Ont. Canada M4B 1K7

The Old Country Gift Shop Ltd.

355 RONCESVALLES AVENUE (High Park)
TORONTO, ONTARIO. Phone 535-7641

EIROPAS IMPORTA DĀVANU CENTRS

- Dzintara izstrādājumi
- Kristalls un keramika
- Saldumi
- Dāvanas katram gadījumam

Atvērts arī svētdienās no plkst. 2 — 6 vakarā.

Klusā mājā

izīrējamas 2 istabas un virtuve,

atsevišķa ieeja. Tālr. 461-4069.

DĀVANAS KATRAM GADĪJUMAM

KERAMIKA, ROTASLIETAS, ĀDAS UN KOKA IZSTRĀDĀJUMI, AUDUMI, GRĀMATAS, APSVEIKUMU KARTĪTES

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ

Latviešu namā, 491 College ielā, Toronto, Ont. M6G 1A5
Pieņem maksājumus par laikrakstu un sludinājumus.
Pārsūtām naudu, certifikātus un saiņus uz Latviju (pēc kataloga). Tuvākai informācijai zvanait.

921-7121

Laikrakstam **LATVIJA AMERIKĀ**

125 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu	$21.—
☐ 6 mēnešiem	$11.50
☐ 3 mēnešiem	$ 6.—

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese: .....

.....

Jauns abonents △ pagarinājums △

Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārda.

Augustam Vanagam aizejot

...Vējš pakaŗ kokli un klus. Gājējam čukst: „Bija miers. Atpūta nu būs. Lai dus."

Visa Augusta Vanaga dzīve bijusi nerimtīgs nemiers, Viss aizgājēja mūža ritējums, šķiet, koncentrējies vienā vārdā — pienākums. Jau agrā jaunībā zaudējis sava tēva rokas gādīgā atbalsta, viņš ne mirkli nevilcinās tvert akla balstus, lai pildītu savu pienākumu pret tēva sētu un ģimeni. Pateicīgā zeme viņa krūtīs iededzina neapslāpējamu dzimtenes mīlestību un izkaldina nenogurdināmā vīrā, kas paliek nesaraujamām saitēm saistīts ar tēvzemes un tautas nākotni tās prieka, bet vēl vairāk izmisuma stundās.

Latvijas brīvības laikā Augusts Vanags ir klāt visur, kur veicams darbs, gan pagastā, gan iesaistoties darbā visas Latvijas mēroga iestādījumos. Šajā laikā sākas arī viņa karstais darbs latviešu jaunatnei.

Kad sarkanā mēŗa elpā novīst tautas brīvības koka ziedi un pasaules viesuļos sabrūk Latvijas valsts jaunceltne, Augustam Vanagam tautas posts nozīmē vēl karstāku cīņu par tautas saglabāšanu un Latvijas brīvības atgūšanu. Viņa pašaizliedzīgā darba rezultātā plūst atbalsts zēniem, kas ar savām jaunajām krūtīm izmisuma cīņā sedz dzimtenes robežas pret sarkanajiem nāves plūdiem. Kad ar asins pēdām un krustu rindām tiek iezīmēts latviešu zēnu un vīru ceļš cauri dzimtenes druvām un Pomerānijas sniega klajumiem, arī Augusts Vanags ir viņu vidū, ar ieroci rokā pildot savu nerakstīto, bet dziļi krūtīs iededzināto zvērestu.

Kad izmocīto pasauli pāršalc ilgi gaidītie miera zvani, latviešu karavīru pelnītās slavas vietā sagaida gūsta rūgtums. Vīri, kas asins purvos nelocījās nāves priekšā, tagad smok un gurst dzeloņžogu žņaugos. Cīņai ar ugunsieročiem seko cīņa par sevis saglabāšanu savai zemei un tautai. Augusts Vanags atkal ir šīs cīņas vidū un viens no pirmajiem pieliek roku jaunajai DV organizācijai.

Pēc gūsta, pievienojoties latviešu trimdas saimei Vācijā, Augustam Vanagam, kura vārds nav svešs starp tiem, kam vajadzīgs atbalsts, atkal sākas jauns darba posms, kam tiek ziedots laiks, līdzekļi un ērtības — varbūt viss, ko mēs apzīmējam par personisko dzīvi.

Reti kādas lielas organizācijas vārds ir tik cieši saistīts ar kāda atsevišķa darbinieka vārdu kā DV ar Augusta Vanaga vārdu, sevišķi ASV. Ne tikai viņa paša darbs un pašaizliedzība, bet arī darbs, ko viņa iedvesmē veikuši citi darbinieki — arī latviešu trimdas sabiedrība ārpus DV organizācijas — ir nopelni, kas paliks neizdzēšami ierakstīti DV organizācijas vēsturē.

Gaŗa darba diena sākas Grosenbrodes nometnē, Vācijā. Vanags ir klāt pie jaunās DV organizācijas izveidošanas un nostiprināšanas, tāpat viņš aktīvi iesaistās citu latviešu centrālo iestādījumu darbā. Viņš nenoguris cērt pagali pēc pagales patriotiskās ticības un tautas mīlestības ugunskuram, kuŗā siltumu un spēku gūst daudzi no visvairāk gurušiem latviešu trimdiniekiem, jo sevišķi invalīdi un apgādniekus zaudējušās ģimenes.

Visilgākais un plašākais darba posms Augustam Vanagam paveŗas ASV, Čikagā. Kad lielākā latviešu trimdinieku daļa par savu pūliņu galveno mērķi uzskata savas dzīves materiālo pamatu atjaunošanu, viņa personiskās dzīves vēlmes pieticīgi aprobežojas ar siltuma un atbalstu, ko saņem sava brāļa Kārļa ģimenē. Šinī laikā, veicot visdažādākos amatus DV organizācijā — no nozares vadītāja apvienībā līdz DV ASV priekšniekam — viņš veic vienu darbu pēc otra, rada vienu pasākumu pēc otra. Ja DV organizācijas darbs izvērties par vienu no vissvarīgākajiem faktoriem latviešu trimdas dzīvē, ja šinī darbā iesaistījās arvien lielāka sabiedrība, ieskaitot jaunatni, ja organizācija šinī laikā varēja arī nostiprināt tik lielu latviešu sabiedrības respektu un uzticību, tad nenoliedzami lieli nopelni pieder Augusta Vanaga idejiskajam sparam un piemēram. Nerimtīgi skanējuši viņa ticības apliecinājumi dzimtenei un Latvijas nākotnei, dedzīgie aicinājumi latviešu cīnītāju un viņu ģimeņu atbalstam un latviešu tautas saglabāšanai, bet vēl biežāk vienaldzības un paguruma tīklus rāvis viņa personiskais piemērs. „Vanagu Vanags" kļuvis par simbolu ne tikai DV saimē, bet visā latviešu sabiedrībā; viņa vārds nav svešs arī latviešu tautai dzimtenē, kā arī tās apspiedējiem.

Ar dzīvesbiedri Helgu Augusta Vanaga kopīgais ceļš veda uz Montānu, Kalifornijā, un beidzot uz Kalamazū pilsētu, kur negaidīts un piepielūdzams pienāca liktenīgais brīdis.

Nav šodien Latvijas valsts, kas varētu piešķirt pelnītās goda zīmes lielajam cīnītājam un darbiniekam. Šķiet, ka pats Dievs gribējis šo trūkumu izlabot, savu lielo pavēli simboliski dodot dienā, kas aizgājējam vienmēr bijusi tik ļoti dārga. 1974. gada 18. novembŗa rītā Augusts Vanags atsaucās pēdējai, vissvētākajai jundai.

V. Lagzdiņš

Kas ir alkoholiķis?

Pēc speciālistu atzinuma cilvēks ir alkoholiķis vai par tādu kļūs, ja dienā izdzeŗ 9 unces viskija, 21 unci vīna vai 72 unces resp. 6 pudeles alus. Šādu alkohola daudzumu uzskata par kaitīgu cilvēka garīgai un fiziskai veselībai. Viens no katriem 20 alkohola lietotājiem Kanadā ir alkoholiķis vai „bīstams dzērājs". Tie izlieto 40 proc. no kopējā alkoholisko dzērienu patēriņa Kanadā, bet 35 proc. ir tādi, kas drīz par alkoholiķiem var kļūt, un tikai 25 proc. ir gadījuma alkohola lietotāji.

Kanadieši par reibinātājiem dzērieniem gadā izdod gandrīz 2 milj. dolaru un žūpošanā ieņem piekto vietu pēc frančiem, portugaļiem, austriešiem un rietumvāciešiem. Pēc ārstu atzinuma 38 proc. alkoholiķu vai to „kandidāti" mirst no aknu sacietējuma (cirozes), 22 proc. no kuņģa čūlas un 31 proc. ar dažādām elpojamo orgānu slimībām. 10 proc. slepkavību izdarīts alkohola iespaidā. Puse no visām autokatastrofām notikušas, kad pie stūres atradies iereibis braucējs.

Kanadā autovadītājs ir sodāms, ja viņa asinīs atrod 0,080 proc. alkohola (kriminālkods 224), bet par bīstamu braukšanu var sodīt arī, ja alkohola sastāvs asinīs ir mazāks nekā 0,080 proc. (kods 222). Piem., 175 mārc. smags cilvēks šo robežu nepārsniedz, ja viņš iebauda 4½ unces viskija, konjaka, džina vai vodkas, vai 3 pudeles (12 unces) alus, vai 9 unces vīna, kas rada alkohola sastāvu asinīs 0,075. Ja cilvēka miesas svars ir zemāks, šo koeficientu sasniedz ātrāk. Lai apkaŗotu iereibušus braucējus, Toronto policija katru gadu Ziemsvētku laikā izdara braucēju pārbaudes.

Pēc ārstu atzinuma viens no katriem 100 sešpadsmitgadīgajiem Kanadā ir chronisks alkoholiķis. Toronto vidusskolās 3,1 proc. no 9. klases audzēkņiem jau izmēģinājis heroīnu, bet marihuanas lietotāju aresti pagājušā gadā dubultojušies. Pēc Ontario narkotisko vielu pētījumu institūta studijām no Toronto skolu audzēkņiem, sākot ar 7. klasi, 7,4 proc. zēnu un 4,2 proc. meiteņu ieelpojuši līmes izgarojumus vismaz vienu reizi 6 mēnešu laikā. Ontario provincē cigaretes regulāri smēķējuši 44,3 proc. vīriešu un 30,7 proc. sieviešu, sākot ar 15 gadiem, bet alkoholu lietojuši 82 proc.

—tlk—

★ Ontario veselības ministrija brīdina, ka nepareizi konservēti augļi un saknes var attīstīt botulīna sīkbūtnes, kas ir ļoti kaitīgas veselībai. Saindēšanās izpaužas locekļu paralizē un apgrūtinātā elpošanā. Pēc pēdējās statistikas saindēšanās caurmērā 55 proc. gadījumos beidzas ar nāvi. Botulīna sīkbūtnes nespēj attīsnē, bet skābes neitrālizē šo sīkbūtni, tāpēc vairums augļu un sakņu konservos, kuŗos pietiekami daudz skābes, botulīna sīkzūtnes nespēj attīstīties, bet zināmus dārzājus,kuŗos skābes saturs ir zems, piemēram, dzeltenos tomātos u. c., ieteicams konservēt stipri augstā temperātūrā, lai pilnīgi iznīcinātu botulīna baktērijas. Vislabāk vārīšanai ieteicami augstspiediena katli, kuŗos var sasniegt vēlamo temperātūru mikrobu iznīcināšanai. Visas mājās konservētās saknes un augļi būtu jāvāra savā sulā 15 minūtes, kukuruza un dažāda veida ķirbji vismaz 20 minūtes.

Saviem radiem un draugiem Latvijā

Jūs varat nosūtīt

PARTIKU ▪ RUBĻU CERTIFIKĀTUS
AUTOMOBIĻUS ▪ MOTOCIKLETUS

Tuvāka informācija
DV GRĀMATNĪCĀ,
491 College St., Toronto. Tel. 921-7121

WHOLESALE DIAMONDS AS A HEDGE AGAINST INFLATION. INVEST FIVE DOLLARS

AND OUR BROCHURE WILL BE SENT TO YOU OUTLINING THIS INVESTMENT OFFERING A GUARANTEE CLAUSE.
WRITE TO

FIFTY-EIGHT FACET DIAMOND CORPORATION
1111 FINCH AVENUE WEST,
SUITE 158,
DOWNSVIEW, ONT. CANADA
M3J 2E6

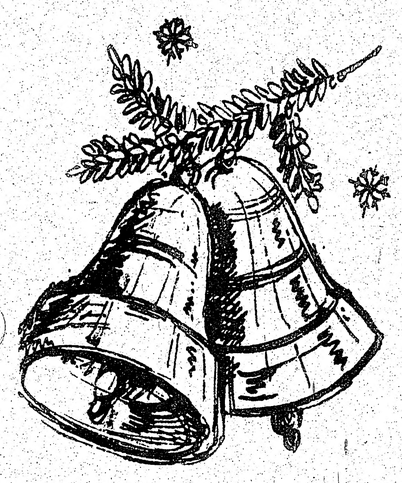

Grāmatas Ziemas svētku dāvanām

U. Ģērmanis — Oberst Vācietis ,vāc. val.)	$16.50
M. Čuibe — Stundas un pulksteņi, stāsti	$8.50
V. Hāzners — Laiks, telpa, ļaudis I daļa	$15.00
A. Kontrovskis — Kādiem mums jābūt	$4.00
L. Bērziņš — Mūža stiga, dzej.	$3.50
V. Krāslavietis — Tā lielā aizklīšana, dzej.	$4.95
T. Vālēna — Saucēja balss, reliģ. apc.	$3.00
R. Aizupe — Šešpadsmit gadi Sibirijā	$12.00
O. Stumbris — Vāveres stunda, dzej.	$4.50
Angliski - latviskā vārdnīca	$15.60
A. Šolžeņicins — Gulaga Archipelags	$13.00
A. Kings — Kas notiek Baltijā?	$7.50
E. L. Ernstsons — Summer of the Swans (bilž. gr.)	$8.50
A. Balks — Vaŗavīksnēm skanot, dzej.	$5.50
K. Arums — Sena dziesma, luga	$3.00
A. Dziļums — Mežu aizvējā, atmiņas	$7.50
I. Šķipsna — Vidējā īstenība, stāsti	$7.00
Ceļa zīmes Nr. 55	$2.50
Archīvs XIV	$9.00
A. Lācis — Ozolvīru pulki (aizsargu org.)	$24.00
Ziemeļnieki II daļa	$7.50
Ceļa zīmes Nr. 54.	$2.50
O. Liepiņš — Gustavs Vaza trimdā, rom.	$14.80
Latviešu Sinonīmu vārdnīca	$8.00
J. Venners — Ģimenes mājas augļu dārzs	$6.00
O. Dzērvītis — Atmiņas par LU studentu korp.	$2.00
Ed. Freimanis — Ielas dārznieks, dzej.	$5.00
Kāre— Vienkāršība, dzej.	$6.50
A. Sābris — Lokanums un spīts	$6.00
Elv. Kociņa — Jādzīvo vien ir, rom.	$8.00
M. Ozolnieks — Dzīves cīņa, stāsti	$3.25
V. Kārkliņš — Teika par septiņiem kuģiem, rom.	$8.00
Z. Liepa — Atspulgu nams, dzej.	$5.00
V. Pelēcis — Malenietis kaŗā, atm.	$5.50
P. Krūza — Virtuves māksla	9.60
E. Dunsdorfs — Latvijas vēsture 1710—1800	$22.50
Latvju dainas — Reiņa Birzgaļa ilustr.	$8.00
Bergmaņu Valerijas — Velga, rom. I	$6.00
Oļģerta Liepiņa — Stirnas pār kalniem I—II	$15.00
Ceļa zīmes Nr. 53	$2.50
G. Janovskis — Kur gaiļi nedzied, rom.	$7.50
Al. Grīns — Trīs Vanagi, rom.	$6.00
A. Barons — Paaudžu mezglos, rom.	$6.00
Sigismunds Vidbergs, monografija	$16.00
J. Veselis — Liesma uz ūdens, noveles	$6.80
Prof. Kundziņš — Latvju sēta	$25.00
J. Zariņš — Kāvu gados III d.	$10.00
A. Rasa — Tā stunda ir klāt	$5.50
A. Austriņš — Gaŗā jūdze, rom.	$7.50
J. Rudzītis — Tālos ceļos, savos ļaudīs	$6.00
Jānis Gailis — gleznu repr. mape — krāsās	$25.00
K. Arums — Ganu zēns un velns un citas pasakas	$2.50
A. Lindgrēma — Trakais Emīls, bērnu bilž. gr.	$4.00
88 Latviešu tautas dejas un apdares	$25.00
T. Puisāns — Nogrimušās jaunavas mantojums	$6.50
L. Bārene — Ardievas, romāns	$6.00
J. Babre — Svētums nav greznība	$6.50
A. Brigadere — Sprīdītis, ilustr.	$9.60
Alise Osis-Stunda — Dzejnieks un nepazīstamā (Eduards Vulfs 1. pasaules kaŗa vidē)	$6.50
T. Krūka — Aiztecējuši ūdeņi dzirnas negriež, rom	$6.00
Ā. Zveja — Vārdi - atspulgi, dzeja	$4.00
K. Ieviņš — Dvēseļu nemiers, rom.	$6.50
M. Kovaļevska — Deviņpadsmit	$11.00
R. Līdums — Latvieši - brīvības meklētāji	$6.00
A. Bērziņš — Kārlis Ulmanis	$8.00
Ē. Raisters — Es Rīgu sirdī jūtu, dz.	$5.50
G. Janovskis — Uz neatgriešanos, rom.	$6.50
P. Jurevics — Pretstatu pasaule, esejas	$6.50
H. Krauja — Nemiera vīns, dzejoļi	$4.50
I. Brēdrichs — Vakarvējš, dzejas	$5.50
Baltic States (Studijas par Baltijas valstīm)	$10.00
A. Dzērvīte — Latvju raksti	$25.00
J. Klīdzējs — Tās balsis, tās balsis	$6.00
J. Grīnblats — Jaunkundz, nepareizi savienots	$5.60
E. Spēks — M. T. Viktoria, rom.	$7.00
A. Ivaska — Solis silos, dzejas	$6.50
E. Aistars — Goda diena, rom.	$5.50
Dz. Zeberiņa — Ģimenes pavards	$5.50
Dr. H. Tichovskis — Bīskaps Jāzeps Rancāns — dzīve un darbs	$7.50
Z. Mauriņa — Dzīves jēgu meklējot, esejas	$6.00
Ē. Stons — Dzīves alkas, rom.	$7.50
Ģen. O. Dankers — No atmiņu pūra	$7.50
A. Grīns — Zemes atjaunotāji	$12.00
P. Aigars — Atkusnis sākas oktobrī, rom. I. d.	$3.90
P. Aigars — Nemirstīgais nemiers, rom. II d.	$5.00
T. Dangavs — Strandējušo sala, stāsti	$4.00
V. Lesiņš — Vajātie, leģendas	$6.50
T. Krūka — Tu debesis turi savās rokās	3.50
T. Krūka — Uniformą, stāsti un tēl.	$5.50
A. Rubulis — Latvian Literature	$4.00
A. Tomsens — Cilvēcības vārdā, Vorkutas gūstā	$5.00
A. Gailīte — Rītausmā	$4.00

KERAMIKA ● ROTAS ● APSVEIKUMU KARTĪTES ● SKAŅU PLATES ● KALENDĀRI
● ĀDAS IZSTRĀDĀJUMI ● MONĒTAS ● KOKA IZSTRĀDĀJUMI ● GLEZNAS

Nāciet un apskatiet

Daugavas Vanagu grāmatnīcā, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5

(pasūtinot pa pastu, lūdzu pieskaitīt 10% pasta izd., virs $10.00 tikai 5%)

Rabenvater®

Fine Bitters

Gards un labdarigs

jūsu labsajūtai, kopā ar **vēsu alu**
vai vienkārši pirms un **pēc maltītes!**

Dabūjams LCBO veikalos — Nr. 1888C

INFLĀCIJA?

Jūs varat samazināt savus pārtikas izdevumus par 50% . . . Šodien pat!

Lai to iespētu, ir valdības un patērētāju izmēģināts un par labu atzīts veids. Tūkstoši šodien izmanto šo loģisko un panākumiem drošo veidu, tā apkarojot inflāciju.

Tuvāku informāciju un norādījumus par šīs metodes izlietošanu jūs varat iegūt, atsūtot savu vārdu, adresi un 1 dol. uz

FIAT LUX INSTITUTE
1255 University Street
Suite 309
Montreal, Que.

ziggy's
fantastic foods

Līdzšinējais TIP-TOP MEATS delicatessen

Eiropiešu delikatešu un gaļas veikali

Minētajos veikalos jūs vienmēr atradīsit

„SPECIALAS CENAS"

1727 Bloor St. W. (pretim Keele pazemja stacijai) ● Yorkdale Shopping Centre ● Fairview Mall ● Ziggy's at Sherway Gardens ● Scarborough Town Centre ● Bramalea City Centre ● Huron Square Shopping Centre, Cooksville, 2500 Hurontario St. ● Westcliffe Mall, Hamilton, Mohawk Rd. & Upper Paradiese ● un šādos LOBLAWS veikalos: 480 St. Clair Ave. West ● 2877 Bayview (Bayview Village S. C.) ● Eastgate Square ● Stoney Creek White Oaks Plaza, London ● 596 Montreal Rd., Ottawa ● 2085 Carlingwood, Ottawa ● 2241 Riverside Dr. (Billings Bridge), Ottawa ● 1040 Princess Street, Kingston.

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

BOSTONA

● Bostonas latvieši Lāčplēšu dienu atzīmēja Trimdas draudzes baznīcā, kur pēc LKOK J. Luikas aicinājuma sapulcējās bijušie latviešu strēlnieki, Latvijas atbrīvošanas cīņu dalībnieki, leģionāri, kā arī Vietnamas un Korejas cīņu pārstāvji. Latvijas karogam sekoja ap 40 agrāko cīnītāju. Sprediķi teica māc. Imants Kalniņš, aizlūdzot par kritušajiem cīnītājiem. Pēc dievkalpojuma viesi bija aicināti mācītāja mājā, kur tos apsveica DV Bostonas apvienības priekšsēdis R. Liepiņš un pateicās dubultkvartetam Tēvija, kas kuplināja dievkalpojumu. DV Centrālās valdes Atzinības rakstu saņēma Silvestrs Lambergs, Teodors Dreimanis un Arturs Liepkalns, bet DV ASV valdes Goda rakstu — Arturs Ģinters un Arvīds Bērziņš. Vakarā izrādīja ALA filmu — Tauta tuvumā, tauta tālumā, ko noskatījās ap 150 interesentu.

● LKOK Ernestam Ūdrim, pēc smagas un ilgas slimības, amputēta kāja. Viņš pašlaik ārstējas Faulknera slimnīcā Bostonā. J. Z.

DIENVIDKALIFORNIJA

● DV Dienvidkalifornijas apvienība 9. novembrī rīkoja Latvijas atbrīvošanas cīņu dalībnieku un lāčplēšu atceres vakaru, ko atklāja sarīkojumu nozares vadītājs O. Krādziņš, bet svētbrīdi vadīja māc. E. Caune. Apvienības priekšsēdis E. Leimanis savā uzrunā norādīja, ka dzīvot cienīgas ir tikai tās tautas, kas godina savus varoņus. DV ASV Goda rakstus saņēma vanadžu kopas priekšniece Z. Galviņa un B. Hiljere-Apsīte, bet trešā apbalvotā vanadze E. Šulce nebija varējusi ierasties. DV Centrālās valdes DV zelta nozīmi saņēma apvienības informācijas nozares vadītājs K. Kalējs. Par latviešu karavīru cīņām par dzimteni un svešās armijās runāja Korejas kara veterāns U. Laiviņš. Referenta sakopotais latviešu karavīru cīņu vietu uzskaitījums, kurā ietelpa daudzas ievērojamas kaujas pasaules vēstures mērogā, bija ļoti iespaidīgs, tāpat dažādo armiju skaits, kuŗās latvieši kalpojuši gadsimtu ritējumā. Ar mūzikāliem priekšnesumiem sarīkojumā piedalījās bass-baritons A. Kurmiņš, brīvmāksliniece M. Nāruna no Nujorkas un Losandželosas latviešu koris diriģentes D. Cilnes vadībā. Pēc vakariņām, ko bija sarūpējušas apvienības vanadzes savas priekšnieces V. Leimanes vadībā, sekoja balle un mantu loterija. Izlozēja A. Nukšas, K. Vanaga, H. Vanagas-Lazdiņas gleznas, F. Vites dāvāto Rimjāņa gleznu, Z. Rebiņa daiļamatniecības izstrādājumus un citus priekšmetus.

● Uz 75 mūža gadiem atskatījās Dienvidkalifornijas latviešu sabiedriskais darbinieks un Sandiego latviešu draudzes revīzijas komisijas loceklis Augusts Vestmanis. Reizē dzimumdiena bija arī jubilāra dzīvesbiedrei Austrai, tās pašas draudzes dāmu komitejas priekšniecei. Abus gavilniekus viņu ģimenes mājā Lahojā sveica ap pussimt draugu un labvēļu, ieskaitot organizāciju pārstāvjus: Sandiego un Dienvidkalifornijas latviešu draudžu māc. E. Cauni, Sandiego latv. draudzes priekšnieku A. Portu, DV Dienvidkalifornijas apvienības pārstāvi K. Kalēju, kā arī J. Plikši, kas jubilāram pasniedza Sandiego draugu saimes kopēju veltī. Savus vecākus apsveikt bija ieradusies arī meita Maija no Klīvlandes. Ar rakstu bija sveikuši Latviešu vego strēlnieku Klīvlandes kopa, DV Klīvlandes apvienības priekšsēdis V. Zemesarājs u. c. Telefoniski bija sveikusi dzejniece Valentīna Hermane no Čikagas. Gavilnieks A. Vestmanis ilgus gadus bijis DV Dienvidkalifornijas apvienības priekšsēža vietnieks un daudz darījis organizācijas labā, apbalvots ar DV zelta nozīmi, bet Austra Vestmane saņēmusi DV ASV valdes Goda rakstu. A. Vestmanis dzimis Malienā un jau 17 g. vecumā pievienojies Latviešu strēlnieku pulkiem, piedalījies arī Latvijas brīvības cīņās. Jubilāri Rēzeknē vadījuši savu uzņēmumu — restorānu. Vestmaņi ASV vispirms apmetušies Klīvlandē, piedaloties turienes DV apvienībā un Strēlnieku kopā. A. Vestmanis kādu laiku bijis arī Klīvlandes latviešu biedrības priekšsēža biedrs. K. K.

ČIKAGA

● Gadskārtējā tautību festivālā Čikagā šogad piedalījās 32 tautības. Izstādi atklāja pilsētas galva R. Deilijs. Salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem apmeklētāju skaits bija daudz lielāks, jo bija atvestas arī ekskursantu grupas. Latviešu novietnes, kuŗu iekārtošanai līdzekļus deva ČLOA, vadīja Kr. Barona skola. Kultūras novietni iekārtoja māksl. O. Jēgens, par galveno dekorējumu lietādams P. Rieksta darinātās kokles. Novietnē Kr. Barona skolas audzēkņi demonstrēja arī kokļu spēli. Interesi radīja arī rotkaļa A. Telles izstādītās rotas. Novietni vadīja A. Roze un skolas prezidija priekšsēdis V. Kraulis. Par piemērotu apgaismojumu rūpējās J. Krievs. Ēdienu galdu pārzināja A. un V. Ārumi un B. Eglīte. Ja vācieši reprezentējās ar kāpostiem un medņieku desām, tad latviešu speciālitātes bija ābolu pankūkas, Jāņa siens, rudzu maize un speķa rausīši, kuŗus kā ziedojumu skolai bija gatavojuši skolēnu vecāki. Priekšnesumus sniedza tautas deju kopa Dzelmieši V. Dzelmes un V. Āruma iestudējumā; akordeona pavadījumu spēlēja V. Gagainis, bet otrā dienā Kr. Barona tautas deju kopa M. Krūmiņas un J. Pūliņa vadībā, klavieru pavadījumu spēlējot T. Brunovskim. Ēdienu galda atlikums ieskaitīts skolas kasē. I. L.

GRAND RAPIDI

● DV apvienības lāčplēšu godināšanas sarīkojums, atceroties kara invalidus un visus bijušos latviešu karavīrus, notika 9. novembrī Latviešu biedrības namā. Pēc Latvijas karoga ienešanas māc. Kr. Hermanis vadīja svētbrīdi. Apvienības priekšnieka vietnieks M. Jansons uzrunā izteica godinājumu klātesošiem un visiem pārējiem lāčplēšu saimes locekļiem. No četriem Grand Rapidos dzīvojošiem LKO kavalieŗiem bija klāt Jānis Laucis un Rūdolfs Vēliņš, kam vanadzes piesprauda ziedus. DV zelta krūšu nozīmi saņēma kādreizējais apvienības priekšnieks un ilggadējais valdes loceklis Andrejs Barkāns, bet krūšu nozīmes jaunie vanagi: Uldis Kalējs, Guntis Kalējs un Jānis Jansons. Svētku runu par varonību un karavīriem teica Dr. Valdis Muižnieks no Kalamazū, izceļot atsevišķus epizodus dažādos laikmetos. Viņš pasvītrāja, ka katram jāatrod pareizais ceļš, kā kalpot Latvijai un tās brīvības atgūšanai, arī jaunatnei šinī virzienā jādarbojas un jāstrādā. Priekšnesumu daļā brāļi Zušmaņi — Ēriks, Valdis un Andris, spēlējot klavieres un trompeti, iepriecināja klausītājus ar saviem sniegumiem. Piemērotu dzejoli deklamēja Elvīra Brūna. Turpinājumā bija Mārtiņu balle, kuŗā dejas spēlēja Mēs trīs un viņa, darbojās loterija. Par klātesošo pacienāšanu rūpējās vanadzes M. Bārdiņas vadībā. Aktā bija ap 70 dalībnieku. V. Z.

KLĪVLANDE

● Apvienotā draudzē Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojumā mācītājs L. Grendze ieveda amatos jaunievēlētos draudzes darbiniekus. Dievkalpojumu kuplināja draudzes skolas koris L. Lagzdiņas vadībā. Pēc dievkalpojuma draudzes locekļi un viesi pulcējās nama lielajā zālē pie dāmu komitejas sarūpētiem galdiem. Ar ziediem un veltēm sumināja dāmu komitejas darbinieces, kas uzticīgi kalpojušas savai draudzei desmit un vairāk gadu. Klātesošie sumināja dāmu komitejas priekšnieci N. Saulīti, kas desmit gadus vadījusi komitejas darbu. Komitejas vārdā viņu sveica I. Štube ar ziediem un grāmatu veltī. Draudzes valdē turpmāk darbosies T. Berkulis — draudzes priekšnieks, E. Auzenbergs — priekšnieka palīgs, A. Spalviņš — sekretārs, V. Reinsons — kasieris, U. Kronītis — grāmatvedis, M. Novickis — saimniecības pārzinis, M. Rusmanis — saimniecības pārziņa palīgs, A. Auzenbergs — mantzinis un J. Kelers — sevišķi uzdevumi.

● DV apvienība, piedaloties Veco strēlnieku un Kara invalidu kopai, Apvienotās draudzes namā rīkoja gadskārtējo Lāčplēšu dienas pieminas aktu, kuŗu ievadīja ar lūgšanu māc. K. Briedis. Par Lāčplēšu piemiņas dienas nozīmi runāja R. Āboliņš. Koncerta daļā dziedāja soprāns Lilija Gleške L. Zemesarājas klavieru pavadījumā. DV apvienības izkārtojumā notika arī 11. gadskārtējā Klīvlandes un apkārtnes gleznotāju un daiļamatnieku darbu izstāde, kuŗā piedalījās 10 gleznotāju ar 40 darbiem un 4 daiļamatnieki ar savu darbu klāstu. 10. novembrī Apvienotās draudzes dievnamā notika lāčplēšu atcerei veltīts dievkalpojums māc. L. Grendzes vadībā. To kuplināja dziedone L. Gleške E. Kalniņas ērģeļu pavadījumā. Lāčplēšu dienas sarīkojumu un dievkalpojumu apmeklēja arī DV ASV priekšsēdis J. Utināns. Sunset kapsētā latviešu nodalījumā viņš nolika ziedus uz mirušā DV saimes locekļa Bernharda Sniedzes kapa. J. E.

Ja esat nodomājuši iegādāties

jaunu 1975. gada automašīnu,

apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS

CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO
OLDSMOBILE - CHEVY II - VEGA

Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi

HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131

Robertson Motors Ltd.

1555 Danforth Av., Toronto 6,

Tīka mēbeles tieši no importētāja noliktavas. Dzīvojamo, ēdam- un guļamistabu iekārtas. Atvērts no pl. 9—9, svētd. no pl. 1—5. **EINAR CLAUSEN Ltd.,** Hwy. 7., **nedaudz austrumos no Bramalea, tel. 459-0760**

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽADIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
125 BROADVIEW AVE
Tel. 465-5225
Daugavas Vanagu klubs
atvērts biedriem un viesiem no pl. 12 dienā — 12 naktī, pirmd. līdz ceturtdienai iesk. piektd. un sestd. no pl. 12 — 1 naktī, svētdienās no pl. 12 — 9 vakarā.
DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

kas? kur? ko?

Town & Country R·E. Ltd., Realtor
V. PALMA pārstāvis

41 Heathcote Avenue, Willowdale, Ont. M2L 1Y9
Tel. 444-2447

Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai **444-2447.** Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

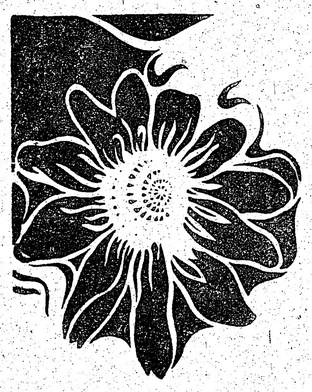

Fotografisku darbu lieluzņēmums ar atzītu kvalitāti un reputāciju pat ārpus Kanadas
Atlaide
Benjamiņa filmu laboratorija
247 RICHMOND ST. E.
TORONTO, ONT.
M5A 1P2
Tel. (416) 863-1166

MĀJU ĪPAŠNIEKI, KAM NEPATĪK KRĀSOT SAVU MĀJU!
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem
ALUMINUM SIDING
- JUMTA IZBŪVES APŠUVUMI (dormers)
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGI
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Soffit and fascia)

Īpašnieks Artūrs Mime
CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864
2226 Dundas St. W.
Toronto. M6R 1X3

VALUPE
DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkalēju
Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS
Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont., tālr. 533-2837

A. Eglītis — TV RENTALS
19" $10.00 mēnesī
23" $10.00 mēnesī
krāsu $18.00 mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401
805 St. Clair Ave. W., Toronto, Ont., tel. 654-1154

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
141 DANFORTH AVE.
Tel.: HO 5-9905 ***Ausma Miķelsone***

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.
Bez muitas: Motocikli, veļas mazgājamās mašīnas, televizijas aparāti, ledusskapji u.t.t. Automašīnas lūdzam pieprasīt pirmās, jo to daudzums ierobežots. Jūs varat pasūtināt pārtikas saiņus līdz 40 mārciņām. Mēs pārsūtām apģērbu saiņus līdz 19,75 mārciņām. Visi sūtījumi ir apdrošināti. Mūsu veikalā ir plašā izvēlē dažādi materiāli apģērbiem un citas preces.
Ātra apkalpe ■ Slēgts trešdienās ■ Atvērts no pikst. 9 rītā līdz 7 vak., sestdienās no pl. 9 — 5 pēcp.
BALTIC EXPORTING CO.
480 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ont.,

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZĪRĒ TELPAS
sarīkojumiem viesībām klāj viesību galdus
Tel. 922-2931

LATVIŠKI KAPA AKMEŅI

latvieša izpildījumā
A. A. Kopmanis
19 Millbrook Cr.
Toronto 6.
Tālr. 466-5126

Dāvināsim latvisku dāvanu Ziemas svētkos!

LAIKRAKSTU LATVIJA AMERIKĀ

Lūdzu piesūtīt manu dāvanu uz vienu gadu, sākot ar š. g. 21. decembra numuru

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

.....

.....

Lūdzu pievienot 1. numuram kartīti ar dāvinātāja vārdu: .....

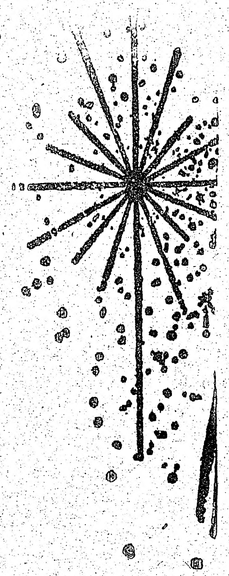

Nosūtu $21.- par savu dāvanu Latvija Amerikā Publishing Ltd., 125 Broadview Ave., Toronto Ontario, M4M 2E9

Lūdzu sūtīt man kā latviskās dāvanas devējam „LATVIJU AMERIKĀ par speciāli pazemināto cenu uz vienu gadu $17.- gadā.

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

.....

☐ Jauns pasūtinājums
☐ Abonementa pagarinājums uz 1 gadu.
Kopā nosūtu $.....

Vai pirmās...

(Turpinājums no 1. lp.)

pārdrošību drīz vien nonāca Maskavā; nav šaubu, kādas zāles Brežņevs parakstīs bezkaunīgo nekomūnistisko politiķu ārstēšanai. Mēs paturēsim šo dzirksteles uzliesmojumu prātā, jo nav šaubu, ka tā, gruzdēt sākusi, pārsviedīsies uz visām Pad. savienības malām un kādreiz iedegsies pilnās liesmās.

Novembŗa pēdējās dienās pagāja simt gadu kopš britu valstsvīra un politiķa Vinstona Čērčila dzimšanas. Mums nevarētu pārmest, ka mēs, latvieši, šo dienu neatzīmējam ne ar kādiem svinīgiem aktiem, nedz arī pateicībā nepieminam šo jubileju. Lielbritanija savu lielo dēlu pieminēja godbijībā un pateicībā. Negaidīti Čērčila svinības aptumšoja pazīstamais filmu aktieris Ričards Bertons, kas cita vidū Čērčilam veltītā televīzijas filmā tēlo tās varoni. Velsas izcelsmes Ričards Bertons kādā intervijā presei izteicās, ka sagatavojoties Čērčila lomai, viņš visos sīkumos iedziļinājies vēsturiskos dokumentos, lai radītu pareizu tēlojamā varoņa atveidu. Bertona pētījumu rezultātā atklājusies Čērčila otra seja. Bertons apgalvo, ka Čerčils nebūt nav bijis tāds, par kādu viņš iztēlots neskaitāmās biografiskās atmiņās un dokumentos.

„Salīdzinot ar Hitleru," intervijā norādīja Ričards Bertons, „Čērčils bija tikai liels balamute un gļēvulis." Un te jāpiemin kāda pēdējā laikā amerikāņu literārās aprindās parādījusies vēl nepublicēta grāmata par nelaiķi prezidentu Franklinu D. Rūzveltu. Mēs līdz šim uzskatījām, ka tieši Rūzvelts bija tas, kas Jaltas konferencē iztirgoja Staļinam Baltijas valstis. Šīs jaunās grāmatas autors nemaz neideālizē Rūzveltu, bet, aprakstot Rūzvelta gatavošanos sarunām ar Staļinu, piemin, ka Rūzveltam uznākusi dusmu lēkme, kad viņš atklājis, ka, nesazinoties ar Vašingtonu, Čērčils viens pats jau slepeni apsolījis Baltijas valstis un Poliju atstāt Staļina ziņā. Nemaz nebūtu jābrīnās, ka tiešām tā noticis. Pie šī temata būtu jāatgriežas un grāmatas autora apgalvojumi jāpārbauda pēc tam, kad grāmata parādīsies atklātībā.

Kanadas ministru prezidenta Pjēra Trudo vizīte Vašingtonā formāli apstiprināja tradicionālās kanadiešu un amerikāņu draudzības saites. Šajā apspriedē prezidents Fords droši vien savam Kanadas viesim atgādināja vienu otru politisku kūleni, kas var nopietni apdraudēt Otavas un Vašingtonas attiecsmes turpmākos gados. Nav nekāds noslēpums, ka Pjēra Trudo politisko noslieci Vašingtona vēro ar aizdomām. Slēpjoties aiz kanadiska nacionālisma, Kanadā radīts vērā ņemams pretamerikānisks noskaņojums. Abu šo valstu saimnieciskās un kultūrālās saites ir tik ciešas, ka nav iedomājama līdzšinējo attieksmju revīzija. Interesanti atzīmēt, ka pagājušā gadā 35 milj. amerikāņu viesojušies Kanadā un 30 milj. kanadiešu kā tūristi bijuši ASV. Vēl var arī piemiņēt, ka ASV Kanadā ieguldījušas 50 bilj dolaru. ASV senātā radusies nopietna frakcija, kas prasa, lai Fords pret Kanadas valdības politiku reaģē nepārprotami un ātri.

Pēc Trudo vizītes nozīmīgs ir Bonnas jaunā premjēra Helmūta Šmita Vašingtonas apmeklējums. Šmita sarunas ar prezidentu Fordu ir ievadījums Vašingtonas tālākām attieksmēm ar Veco kontinentu.

Preses konferencē Bonnas kanclers savā intervijā norādīja: „Politiski ļoti svarīgi ir pierādīt visai pasaulei, ka vecā vācu un amerikāņu draudzība nav mainījusies. Dažās Eiropas valstīs vērojamas politisku nemieru pazīmes Rietumvācija no tā līdz šim bijusi pasargāta.

Es nedomāju, ka ASV administrācija īstenotu amerikāņu bruņoto spēku atvilkšanu no Eiropas. Katras militāras pārmaiņas ir saistītas ar pieaugošām briesmām, ka kāds to var izmantot sava politiskā iespaida palielināšanai." Pēdējais Helmūta Šmita brīdinājums nenoliedzami zīmējās uz Maskavu. Bonnas kanclers norādīja, ka 1975. gads saimnieciskā ziņā visai pasaulei var būt ļoti kritisks. Tikai starptautiskā sadarbībā būs iespējams novērst depresiju, un būtu ļoti aplam apgalvot, ka tagad nav vēl iestājies vērā ņemams saimniecisks atslābums.

Maskavas un Pekingas attieksmju normālizēšanās ne par soli nav tikusi tuvāk kādam pozitīvam atrisinājumam. Brežņevs katēgoriski noraidījis visus ķīniešu priekšlikumus un paziņojis, ka nevar būt runas par sarkanarmijas divīziju atvilkšanu no Pad. savienības un Ķīnas pierobežas.

ASV ārlietu ministrs Kisingers četras dienas uzturējās Pekingā, un šķiet, ka viņa politiskai misijai tur bijuši panākumi. Kisingers ar sarkanajiem ķīniešiem vienojies par prezidenta Forda viesošanos Pekingā. Un tā vien liekas, ka Vašingtona arī Forda prezidēšanas laikā vajadzīgā brīdī sarežģītā starptautiskā diplomātijas spēlē turpinās Maskavas izspēlēšanu pret Pekingu un otrādi. Tā ir diezgan bīstama spēle, bet līdz šim Henrijs Kisingers nav palicis zaudētāja lomā.

Aleksandrs Ķegumnieks

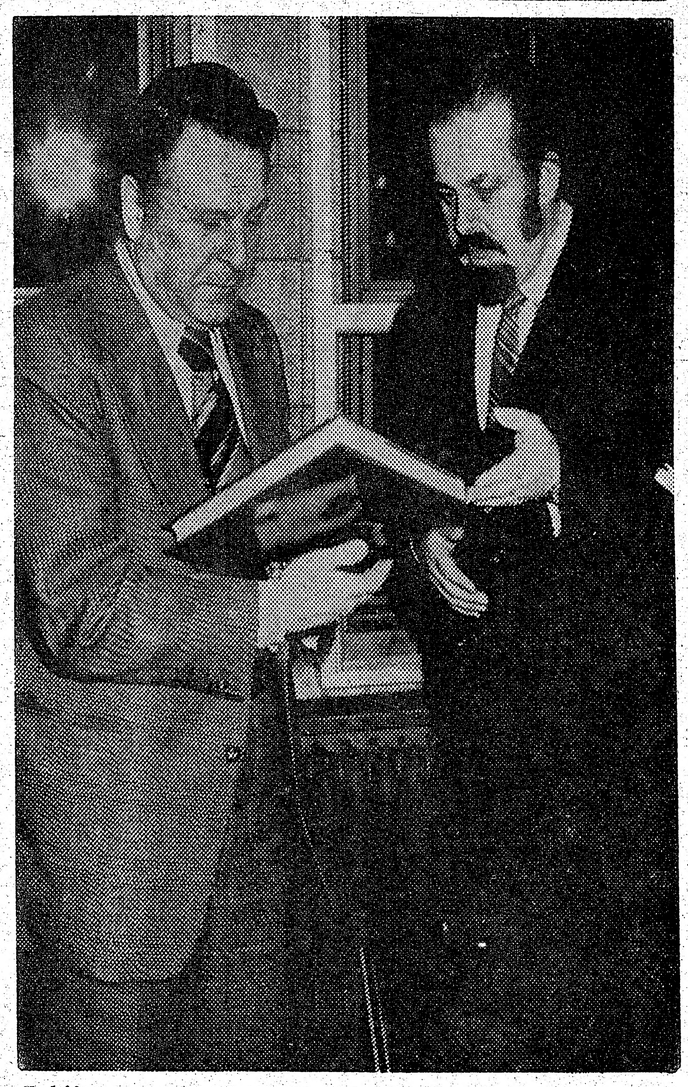

Baltijas tautu federācijas Kanadā prezidents T. Kronbergs pasniedz grāmatu Latvju raksti Kanadas ārlietu ministram Alanam Makekenam. Foto: J. Kreilis

DV Toronto nodaļas sarīkojumi

DV Toronto nodaļas valdes sēdē 25. novembrī DV namā priekšsēdis V. Plūdons apsveica sekretāru un šacha kluba vadītāju N. Brasliņu un pasniedza velti, pieminot nesen aizvadītos 65 mūža gadus. Nama komitejas priekšsēdis I. Magons informēja par namā veiktajiem uzlabojumiem un turpmākajām iecerēm. Viņš pateicās talciniekiem par pieliktajām pūlēm skatuves pārbūves darbos, kas tagad nobeigti. Sarīkojuma daļas vadītājs O. Zvirgzdgrauds iepazīstināja ar iecerētajiem sarīkojumiem. Ziemas svētku eglītes vakars biedriem ar ievestiem viesiem notiks 14. decembrī, pl. 8 vak. DV namā. Svētbrīdi vadīs māc. A. Briedis, bet ar deklamācijām piedalīsies Anita Bencone. Tautas dejās piedalīsies Daugaviņas dejotāji (mazie). Pašapdāvināšanai ņemamas līdz dāvanas apm. 2 dol. vērtībā. Paredzēts arī vanadžu ciemasta galds un atspirdzinājumu bufete.

Jaunā gada sagaidīšanas sarīkojums 31. decembrī, pl. 8 vakarā DV namā. Par deju mūziku rūpēsies H. Arro deju kapella. Ieejas maksa 7 dol., kuŗā ielēsti arī uzkožamie un rezervēta vieta pie galdiņa. Pieteikšanās pie nodaļas kasieres Ainas Selgas (tālr. 759-0460) līdz 26. decembrim.

Nodaļas gadskārtējā masku balle 25. janvārī pl. 8 vakarā DV namā. Spēlēs Runči trimdā. Valde vienojās par masku balles moto „Kanaku nedienas". Kā informēja vanadžu kopas priekšniece Ausma Magone, bērnu Ziemsvētku eglītes sarīkojums notiks 15. decembrī pl. 3 pēcp. DV namā. Svētbrīdi vadīs rakstniece Tonija Krūka. Programmā piedalās Daugaviņas dejotāji (mazie) un bērni ar priekšnesumiem. Vakara programmu vadīs Maija Ķuze, kuŗai arī piesakāmi bērnu priekšnesumi (tālr. 534-0060). Eglītes sarīkojumā ieradīsies arī Ziemsvētku vecītis un apdāvinās bērnus.

Pārrunājot turpmākās darbības ieceres, iekšējās informācijas vad. O. Kļavenieks ierosināja organizēt īpašu referāta vakaru par kodolieroču iedarbības spēku, par to nokrišņiem un kā no tiem pasargāties. Viņš arī ieteica rīkot pie nodaļas sanitāros kursus.

Šacha kluba vadītājs N. Brasliņš, informēja, ka šacha ātrspēles turnīrs notiks 15. decembrī pl. 9 no rīta DV namā. Aicināti piedalīties jaunie un vecie spēlētāji, neatkarīgi no piederības organizācijai. Spēlētāji varēs pieteikties uz vietas, vai iepriekš sazinoties ar kluba vadītāju (tālr. 691-3163). Šis būs šā gada otrais ātrspēļu turnīrs, līdzīgi iepriekšējam gadam. O. K.

Toronto pilsētas galva
Krombijs ievēlēts no jauna

Lieltoronto pašvaldības vēlēšanās 2. decembrī sniegputeņa dēļ piedalījās tikai 27 proc. no 1,3 milj. balstiesīgajiem vēlētājiem. Atkal ievēlēti visi seši līdzšinējie pilsētu galvas, pie kam Toronto pilsētas galva Dēvids Krombijs ieguva 80 proc. no visām balsīm. Pēc divu gadu starplaika valdē atkal atgriežas Antonijs Odonahjū, kuŗa dzīvesbiedrę ir lietuviete. Viņš bieži redzams baltiešu sarīkojumos.

Toronto 1. vēlēšanu iecirknī no 11 kandidātiem uz oldermaņa vietu kandidēja arī 41 g. v. latvietis Andrejs Mūrnieks. Viņa iecirknī par oldermani ievēlēts Viljams Boičuks ar 6158 balsīm un Elizabete Īrsa, kas ieguva 5098 balsis. Par A. Mūrnieku bija nodotas 157 balsis. Viņš oldermaņa postenim kandidēja arī 1972. gadā. Otram latvietim, 31. g. v. Armandam Siksnam, kas oldermaņa postenim kandidēja 7. vēlēšanu iecirknī, arī bija jāsacenšas ar 11 kandidātiem. Viņa galvenais nolūks bija stāties pretī kreisajām tendencēm, kādas pauduši tā saucamie reformātori. Viņa iecirknī uzvarēja labi pazīstamais „reformātors" Džons Sevels, kas ieguva 6233 balsis, bet viņa domu biedre Žanete Hovarda ievēlēta ar 4248 balsīm. Armands Siksna, kuŗa uzskati ir izteikti konservātīvi, ieguva 212 balsis. Pagājušās vēlēšanās viņš kandidēja pilsētas skolu valdes locekļa amatam.

Kā 1., tā 7. vēlēšanu iecirknī dzīvo arī daudz trūcīgo iedzīvotāju.

Labi izdevies Sv. Jāņa draudzes tirdziņš

Tradicionālais Toronto Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas Ziemsvētku tirdziņš draudzes baznīcas sabiedriskajās telpās 30. novembrī, kā arvien, guva lielu piekrišanu, pulcinot vairāk nekā 1000 apmeklētāju. Gleznotājas Mirjāma Bērziņa un Laila Rāva bija izstādījušas savas gleznas, no kuŗām arī vairākas pārdeva. Daiļamatniecības stendu vadīja A. Gugāns un tajā daudzie interesenti varēja iegādāties koka, sudraba, keramikas un ādas izstrādājumus, kā arī audumus. DV grāmatu galda stendā rosījās A. Kalviņš ar A. Ancānu, bet A. Kvēps pārzināja baznīcas grāmatu galdu. S. Vasarāja vadībā darbojās medus stends, bet M. Zichmanim bija stends ar markām un monetām. A. Steinbergs pārzināja kartīšu un sveču nodalījumu. Loterijā izlozēja 1050 laimestu, kā parasti, tai bija liela piekrišana. Šeit lielu rūpi veltīja Valija Šimiņa ar palīdzēm. Dāmu komitejas bufetē varēja izvēlēties dažādus cepumus, kā brieža cepeti, putraimdesas, zirņus, dažādus cepumus, to vidū vairāk nekā 40 tortes. Dāmu komitejas darbinieces bija pielikušas daudz pūļu tirdziņa noorganizēšanā, tā ka komitejas priekšniece Līvija Jansone, kas bija tirdziņa galvenā vadītāja, par tā izdošanos jutās iepriecināta. Tirdziņš deva rīkotājām vairāk nekā 4000 dol. atlikuma. O. K.

☆ Ceļā uz darbu autobusā 22. oktobrī Kaizerslauternā, Vācijā miris Dr. med. Arnolds Pabērzs. Viņš dzimis 1915. g. 20. jūlijā Valmierā. Otrā pasaules karā Dr. A. Pabērzs frontē smagi ievainots. Viņš pēdējos 20 gadus strādāja par rentgenologu amerikāņu gaisa spēku bazē Ramšteinā. Mirušais bija tēlotājas mākslas darbu kollekcionārs un mākslinieks arī pats. Viņš zīmēja galvenokārt karikatūras, bet plašākais sabiedrībai nebija pazīstams.